

TABLO 57: Rahim ve rahim boynu kanserleri

	CİNSİYET		YAŞ						EĞİTİM						MEDENİ DURUM			YERLEŞİM YERİ		CİNSİYET-MEDENİ DURUM						
	Genel	KADIN	ERKEK		16 - 17	18 - 24	25 - 34	35 - 44	45 - 54	55+	Eğitimsiz	İlkokul mezunu / Ortaokul terk	Ortaokul mezunu / Lise terk	Lise mezunu	Üniversite terk veya 2 senelik Yüksek okul mezunu	Üniversite mezunu / Yüksek lisans bitirmiş	Evli	Boşanmış / ayrı	Dul / eşi ölmüş	Bekar / Nişanlı	KENT	KIR	Evli / Dul / Boşanmış Kadın	Bekar Kadın	Evli / Dul / Boşanmış Erkek	Bekar Erkek
			16 - 17	18 - 24																						
Duydum	88,1	92,3	83,9	76,6	84,6	91	92,3	91,4	85	88,7	88,9	84,1	88	88,9	91	90,5	83,1	85,1	88	88,3	88	88,3	92,5	91,6	86,5	80,5
Duymadım	11,9	7,7	16,1	23,4	15,4	9	7,7	8,6	15	11,3	11,1	15,9	12	11,1	9	9,5	6,5	16,9	14,9	12	11,7	7,5	8,4	13,5	19,5	
TOPLAM CEVAP BAZ	1500	747	753	92	313	354	290	198	253	143	453	228	446	81	150	798	44	108	549	979	521	518	230	433	320	

TABLO 58: Prostat kanseri

	CİNSİYET		YAŞ						EĞİTİM						MEDENİ DURUM			YERLEŞİM YERİ		CİNSİYET-MEDENİ DURUM						
	Genel	KADIN	ERKEK		16 - 17	18 - 24	25 - 34	35 - 44	45 - 54	55+	Eğitimsiz	İlkokul mezunu / Ortaokul terk	Ortaokul mezunu / Lise terk	Lise mezunu	Üniversite terk veya 2 senelik Yüksek okul mezunu	Üniversite mezunu / Yüksek lisans bitirmiş	Evli	Boşanmış / ayrı	Dul / eşi ölmüş	Bekar / Nişanlı	KENT	KIR	Evli / Dul / Boşanmış Kadın	Bekar Kadın	Evli / Dul / Boşanmış Erkek	Bekar Erkek
			16 - 17	18 - 24																						
Duydum	89,1	82,9	95,3	80,6	90	91,3	92,5	89,6	83,9	86,9	90,3	86,5	92,9	98	93	89	97,6	73,6	91,6	90	87,5	80,2	88,1	96,6	93,5	
Duymadım	10,9	17,1	4,7	19,4	10	8,7	7,5	10,4	16,1	31,1	9,7	13,5	7,1	2	7	11	2,4	26,4	8,4	10	12,5	19,8	10,9	3,4	6,5	
TOPLAM CEVAP BAZ	1500	747	753	92	313	354	290	198	253	143	453	228	446	81	150	798	44	108	549	979	521	518	230	433	320	

TABLO 61: Meme kanseri

	CİNSİYET		YAŞ						EĞİTİM				MEDENİ DURUM				YERLEŞİM YERİ		CİNSİYET-MEDENİ DURUM						
	KADIN	ERKEK	16 - 17	18 - 24	25 - 34	35 - 44	45 - 54	55+	Eğitimsiz	İlkokul mezunu / Ortaokul terk	Ortaokul mezunu / Lise terk	Lise mezunu	Üniversite senelik / Yüksek okul mezunu	Üniversite mezunu / Yüksek lisans bitirmiş	Evli	Boşanmış / ayrı	Dul / eşi ölmüş	Bekar / Nisanlı	KENT	KIR	Evli / Dul / Boşanmış Kadın	Bekar Kadın	Evli / Dul / Boşanmış Erkek	Bekar erkek	
																									6,5
Kontrol yaptım	87,4	85	89,9	91,6	86,9	86,4	83,7	87	87,8	89	84,9	89,1	86	82,1	86,4	77,7	82,9	90,6	86	90,3	81	93,8	91,1	88,3	
Kontrol yapmadım	6	2,8	9,2	8,4	4,9	3,9	5,4	6,4	6,4	4,2	9,2	6,5	2,2	6,8	5	3,1	9,7	7	6	6	3,4	1,6	7,9	10,9	
Duyumadım / böyle bir hastalık bilmiyorum	1500	747	753	92	313	354	290	198	143	453	228	446	81	150	798	44	108	549	979	521	518	230	433	320	
TOPLAM CEVAP BAZ	1500	747	753	92	313	354	290	198	143	453	228	446	81	150	798	44	108	549	979	521	518	230	433	320	

TABLO 62: Rahim ve rahim boynu kanserleri (KADINLAR)

	CİNSİYET		YAŞ						EĞİTİM				MEDENİ DURUM				YERLEŞİM YERİ		CİNSİYET-MEDENİ DURUM					
	KADIN	ERKEK	16 - 17	18 - 24	25 - 34	35 - 44	45 - 54	55+	Eğitimsiz	İlkokul mezunu / Ortaokul terk	Ortaokul mezunu / Lise terk	Lise mezunu	Üniversite senelik / Yüksek okul mezunu	Üniversite mezunu / Yüksek lisans bitirmiş	Evli	Boşanmış / ayrı	Dul / eşi ölmüş	Bekar / Nisanlı	KENT	KIR	Evli / Dul / Boşanmış Kadın	Bekar Kadın	Evli / Dul / Boşanmış Erkek	Bekar erkek
Kontrol yaptım	81,4	81	87,5	83,6	81,9	73,9	77	81,5	80,9	80	85,1	69,2	78,6	79	72,9	79,2	87,6	87,6	80,3	83,8	78,7	87,6	-	-
Kontrol yapmadım	7,7	7,7	19	8	7	5	5,2	8,6	7,7	13,4	6,3	6,9	2,7	7,6	-	9,2	8,4	7,6	8	7,5	8,4	-	-	
Duyumadım / böyle bir hastalık bilmiyorum	747	747	45	153	175	143	98	113	237	93	218	30	56	420	25	72	230	497	250	518	230	-	-	
TOPLAM CEVAP BAZ	747	747	45	153	175	143	98	113	237	93	218	30	56	420	25	72	230	497	250	518	230	-	-	

TABLO 63: Prostat kanseri (ERKEKLER)

	CİNSİYET		YAŞ						EĞİTİM				MEDENİ DURUM			YERLEŞİM YERİ		CİNSİYET-MEDENİ DURUM											
	Genel	KADIN	ERKEK	16 - 17		18 - 24		25 - 34		35 - 44		45 - 54		55+		Eğitimsiz	Ortaokul mezunu / Lise terk	Ortaokul mezunu / Lise	Üniversite terk veya 2 senelik Yüksek okul mezunu	Üniversite mezunu / Yüksek lisans bitirmiş	Evli	Boşanmış / ayrı	Dul / eşi ölmüş	Bekar / Nişanlı	Evli / Dul / Boşanmış Kadın	Bekar Kadın	Evli / Dul / Boşanmış Erkek	Bekar erkek	
				5	4,7	1,2	0,9	2	3,7	3,4	15,5	15	5,2	4,9	2,2														-
Kontrol yaptırđım Kontrol yaptırmadım Duymadım / böyle bir hastalık bilmiyorum *****	4,7	-	90,6	80	93,1	91,6	94,4	95,8	80,9	74,4	88	93,2	98,9	86,3	86,3	91,1	100	71,1	71,1	91,7	91,6	88,8	-	-	-	-	-	89,8	91,7
TOPLAM CEVAP BAZ	753	-	753	47	160	180	147	100	118	29	216	228	51	94	379	19	35	320	320	482	271	-	-	-	-	-	433	320	

TABLO 64: Prostat hastalıkları (ERKEKLER)

	CİNSİYET		YAŞ						EĞİTİM				MEDENİ DURUM			YERLEŞİM YERİ		CİNSİYET-MEDENİ DURUM										
	Genel	KADIN	ERKEK	16 - 17		18 - 24		25 - 34		35 - 44		45 - 54		55+		Eğitimsiz	Ortaokul mezunu / Lise terk	Ortaokul mezunu / Lise	Üniversite terk veya 2 senelik Yüksek okul mezunu	Üniversite mezunu / Yüksek lisans bitirmiş	Evli	Boşanmış / ayrı	Dul / eşi ölmüş	Bekar / Nişanlı	Evli / Dul / Boşanmış Kadın	Bekar Kadın	Evli / Dul / Boşanmış Erkek	Bekar erkek
				5	4,7	0,9	0,6	5,1	19,1	7,5	5,6	4	3,4	1,1	10,5													
Kontrol yaptırđım Kontrol yaptırmadım Duymadım / böyle bir hastalık bilmiyorum *****	87,8	-	87,8	78,8	90,7	93,3	86,5	94,7	72,6	81,9	86,2	91,9	96,9	83,7	86,3	92,8	92,8	69,8	69,8	86,1	86,1	86,1	-	-	-	-	85,2	91,3
TOPLAM CEVAP BAZ	753	-	753	47	160	180	147	100	118	29	216	228	51	94	379	19	35	320	320	482	271	-	-	-	-	-	433	320

TABLO 67: Rahim ve rahim boynu kanserleri (KADINLAR)

	CİNSİYET		YAŞ							EĞİTİM					MEDENİ DURUM				YERLEŞİM YERİ		CİNSİYET-MEDENİ DURUM			
	KADIN	ERKEK	16 - 17	18 - 24	25 - 34	35 - 44	45 - 54	55+	Eğitimsiz	İlkokul mezunu / Ortaokul terk	Ortaokul mezunu / Lise terk	Lise mezunu / Üniversite terk veya 2 senelik Yüksek okul mezunu	Üniversite mezunu / Yüksek lisans bitirmiş	Boşanmış / Evli	Dul / eşi ölmüş	Bekar / Nişanlı	KENT	KIR	Evli / Dul / Boşanmış Kadın	Bekar Kadın	Evli / Dul / Boşanmış Erkek	Bekar erkek		
			16 - 17	18 - 24	25 - 34	35 - 44	45 - 54	55+																
Yaşadım / Yaşıyorum	1,7	-	-	1	0,8	5,8	2,9	3,9	1,1	2,2	1	-	2,1	1,8	6,7	-	2,1	0,9	2,4	-	-	-		
Yaşamadım / Yaşamıyorum	90,6	-	81	92	94,2	88,9	87,7	87,5	91,2	84,4	92,6	93,1	95,2	90,6	84,1	91,6	90,3	91,1	90,1	91,6	-	-		
Dünyamda / böyle bir hastalık bilmiyorum	7,7	-	19	8	5	5,2	9,3	8,6	7,7	13,4	6,3	6,9	2,7	7,6	9,2	8,4	7,6	8	7,5	8,4	-	-		
TOPLAM CEVAP BAZ	747	747	45	153	175	143	134	113	237	93	218	30	56	420	72	230	497	250	518	230	-	-		
	747	747	45	153	175	143	134	113	237	93	218	30	56	420	72	230	497	250	518	230	-	-		

TABLO 68: Prostat kanseri (ERKEKLER)

	CİNSİYET		YAŞ							EĞİTİM					MEDENİ DURUM				YERLEŞİM YERİ		CİNSİYET-MEDENİ DURUM			
	KADIN	ERKEK	16 - 17	18 - 24	25 - 34	35 - 44	45 - 54	55+	Eğitimsiz	İlkokul mezunu / Ortaokul terk	Ortaokul mezunu / Lise terk	Lise mezunu / Üniversite terk veya 2 senelik Yüksek okul mezunu	Üniversite mezunu / Yüksek lisans bitirmiş	Boşanmış / Evli	Dul / eşi ölmüş	Bekar / Nişanlı	KENT	KIR	Evli / Dul / Boşanmış Kadın	Bekar Kadın	Evli / Dul / Boşanmış Erkek	Bekar erkek		
			16 - 17	18 - 24	25 - 34	35 - 44	45 - 54	55+																
Yaşadım / Yaşıyorum	0,9	-	-	-	-	-	5,7	7,5	1,7	0,6	-	-	0,2	0,2	16,8	-	-	2,5	-	-	1,6	-		
Yaşamadım / Yaşamıyorum	94,4	-	85	94,3	93,6	98,1	90,7	81,9	95,1	92,3	95,3	94,8	96,5	96,5	77,3	93,5	95,5	92,5	-	-	95	93,5		
Dünyamda / böyle bir hastalık bilmiyorum	4,7	-	15	5,7	6,4	1,9	3,6	10,6	3,1	7,1	4,7	1,1	3,3	3,3	6	6,5	4,5	5	-	-	3,4	6,5		
TOPLAM CEVAP BAZ	753	753	47	160	180	147	118	29	216	135	228	51	94	379	35	320	482	271	-	-	433	320		
	753	753	47	160	180	147	118	29	216	135	228	51	94	379	35	320	482	271	-	-	433	320		

TABLO 69: Prostat hastalıkları (ERKEKLER)

	CİNSİYET		YAŞ							EĞİTİM				MEDENİ DURUM				YERLEŞİM YERİ			CİNSİYET-MEDENİ DURUM			
	KADIN	ERKEK	16 - 17	18 - 24	25 - 34	35 - 44	45 - 54	55+	Eğitimsiz	İlköğül mezunu / Ortaöğül terk	Ortaöğül mezunu / Lise terk	Lise mezunu	Üniversite senelik / Yüksek okul mezunu	Üniversite mezunu / Yüksek lisans bitirmiş	Boşanmış / Evli	Dul / eşi ölmüş	Bekar / Nişanlı	KENT	KIR	Evli / Dul / Boşanmış Kadın	Bekar Kadın	Evli / Dul / Boşanmış Erkek	Bekar Erkek	
																								Genel
Yaşadım / Yaşıyorum	90,8	80,8	91,6	93,9	92,9	98,1	80,1	81,9	88,1	88,1	94,7	97,9	90,8	91,2	92,8	72,1	92,2	91,5	89,4	-	-	89,7	92,2	
Yaşamadım / Yaşamıyorum	7,2	7,2	8,4	6,1	6,4	1,9	8,3	10,6	9,8	4,7	2,1	5,9	6,4	7,2	12,2	7,5	5,9	9,5	-	-	6,9	7,5		
Duyamadım / böyle bir hastalık bilmiyorum	753	753	47	160	180	147	100	118	135	228	51	84	379	19	35	320	482	271	-	-	433	320		
TOPLAM CEVAP	753	753	47	160	180	147	100	118	135	228	51	84	379	19	35	320	482	271	-	-	433	320		
BAZ																								

TABLO 70: Çocuk sahibi olamama

	CİNSİYET		YAŞ							EĞİTİM				MEDENİ DURUM				YERLEŞİM YERİ			CİNSİYET-MEDENİ DURUM			
	KADIN	ERKEK	16 - 17	18 - 24	25 - 34	35 - 44	45 - 54	55+	Eğitimsiz	İlköğül mezunu / Ortaöğül terk	Ortaöğül mezunu / Lise terk	Lise mezunu	Üniversite senelik / Yüksek okul mezunu	Üniversite mezunu / Yüksek lisans bitirmiş	Boşanmış / Evli	Dul / eşi ölmüş	Bekar / Nişanlı	KENT	KIR	Evli / Dul / Boşanmış Kadın	Bekar Kadın	Evli / Dul / Boşanmış Erkek	Bekar Erkek	
																								Genel
Yaşadım / Yaşıyorum	92,6	91,1	87,7	92,5	92,7	94,2	92,9	87,4	94,7	90	92,8	96,9	92,7	92,4	94,3	88,5	93,7	93	92	89,9	93,9	94,6	93,5	
Yaşamadım / Yaşamıyorum	6,3	7,3	5,2	7,3	5,7	3,2	7,1	10,9	4,8	8,8	6	3,1	5,1	5,7	3,1	11,5	6,3	6,1	6,6	7,9	6,1	4,3	6,5	
Duyamadım / böyle bir hastalık bilmiyorum	1500	747	92	313	354	290	198	253	228	446	81	150	798	44	108	549	979	521	518	230	518	433	320	
TOPLAM CEVAP	1500	747	92	313	354	290	198	253	228	446	81	150	798	44	108	549	979	521	518	230	518	433	320	
BAZ																								

TABLO 71: Bildiğiniz duyduğunuz aile planlaması / cinsel ilişki de korunma yöntemlerini söyley misiniz?

	CİNSİYET		YAŞ					EĞİTİM				MEDENİ DURUM			YERLEŞİM YERİ		CİNSİYET-MEDENİ DURUM								
	Genel	KADIN	ERKEK	16 - 17	18 - 24	25 - 34	35 - 44	45 - 54	55+	Eğitimsiz	Ortaokul mezunu / Ortaokul terk	Lise mezunu / Ortaokul Lise terk	Lise mezunu / Yüksek okul mezunu	Üniversite terk veya 2 senelik Yüksek okul mezunu / Üniversite mezunu / lisans bitirmiş	Evli	Boşanmış / ayrı	Dul / eşi ölmüş	Bekar / Nişanlı	KENT	KIR	Evli / Dul / Boşanmış Kadın	Bekar Kadın	Evli / Dul / Boşanmış Erkek	Bekar Erkek	
				80,5	68,6	92,3	82,8	90,7	84,8	83,5	81,4	81	56,4	81,5	80,2	88,5	80,2	81,3	89,8	41,5	88,4	82,2	77,2	64,9	76,8
Prezervatif	76,2	73	79,4	66,7	83,5	80,6	81,4	81	54,7	32,6	75,7	80,2	88,4	80,6	78,6	89,8	40,8	78,5	76,6	75,5	71,4	76,7	79,1	79,8	
Doğum kontrol hapı / ertesi	28,6	30,7	26,6	14,3	33,2	37,3	33,9	24	13,5	7,7	20,8	25,7	50,2	46,1	27,2	44,5	7,2	33,6	32,5	21,3	28,6	35,4	22,4	32,4	
Acil durum hormonal hap / ertesi	36,9	40,4	33,4	13,5	40,3	43,8	41,4	40,3	23,7	18,6	31	32,3	51,9	54,7	38,3	54,1	18	37,2	40,9	29,4	61,5	40,1	32,8	34,2	
Rahim içi araç / spiral	49,8	57,7	42	21,1	48,4	63,2	57,8	56,1	29,3	41,1	48	45,5	63,5	64	54	61,6	32,9	46,2	51,8	46,2	61,5	49,2	40,5	44	
Diyafram	10,6	11,2	9,9	3,7	10,1	12,6	13,9	12	5,8	2,2	6,4	12,7	21,5	21,4	10,6	18,6	-	12	13	6	10,7	12,4	8,6	11,7	
Sterilizasyon	7,8	7,6	8	4,2	6,6	9,4	10,8	10,9	2,3	0,6	4,2	5,9	10	18,4	7,8	10,9	1,6	8,7	9	5,4	7,6	7,6	6,9	9,5	
Koruyucu enjeksiyon	18,5	21	16,1	5	21,6	27,5	19,7	17,8	6,4	3,8	12	24,1	30,8	29,7	17,6	35,9	6,2	20,9	20,7	14,4	20,7	21,7	13	20,3	
Vazektomi (sperm yollarının kesilmesi) ve erkeğin kısırlaştırılması	19,7	19,4	20	5,6	21,6	24,2	25,4	18,3	10,6	1,3	15,2	16,7	22,8	37,4	19,8	35,7	5,7	20,9	22,2	14,9	19	20,2	19	21,4	
Kadında tüplerin bağlanması	31,6	36,1	27,1	14,3	28,1	39,1	37,5	37,9	20	18,8	28	26,5	34,6	41	34,5	50,3	17,9	28,5	35,2	24,9	38,1	31,7	27,8	26,2	
Geni çekilme / Dişan Boşalma	52	39,6	64,3	34	52,2	57,1	57,5	54,6	42,5	22	50,5	52,8	55,6	65,4	56,4	65,4	23,5	50	54,6	46,9	42	54	66,3	61,5	
Fikri yok / Bilmiyor	9,3	14	4,6	13,7	4,7	5,6	5,4	5,6	25,8	20,5	11,8	4,6	7,6	-	6,8	2,7	35,4	6,3	9,4	9,1	13,3	15,8	5,7	3	

TOPLAM CEVAP	6321	3134	3188	256	1382	1720	1357	870	736	334	1717	909	2062	457	842	245	249	2380	4388	1934	2163	971	1779	1409	
BAZ	1500	747	753	92	313	354	290	198	253	143	453	228	446	81	798	44	108	549	979	521	518	230	433	320	

TABLO 72: Siz bu yöntemlerden herhangi birini kullanıyor musunuz?

	CİNSİYET		YAŞ					EĞİTİM				MEDENİ DURUM			YERLEŞİM YERİ		CİNSİYET-MEDENİ DURUM							
	Genel	KADIN	ERKEK	16 - 17	18 - 24	25 - 34	35 - 44	45 - 54	55+	Eğitimsiz	Ortaokul mezunu / Ortaokul terk	Lise mezunu / Ortaokul Lise terk	Lise mezunu / Yüksek okul mezunu	Üniversite terk veya 2 senelik Yüksek okul mezunu / Üniversite mezunu / lisans bitirmiş	Evli	Boşanmış / ayrı	Dul / eşi ölmüş	Bekar / Nişanlı	KENT	KIR	Evli / Dul / Boşanmış Kadın	Bekar Kadın	Evli / Dul / Boşanmış Erkek	Bekar Erkek
				27,5	12,5	42,4	10,9	32,9	33,4	30,6	24,1	17,7	14,7	23,5	24	32,2	43	34,7	27,5	31,1	8,3	29,6 <td>23,7</td> <td>15,6</td> <td>5,5</td> <td>37,2</td> <td>49,5</td>	23,7	15,6
Prezervatif	9,5	12,6	6,4	5,5	6,4	12,8	12,5	9,3	6,5	8,4	10,7	6,3	9,5	11,3	10,7	12,5	10,2	5,8	10	8,4	15,3	6,4	7,2	5,3
Doğum kontrol hapı / ertesi	2,5	2,6	2,4	-	1,6	5,3	2,8	2	0,7	2,1	2	1,3	1,8	8,9	4,9	2,3	6,7	-	3,1	1,4	2,4	2,9	2	3,1
Acil durum hormonal hap / ertesi	3,3	3,5	3,1	-	2,9	4,1	3,7	5,1	1,9	1,9	2	1,3	3,7	9,8	6,7	4	8,7	-	2,5	3,9	3,7	2,9	3,9	2,1
Rahim içi araç / spiral	9,3	14,9	3,8	-	2,5	10,6	19	14	4,6	17,5	10,8	5,6	7,3	5,2	11,1	15,5	8,7	7,7	9,3	9,3	21,2	0,8	6,3	0,7
Diyafram	1	1	1	-	1	1,4	1,6	-	1	-	1	0,7	0,6	4	1,9	0,9	2,9	1,2	1,4	0,3	0,5	2,1	1,3	0,6
Sterilizasyon	1	0,6	1,3	-	0,7	1,3	2,1	0,8	-	-	1,5	0,6	0,6	1,6	1,6	0,9	2,9	-	1,1	1,1	0,8	0,2	1,7	0,6
Koruyucu enjeksiyon	1,1	1	1,2	-	1,1	1,4	1,8	1,6	-	-	1,6	0,7	0,8	1,2	2,1	1,5	-	-	0,8	1,2	0,9	1,2	0,5	1,3
Vazektomi (sperm yollarının kesilmesi) ve erkeğin kısırlaştırılması	0,8	0,4	1,2	-	0,3	1	1,6	0,8	0,5	-	1,4	-	0,4	1,6	1,6	0,8	2,9	-	0,7	1	0,5	0,2	0,8	1,6
Kadında tüplerin bağlanması	2	2,9	1	-	0,6	1	3,2	4,6	2,1	3,1	2,6	1,9	1,2	1,8	1,5	2,9	5,5	0,9	2,3	1,3	4	0,5	4	0,6
Geni çekilme / Dişan Boşalma	15,7	7,7	23,7	6,7	13,9	16,2	19,1	22,5	11,4	4,1	16,4	19,8	15,3	26	14,4	18,2	18	3,5	14,3	15,6	15,9	9	4,7	25,5
Bebek isteniyor	1,3	1,5	1,1	1,7	0,4	2,4	2,3	0,7	-	0,5	0,5	1,9	1,4	3,8	2,5	2	1,9	-	0,5	1,3	1,9	0,7	1,6	0,3
Cinsel ilişkiye giriyor	21,5	30,4	12,7	59	31	14,2	4,3	9,2	35,8	31,7	15,6	23,9	26	11,6	18,1	4,3	25	63	38,1	19,9	24,6	15,6	63,8	7,6
Korunmuyor	24	22,4	25,6	16,2	22,6	20,8	23,1	27,3	31,5	26,3	31,5	19,7	20,3	16,8	20,6	29	17,1	18	18,5	23,3	25,4	25,2	16,1	29,6
Fikri yok / Bilmiyor	1,4	1,4	1,4	2,4	2,2	0,9	-	2,4	1,5	1,5	0,8	2	1,5	2,2	1,2	1,8	-	1,9	1,8	0,6	0,4	3,6	1,8	0,7

TOPLAM CEVAP	1827	862	965	94	377	449	370	246	291	159	552	250	547	118	985	64	115	663	1221	606	518	259	562	403
BAZ	1500	747	753	92	313	354	290	198	253	143	453	228	446	81	798	44	108	549	979	521	518	230	433	320

UZMANLA BULUŞMA

Doç. Dr. Dođan Şahin
CETAD Genel Sekreteri

- 1) Ülkemizde evli kadınların yaklaşık yarısı (%53), tüm kadınların ise %42'si ilk cinsel bilgi kaynağı olarak "eşlerini" göstermektedirler. Ülkemizde kadınların cinsel eğitim ve deneyim açısından durumunu bu oranlar temelinde yorumlar mısınız?

Erkekler, nispeten birbirleriyle daha bilen bilmeyene öğretiyor gibi bir iletişim ve bilgilenme içinde iken kadınlar arasında bunlar daha az konuşuluyor ve bir çoğu da evlenene kadar pek fazla bir şey bilmiyorlar. Dolayısıyla eşleri ne biliyorsa doğru yanlış onlardan bir şey öğreniyorlar. Dolayısıyla bu durumda cinsel eğitimin ilk öğretimin bir parçası haline gelmesi gerektiğini düşünüyorum.

- 2) Ülkemizde her üç kişiden biri (%32) yaşamının herhangi bir döneminde en az bir cinsel sağlık ya da üreme sağlığı sorunu yaşadığını belirtmiştir. Yalnızca "cinsel sorun" tanımlayanların oranı %25'tir. Tüm bunlara karşın bugüne kadar CSÜS alanında herhangi bir tedavi gören/ilaç kullananların oranı %8'de kalmaktadır. Türkiye'de cinsel sorunların yaygınlığı ve halkımızın bu alanda yardım arama/tedaviye yönelme davranışları konusundaki düşüncelerinizi alabilir miyiz?

İnsanlar cinsel sorunlar için tedaviye niye başvuruyorlar, bu bir öncelik meselesi. Diyelim ki, eve ekmek götürmek, kirayı ödemek gibi daha acil ekonomik sorunları varken, sadece cinsel sağlıkları için değil, sağlıkla ilgili başka alanlarda da para harcamayabiliyorlar. Cinsellik de hayatı tehdit eden bir şey olmadığına göre belki diğerlerinden daha fazla ertelenebiliyor. İşin böyle gerçekçi bir yanı var. Bir de cinsellik insanların rahat olmadıkları, utandıkları, kendi saygınlıklarıyla bağlantılı gördükleri şeyler olduğu için onun için, doktora gitmek, yardım aramak zor.

- 3) Araştırmada toplumun cinsel sağlık hizmetleri temelinde beklentilerine bakıldığında, %38 ile en büyük talebi, "CSÜS alanında ilk soruyu soranın/konuyu açanın doktorların/uzmanların olması gerektiği" oluşturduğu görülmektedir. İkinci ve üçüncü sırayı ise CSÜS alanında uzmanlaşmış danışmanlık hizmetleri ile tedavi merkezleri almakta. Sizce ülkemizdeki cinsel sağlık hizmetleri bu talepleri karşılayabilecek kapasitede ve anlayışta mıdır?

Şu anda bu talebi karşılayacak durumda değil. Cinsel sağlık hizmetleri konusunda uzmanlaşmış kişi sayısı oldukça az. Biz kendimizi söyleyebiliriz; CETAD kurulduğundan bu yana önemli bir sayıda insan yetiştirdi, yani sağlık personeline cinsel tedavi eğitimi verdi ama yeterli olduğu söylenemez. Yetişmekte olduğu söylenebilir.

- 4) Araştırma sonuçlarına bakıldığında cinsel yolla bulaşan hastalıklar ile üreme organlarının kanserleri gibi konularda yüksek bilinirlik oranları dikkat çekiyor. Ancak aynı yüksek oranları uygulamada göremiyoruz. Örneğin, meme, serviks ve prostat kanserlerine yönelik kontrol yaptırma oranları 45 yaşın üzerinde bile ancak %19-20'lere ulaşabilmekte. Sizce bunun nedenleri neler olabilir?

En ciddi sebep paraları yok. Sadece prostat kanseri için değil herhangi bir şey için, check-up yaptırmak için paraları yok. İnsanlar bir çok problemini sıkışmadıkça çözmeye yönelmiyorlar, sadece bunlarla ilgili değil hemen hemen her şeyle ilgili. En ciddi neden ekonomik neden. Sigortaların bunları karşılaması iyi bir çözüm olabilir.

- 5) *Aile planlaması yöntemlerini bilinirlik de yüksek oranda seyrediyor. Toplumun %81'i prezervatifi, %76'sı doğum kontrol haplarını ve %50'si rahim içi aracı biliyor. Ancak toplumun %24'ü cinsel ilişkiye girmesine rağmen korunmadığını belirtiyor. En sık kullanılan yöntem %28 ile prezervatif, ikinci sırayı ise %16 ile geri çekme/dışarı boşalma yöntemi alıyor. Bilinirlik ile uygulama arasındaki bu farkı yorumlar mısınız*

En ekonomik, masrafsız olanı tercih ediyorlar. Ne doktora gitmeniz gerekiyor, ne takip edilmeniz gerekiyor. Kendi başınıza uygulayabilirsiniz.

- 6) *Diğer yöntemlere karşı yanlış inanışlar da etkili olabilir mi?*

Tabi diğer bilgiler. Bir de bu en az iş yaparak, en az uğraşarak yapılabilecek bir şey. Diğerleri için bir sürü zahmet, doktora gideceksin, bir şey alacaksın, sevişirken prezervatif alacaksın, taktıracağını, baktıracağını gibi bir sürü şey var. Kolaya kaçma yani.

- 7) *Araştırmaya göre, Türk toplumu için bekaret hala namusun simgesi. Ne düşünüyorsunuz?*

Tabi ki son 20 yıldır ciddi bir değişiklik var. Özellikle büyük şehirlerde, metropollerde artık bekaret o kadar ciddi bir problem olarak görülüyor ama Anadolu'da kırsal kesimlerde değişen fazla bir şey olduğunu söylemek zor. Kırsal alanda yaşayan insanların büyük bir bölümünde, bir kızın bakire olmaması onun evlenme ihtimalini nerdeyse sıfıra yakın düşüren bir şey.

- 8) *Peki gördüğümüz kadarıyla kadınlar ve erkeklerin bekarate önem verme oranları aynı mı?*

Kadınlar erkeklerden daha fazla önem veriyor gibi görünüyor. Bir çok kadın aslında insanların değişmiş olmasına rağmen yani bir çok erkeğin bunu bir problem yapmamasına rağmen hiç kimse tarafından bir daha kaygısında olabiliyor. Eğer bekaretini kaybederse bir daha kimsenin onun yüzüne bakmayacağını zannediyor. Halbuki bütün erkeklerin öyle olduğunu söylemek zor. Bir de, metropollerde, yüksek eğitimli kesimlerde bekaretle ilgili sorun artık çok ciddi bir sorun olmaktan çıkmıştır diyebiliriz. En azından kimse kimseyi vurmaz yani.

UZMANLA BULUŞMA

Prof. Dr. Ferruh Şimşek

Marmara Üniversitesi Tıp Fakültesi Üroloji Anabilim Dalı Başkanı

- 1) Ülkemizde her üç kişiden biri (%32) yaşamının herhangi bir döneminde en az bir cinsel sağlık ya da üreme sağlığı sorunu yaşadığını belirtmiştir. Yalnızca "cinsel sorun" tanımlayanların oranı %25'tir. Tüm bunlara karşın bugüne kadar CSÜS alanında herhangi bir tedavi gören/ilaç kullananların oranı %8'de kalmaktadır. Türkiye'de cinsel sorunların yaygınlığı ve halkımızın bu alanda yardım arama/tedaviye yönelme davranışları konusundaki düşüncelerinizi alabilir miyiz?

Kanımcı toplumun çoğunluğu cinsel sorunun ne olduğunu bile bilmiyor. Bu tür anketlerde, kendim de bu tür çalışmalarda etkin rol aldığım ve projeler yürüttüğüm halde, toplumsal örneklemenin sağlıklı olduğundan ve geri dönüş oranlarının gerçekten toplumu yansıtan bir örneklemeden olduğundan kuşum var. Cinsel sorunun ne olduğunun bilinmemesindeki en önemli etken de aslında "cinselliğin" ne olduğunun bilinmemesinden kaynaklanıyor. Sorunların bir kısmı aslında hiç sorun değil ve sadece bilinmezlikten kaynaklanıyor, bir kısmı ise, ki daha büyük bir oran bu grupta yer alıyor, sorunun sorunun olduğunun bile bilincinde değil. Bu nedenle sorun yaşayan oranların daha büyük olduğunu bilmeme karşın bunların büyük kısmına ulaşmak daha uzun yıllar alacak. Çünkü insanların cinsellikle ilgili kendilerini açığa vurmaları olgusu kültürel etmenler ve sorunu sorun olarak görmemeye çalışmaları nedeniyle kolay olmayacak. Biz doktorlar ilk soruyu sorsak bile.

- 2) Türk toplumu, cinsel sorunlarının kaynağı olarak en yüksek oranda "eğitimsizlik ve bilgisizliği" görmektedir. "Psikolojik nedenler" ikinci, "stres" ise üçüncü sırayı paylaşmakta. Sizce cinsel sorunların kaynakları nelerdir? Toplumun bu bakış açısını nasıl yorumluyorsunuz?

Türk toplumunu, ya da çalışmaya katılanları bu sıralamanın ilk sırası için kutluyorum. Bence de ilk sırada eğitimsizlik ve bilgisizlik geliyor. Ancak sorunun diğer sıralarını yaş gruplarına ve cinsiyetlere göre bölerek araştırmak gerekiyor. Genç yaşlarda daha çok psikolojik olduğu kesin. Ancak orta ve ileri yaş gruplarında özellikle erkeklerde daha büyük etkenin organik nedenler ve eş, hastalıklar veya kronik patolojiler olduğu kanısındayım. Mutlaka bir neden vardır. Bulamıyorsak bunun nedeni yeterince incelemememiz veya tanı yöntemlerinin henüz yeterince gelişmemesinden kaynaklanıyor kanısındayım.

- 3) Araştırmada toplumun cinsel sağlık hizmetleri temelinde beklentilerine bakıldığında, %38 ile en büyük talebi, "CSÜS alanında ilk soruyu soranın/konuyu açanın doktorların/uzmanların olması gerektiği" oluşturduğu görülmektedir. İkinci ve üçüncü sırayı ise CSÜS alanında uzmanlaşmış danışmanlık hizmetleri ile tedavi merkezleri almakta. Sizce ülkemizdeki cinsel sağlık hizmetleri bu talepleri karşılayabilecek kapasitede ve anlayışta mıdır?

Bu konuya genel bir tıp adamı olarak mı yoksa, bu konunun bir uzmanı olarak mı yanıt vereceğimi bilmiyorum. Bazen ikinci kişiliğimin verdiği yanıtlar birincisini kızdırıyor. Genel anlamda bakarsak ülkedeki sağlık hizmetleri topluma genel anlamıyla yayılmamışken, temelde akıl almaz büyüklükte sorunlar varken, bebek ölüm hızları geri kalmış ülke düzeylerini koruyorken, ana çocuk sağlığının en temel hizmetleri verilemiyorken, tedavi hizmetleri ölümcül durumlarda bile sağlanamıyorken, benim üniversite hastanemde bile koridorlarda utanç verici kalabalıklar varken ve insanlar sabahın erken saatlerinde kuyruklarda bekliyorken cinsellikleri ile ilgili soruların kimin tarafından sorulacağı ne denli önem taşıyor?? Elbette önemli ancak kapısında o gün bakmakta olduğu 150 hasta varken ve her hastaya bir meslekdaşım sadece 30 saniye ayırabiliyorken cinsel sorunlarla ne denli ilgilenilebilir? Hasta ilk soruyu doktorun sormasını bekler ama doktorun mesleki rahatsızlığı giderilebilmiş midir? Toplumun bir parçası olan

doktorun kendisi cinsellikle ilgili tabularından kurtulmuş mudur? Eğitimi ne derecededir? Hadi bunları bir yana bırakalım. Anketi yanıtlayanlar uzmanlaşmış merkezler ve personel olmalıdır demişler. Ne güzel! Biz de bunun için uğraş veriyoruz. Ama bazen tatlı hayaller görüyoruz gibi karamsarlığa kapılmamak elde değil. Özellikle pratisyen, hemşire, psikolog gibi insanların yetiştirilip temel sağlık hizmetlerinde bu kişilerin cinsel sağlık hizmeti vermeleri konusunda yoğun çaba harcanmalı. CETAD kursları gibi. Yoksa uzmanlık merkezlerinin yaygınlaşması arzu ettiğimiz ancak gerçekleşmesi çok uzak bir hedef.

- 4) *Araştırma sonuçlarına bakıldığında cinsel yolla bulaşan hastalıklar ile üreme organlarının kanserleri gibi konularda yüksek bilinirlik oranları dikkat çekiyor. Ancak aynı yüksek oranları uygulamada göremiyoruz. Örneğin, meme, serviks ve prostat kanserlerine yönelik kontrol yaptırma oranları 45 yaşın üzerinde bile ancak %19-20'lere ulaşabilmekte. Sizce bunun nedenleri neler olabilir?*

Bu oranları en azından bir ürolog olarak hiç gerçekçi ve doğru bulmuyorum. Erkeklerde prostat kanserleri genellikle orta ve ileri yaşlarda ortaya çıkar. En aydın tabakaya ait insanlar bile prostat kanserinden haberli değiller ve çok sık görülmesine rağmen prostat büyümesi ile prostat kanserleri ve tedavileri arasındaki farkın bilincinde değiller. Prostat hastalıklarında ana tanı aracı olan rektal muayene konusunda da utanç verici bir yaklaşımı ve reddetme davranışları var. Sırf bu basit muayeneyi olmamak için prostat kanserlerinde önemli ölçüde tanı açısından geç kalınıyor. Rektal muayeneyi erkekliklerine vurulan bir darbe olarak görüp bundan kaçıyorlar. Üstelik aydın geçinen bir kesim kanda PSA bakılarak tanı konabileceğini sanıp kendiliklerinden laboratuarda bu kan tetkikini yaptırarak izlenebildiklerini düşünüyorlar. Diğerlerini yorumlamayacağım ama prostat kanserlerinin bilinirliği ve tedavi aranması cahilliğin çok ötesinde bir boyutta. Cinsel yolla bulaşan hastalıklar açısından da durum erkeklerde hiç iç açıcı değil. Bu hastalıklar da kimsenin umurunda değil. Ne korunmanın ne de bu hastalıkların ciddiyetinin farkındalar.

UZMANLA BULUŞMA

Prof. Dr. Tufan Tarcan

Marmara Üniversitesi Tıp Fakültesi Üroloji Anabilim Dalı Öğretim Üyesi

- 1) Ülkemizde evli kadınların yaklaşık yarısı (%53), tüm kadınların ise %42'si ilk cinsel bilgi kaynağı olarak "eşlerini" göstermektedirler. Ülkemizde kadınların cinsel eğitim ve deneyim açısından durumunu bu oranlar temelinde yorumlar mısınız?

Doğrudur. Bu rakamlar doğru hatta belki bundan daha kötü de olabilir gerçek durum. Kadın ürolojisiyle uğraşan bir ürolog olarak şunu söyleyebilirim, kadınlar kendi genital organlarını dahi tanımıyorlar Türkiye'de. klitoris nedir bilinmiyor. Vajenin anatomisi kadınlar tarafından bilinmiyor. Dolayısıyla cinsellik zaten çoğunlukla kadınlar için bir tabu halinde olmaya devam ediyor. Orgazm nedir, nasıl olunur, onunla ilgili bir büyük bir bilgi eksikliği var. Ama erkeklerdeki bilgi eksikliğinden de daha fazla değil bu benim gördüğüm kadarıyla. Erkeklerde de buna paralel bir bilgi eksikliği var değişik boyutlarda. Erkeklerde en sık rastladığımız bu konudaki garip bilgisizlikler, cinsel organının boyutu. Cinsel organım küçük diye çok önemli miktarda bize başvuran hasta var. Bu hastaları ikna etmekte çok büyük güçlük çekiyoruz, ki cinsel organları aslında ufak değil. Ama bu onlarda inanılmaz bir performans anksiyetesi yaratıyor.

- 2) Ülkemizde her üç kişiden biri (%32) yaşamının herhangi bir döneminde en az bir cinsel sağlık ya da üreme sağlığı sorunu yaşadığını belirtmiştir. Yalnızca "cinsel sorun" tanımlayanların oranı %25'dir. Tüm bunlara karşın bugüne kadar CSÜS alanında herhangi bir tedavi gören/ilaç kullananların oranı %8'de kalmaktadır. Türkiye'de cinsel sorunların yaygınlığı ve halkımızın bu alanda yardım arama/tedaviye yönelme davranışları konusundaki düşüncelerinizi alabilir miyiz?

Bu sadece ülkemizde değil bütün dünyada olan bir gerçek. Belki bizim ülkemizde biraz daha da belirgin bu. Cinsel işlev bozukluğu tanımlayanların ancak küçük bir oranı hekime başvuruyor. Bir bu konuda hekime başvurması gerektiğini bilmiyor, Türkiye'de hala şıhlar, kocakarılar, hekimlerden bu konuda daha fazla hasta görüyorlar. Ya da bir şekilde kendilerini CİB uzmanı olarak tanımlayan medyatik kişiler, asıl adresler yerine, daha çok hasta görüyorlar. Ama bu konuda bizim de hekim olarak üzerimize düşen görevler var. İlla bu konuda uğraşan hekimler değil tüm hekimlerin de CİB larının rutin sorgulanması konusunda eğitilmesi lazım.

Bu konuda halkın eğitilmesi ayrı ama bence hekimin eğitilmesi çok daha büyük önem taşıyor. Bunun için tıp fakültelerinde mutlaka bu derslerin olması lazım. çok ayrıntılı cinselliğin fizyolojisi ve patofizyolojisi anlatılmalı, böyle bir şey fakültede yok. O yüzden bence problem buradan başlıyor. Ben eminim ki, bu işle bu konuyla ilgili branşlar dışındaki hekimlerde de cinsellik konusunda bir sorgulama yapsanız, çok ilginç şeylerle karşılaşsınız.

- 3) Araştırmada toplumun cinsel sağlık hizmetleri temelinde beklentilerine bakıldığında, %38 ile en büyük talebi, "CSÜS alanında ilk soruyu soranın/konuyu açanın doktorların/uzmanların olması gerektiği" oluşturduğu görülmektedir. İkinci ve üçüncü sırayı ise CSÜS alanında uzmanlaşmış danışmanlık hizmetleri ile tedavi merkezleri almakta. Sizce ülkemizdeki cinsel sağlık hizmetleri bu talepleri karşılayabilecek kapasitede ve anlayışta mıdır?

Özellikle check-up hizmetinde bu sorulmalı. Mesela nasıl hastaya işemeye ilgili probleminiz var mı, herhangi bir yerinizde ağrınız var mı diye soruyorsunuz, cinsel işlevleri de rutin sorgulanmalı. Çoğu hasta bunu hekimden bekliyor, kendisi bu problemini dile getirme cesaretini kendinde bulamayabiliyor. Yaşlanmayla ilgili olan cinsel işlev bozuklukları tabii ayrı bir konu. Onu insanlar genellikle yaşlanmanın doğal bir sonucu olarak görüyorlar ve belli bir yaşın üzerindeyken bunu bir şikayet olarak dile getirmekten

utuyorlar, hasta hekimin “yaşına başına bak neler düşünüyor” diye düşüneneğini düşünüyor. Gençlerde de bunu açığa vurmada bir korkaklık çekingenlik var, üzerine kondurmama, inkar mekanizmasını kullanarak. Dolayısıyla CİB her halükarda sorgulanmalı, araştırmalarda çıkıyor zaten. Bu çok önemli ama dediğim gibi bu yine hekimlerin eğitimine dayanıyor. Bu eğitime ihtisas programı içindeki eğitimde başlamalı. Daha erkene giderseniz de bu bilinçlendirme ortaokulda lisede başlamalı ki insanlar şikayetlerini çekinmeden dile getirebilsinler.

Ülkemizde bunun tedavisini çok başarıyla yapabilecek çok merkez var. Çok ihtisaslaşmış kişiler var bu konuda, bunlar yeterli mi? 70 milyonluk ülkeyi sayarsanız tabii ki yeterli değil ama her konuda böyleyiz zaten, diğer konularda da çok farklı değiliz. Dolayısıyla bu hizmeti verecek sağlık hizmetimiz var, önemli olan doğru adresi bulabilmek.

- 4) *Araştırma sonuçlarına bakıldığında cinsel yolla bulaşan hastalıklar ile üreme organlarının kanserleri gibi konularda yüksek bilinirlik oranları dikkat çekiyor. Ancak aynı yüksek oranları uygulamada göremiyoruz. Örneğin, meme, serviks ve prostat kanserlerine yönelik kontrol yaptırmaya oranları 45 yaşın üzerinde bile ancak %19-20'lere ulaşabilmekte. Sizce bunun nedenleri neler olabilir ?*

Bunun nedenleri bütün dünyada aynıdır. İnsanlar bir şey bulunur korkusuyla hekime gitmekten çekinmiyorlar. Yoksa herkes biliyor ki 50 yaşın üzerindeki herkeste yılda bir kez prostat kontrolü yapılması gerekiyor. Hekime gitmek ayrı bir psikolojik hazırlık gerektiriyor. İnsanın buna hazır olması lazım, 'şikayetim olmadan ben gideceğim' diyebilmek çünkü bunlar insanın düşünmek istemediği şeyler. Bu psikolojik tepki davranış, bunun neden böyle olduğunu dediğim gibi psikiyatristler psikologlar daha iyi değerlendirirler. Ama bu zaten bütün dünyada böyle, kimse hekime gitmekten hoşlanmaz, bir şekilde kaçış mekanizması, bütün dünyada bu böyle.

UZMANLA BULUŞMA

Dr. Muhtar Çokar
İnsan Kaynağını Geliştirme Vakfı

- 1) *Araştırma sonuçlarına göre ülkemizde insanlar hala cinselliği çevresinden/arkadaşlardan, diğer bir deyişle "kulaktan dolma" bilgilerle öğreniyor. İlk cinsel bilgi kaynağı olarak bilgi kaynakları olan okul, kitap, uzmanlar, öğretmenler vb. formal kaynakların oranı genel olarak düşük. Bu verilerin ışığında, Türkiye'de cinsel eğitim konusundaki düşünce ve yorumlarınızı alabilir miyiz?*

İlk bakışta cinsellikle ilgili bilgilerin çevre/arkadaş benzeri kaynaklardan edinilmesinin doğru bir yol olarak görülmemesi ve "kulaktan dolma" bilgiler olarak nitelendirilmesinin nedeni bireylerin gereksinimi olan bilgileri söz konusu kaynaklardan gerektiği kadar ve cinsel yaşamı için yararlı olabilecek biçimde edinememeleri. Muhtemelen insanlığın başlangıcından modern zamanlara kadar bireyler cinsel konulardaki bilgileri bugün doğru bulmadığımız kaynaklardan edindiler. Bireylerin yakın çevresi ve arkadaşları cinsel bilgiler konusunda bireye doğru ve yararlı bilgi iletibiliyorsa bu bilgi kaynağını "kulaktan dolma" bilgi olarak nitelendirmek doğru değil. Doğru ve yararlı bilgiden anlamamız gerekenin, bireyin kendi onayı ile, sömürülmeden, şiddete uğramadan, bedensel ve ruhsal bir zarar görmeden cinsellikten haz almasını sağlayacak tutumları geliştirecek bilgi olduğunu düşünüyorum. Günümüzde bireyin ve özellikle çocukların eğitiminde kurumların etkinliğinin baskın olması, anne babaların hayatın her alanında olduğu gibi cinsel konularda da çocukların cinsel davranışlarını şekillendirmede yetersiz olmaya başlamaları eğitimin her alanında olduğu gibi cinsel davranışın da yakın çevre dışı bir örgütlenme içinde öğretilmesini gündeme getirmiştir.

Cinsel bilgi eksikliğinin giderilmesi için günümüzde önerilen çözümlerin başında okul, kitap, uzmanlar, öğretmenler vb. formal kaynaklar gelse de bu kaynakların doğru bilgileri ulaştırdığından her zaman emin olmamız mümkün olmadığı gibi kullanılan yöntemlerde de yetersizlikler ve eksikler bulunabilir. Ülkemizde son yıllarda kurumsal olarak cinsel sağlık bilgilerinin verilmesine sınırlı da olsa Milli Eğitim Bakanlığı, sivil toplum kuruluşlarının girişimiyle ve özel sektörün de desteğiyle başlanmıştır. Gelişmiş ülkeler dahil dünya çapındaki girişimler göz önüne alındığında ülkemizdeki başlangıcın önemli bir başlangıç olduğu söylenebilir.

- 2) *Ülkemizde her üç kişiden biri (%32) yaşamının herhangi bir döneminde en az bir cinsel sağlık ya da üreme sağlığı sorunu yaşadığını belirtmiştir. Yalnızca "cinsel sorun" tanımlayanların oranı %25'dir. Tüm bunlara karşın bugüne kadar CSÜS alanında herhangi bir tedavi gören/ilaç kullananların oranı %8'de kalmaktadır. Türkiye'de cinsel sorunların yaygınlığı ve halkımızın bu alanda yardım arama/tedaviye yönelme davranışları konusundaki düşüncelerinizi alabilir miyiz?*

Bu konuda en önemli kısıtlılık cinsel konularda danışmanlık ve hizmet almanın birey için sıkıntı ve utangaçlık oluşturan bir deneyim olmasının yanı sıra ülkemizde cinsel sağlık konusunda hizmetlerin yetersizliği de en az birinci neden kadar önemlidir. Varolan hizmet merkezlerinin niteliği ise ayrı bir tartışma konusu olabilir. Öncelikle hizmet merkezleri oluşturulmalı ve buralarda nitelikli cinsel sağlık hizmetlerinin sunumuna başlanmalıdır.

- 3) *Araştırmada toplumun cinsel sağlık hizmetleri temelinde beklentilerine bakıldığında, %38 ile en büyük talebi, "CSÜS alanında ilk soruyu soranın/konuyu açanın doktorların/uzmanların olması gerektiği" oluşturduğu görülmektedir. İkinci ve üçüncü sırayı ise CSÜS alanında uzmanlaşmış danışmanlık hizmetleri ile tedavi merkezleri almakta. Sizce ülkemizdeki cinsel sağlık hizmetleri bu talepleri karşılayabilecek kapasitede ve anlayışta mıdır?*

Cinselliğin ve cinsel sorunların çok fazla tıbbileştirilmesinin sonucu olarak böyle bir tutumun oluşmuş olması muhtemeldir. Oysa sağlık çalışanlarının cinsellik konusunda bir hizmet öncesi ve sonrası eğitimleri bulunmamaktadır. Cinsel davranışın bedenle sınırlı bir koşullanma davranışı olarak görülmesi her toplumda çok yaygındır. Ayrıca medyada genellikle sağlık çalışanları bu tür sorunlarda kendilerini tek yetkili olarak ilan etmektedirler. Ülkemizdeki kapasite bu konuda çok sınırlıdır.

- 4) *Araştırma sonuçlarına bakıldığında cinsel yolla bulaşan hastalıklar ile üreme organlarının kanserleri gibi konularda yüksek bilinirlik oranları dikkat çekiyor. Ancak aynı yüksek oranları uygulamada göremiyoruz. Örneğin, meme, serviks ve prostat kanserlerine yönelik kontrol yaptırma oranları 45 yaşın üzerinde bile ancak %19-20'lere ulaşabilmekte. Sizce bunun nedenleri neler olabilir ?*

Sağlık hizmetlerine ulaşmadaki genel belirleyiciler bu konuda da belirleyici olmaktadır. Bir yandan sınırlı sağlık hizmet sunumu ve diğer yandan temel sağlık hizmetleri arasında sayılabilecek cinsel sağlık hizmetlerinin karlı olmaması nedeniyle bu hizmetler göz ardı edilmektedir.

- 5) *Aile planlaması yöntemlerini bilinirlik de yüksek oranda seyrediyor. Toplumun %81'i prezervatifi, %76'sı doğum kontrol haplarını ve %50'si rahim içi aracı biliyor. Ancak toplumun %24'ü cinsel ilişkiye girmesine rağmen korunmadığını belirtiyor. En sık kullanılan yöntem %28 ile prezervatif, ikinci sırayı ise %16 ile geri çekme/dışarı boşalma yöntemi alıyor. Bilinirlik ile uygulama arasındaki bu farkı yorumlar mısınız ?*

Türkiye Nüfus ve Sağlık Araştırması 2003 yılı sonuçlarına göre ülkemizdeki evli çiftlerin yüzde 26'sı geri çekme ile korunmaktadır. Kondom kullanım oranı ise yüzde 10,8'dir. Çiftlerin hayatlarının bir döneminde etkin bir yöntemi kullanmış olmaları ve yöntemlerin hemen hemen tamamı konusunda bilgi sahibi olmaları ancak yine de geleneksel bir yöntemle korunmaya devam ediyor olmaları aile planlaması konusundaki hizmet açığını ve danışmanlık yetersizliğini göstermektedir. Eksik ve niteliksiz hizmet sunumu nedeniyle çiftler etkin yöntemi kullanmaktan vazgeçmekte ve neredeyse geri çekme yöntemini keşfetmektedirler. Tüm sanayileşmekte olan ülkelerde geçmişte olduğu gibi ülkemizde de doğurganlık azalması geri çekme ve isteyerek düşük sonucu gerçekleşmektedir.

BÖLÜM 3

CİNSELLİK İLE İLGİLİ DEĞERLER

Araştırmanın üçüncü bölümünde Türk Toplumunun cinsellikle ilgili değerleri incelenmiştir. Cinsellikle ilgili tabuların başında yer alan BEKARET bu bölümde ele alınan ilk konu olmuştur.

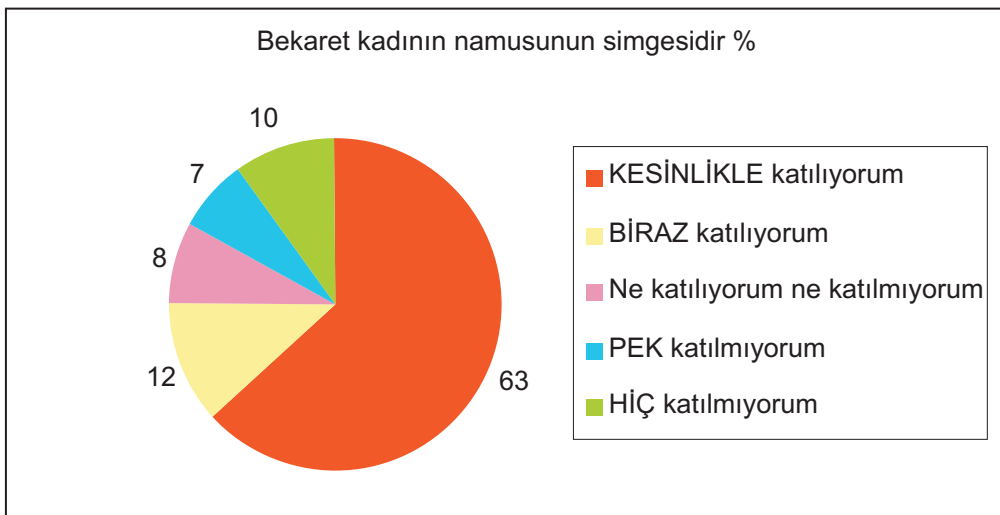
Bekaret.

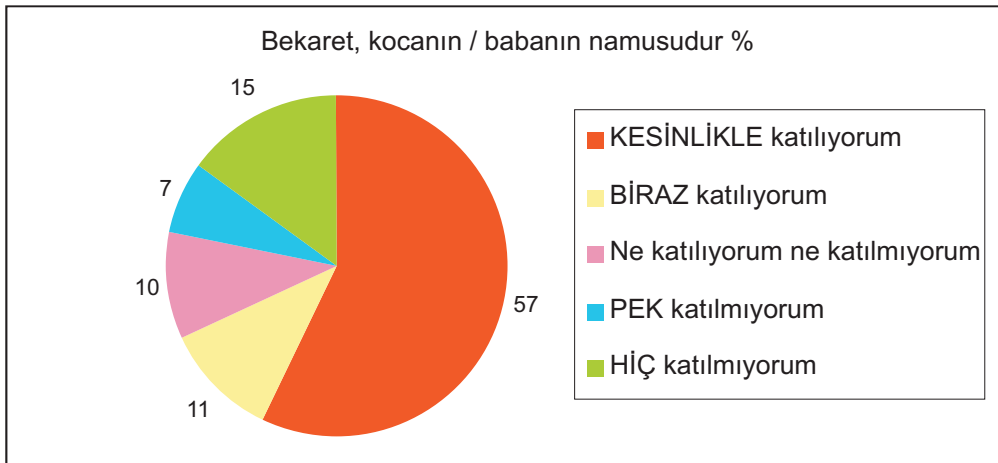
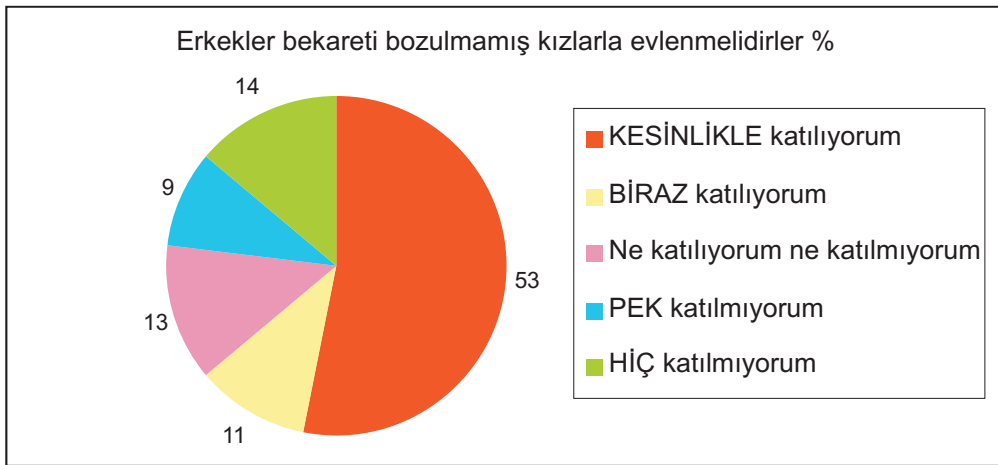
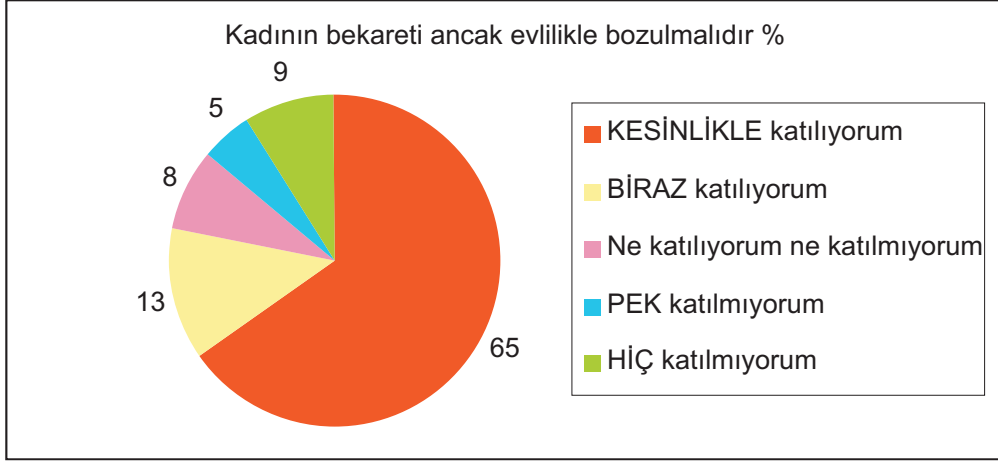
Ülkemizde BEKARET konusundaki görüşleri yaygın olarak ifade ettiği bilinen dört ifade ölçüm kapsamına alınmış ve görüşülen kişilere bu ifadelere katılıp katılmadıkları sorularak 5'li bir ölçek üzerinden cevap vermeleri istenmiştir.

	Bekaret kadının namusunun simgesidir %	Kadının bekareti ancak evlilikle bozulmalıdır %	Erkekler bekareti bozulmamış kızlarla evlenmelidirler %	Bekaret, kocanın / babanın namusudur %
KESİNLİKLE katılıyorum	63	65	53	57
BİRAZ katılıyorum	12	13	11	11
Ne katılıyorum ne katılmıyorum	8	8	13	10
PEK katılmıyorum	7	5	9	7
HİÇ katılmıyorum	10	9	14	15

Bekaret konusundaki yaygın görüş KESİNLİKLE katılıyorum ifadesine verilen cevapların yoğunluğuyla kendini ortaya koymaktadır.

Yaş arttıkça, eğitim düzeyi düştükçe, bu ifadelere katılım oranı artmaktadır. Kırsal kesimde yaşayan kişiler, kentsel alanda yaşayanlara göre, evli erkek ve kadınlar da bekarlara göre bekaret konusunda daha tutucu bir tutum sergilemektedir.

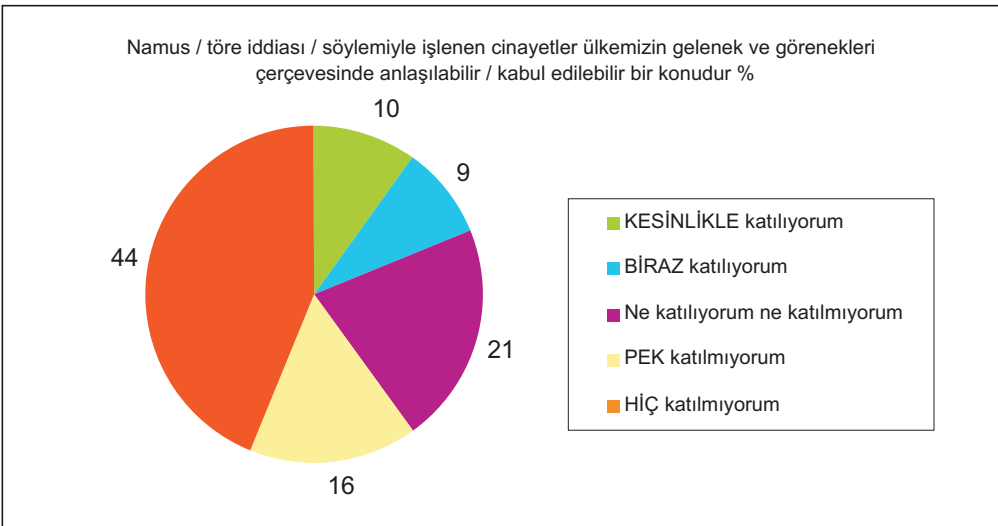
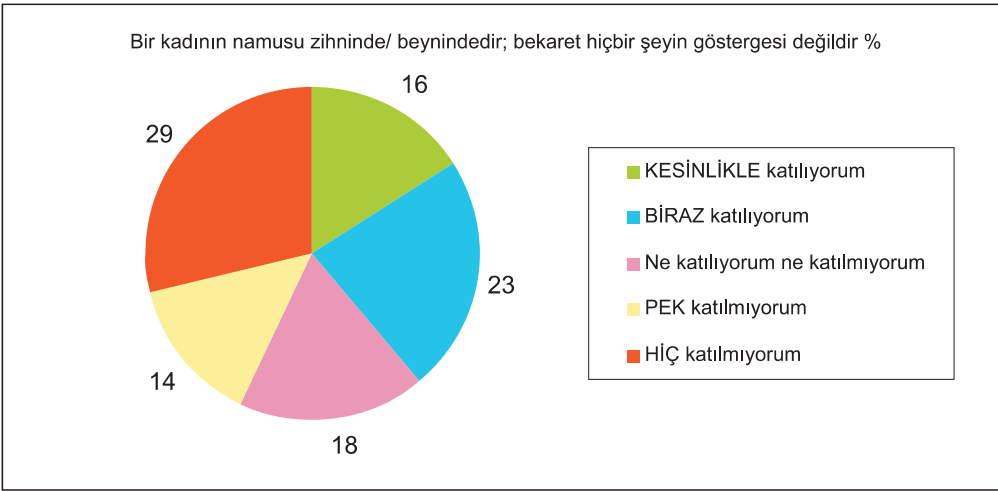
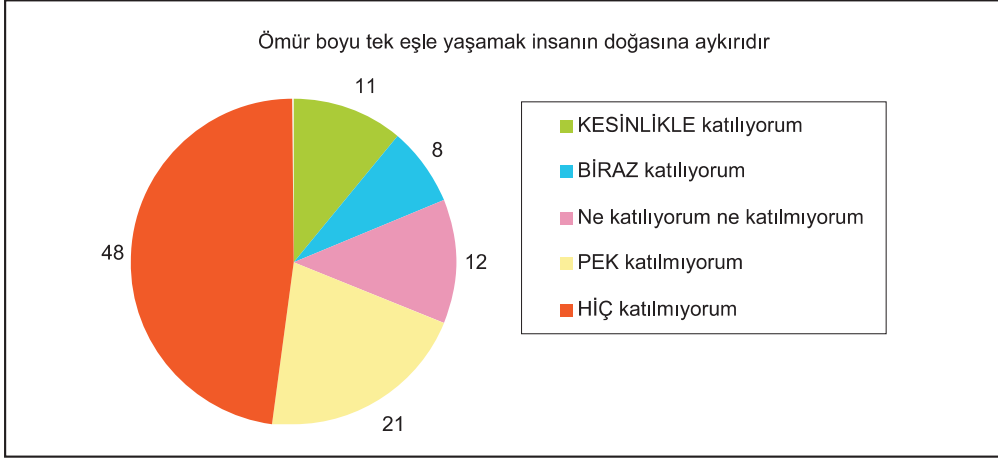

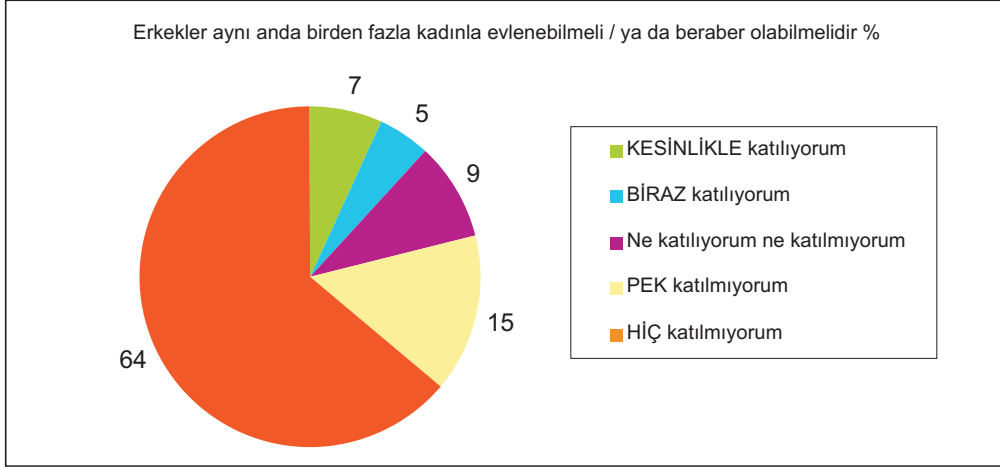

Cinsellikle ilgili değerlerin ölçümüne ikinci bir alan ile devam edilmiştir.

Evlilik & Namus.

Bu kapsamda irdelenen ifadelerle katılım oranları irdelendiğinde, tek eşlilik, namus / töre söylemiyle işlenen cinayetler gibi konularda daha rasyonel tutum ve düşünceleri savunan, Türk toplumunu namus ve bekaret ikileminde yine arada kaldığı ve %43'lük bir kesimin (pek + hiç katılmıyorum oranları toplamı) "Bir kadının namusu zihninde/ beynindedir; bekaret hiçbir şeyin göstergesi değildir" ifadesine katılmamasıyla ortaya çıkmaktadır. "namus / töre söylemiyle işlenen cinayetler"ine ilişkin tutum incelendiğinde, %19'luk bir kesimin (kesinlikle ve biraz katılıyorum toplamı) bu ifadeyi olumlu değerlendirmesi %21'lik bir kesimin bu konudaki tutumunu net bir şekilde ifade edememesi endişe verici oranlar olarak göze çarpmaktadır.

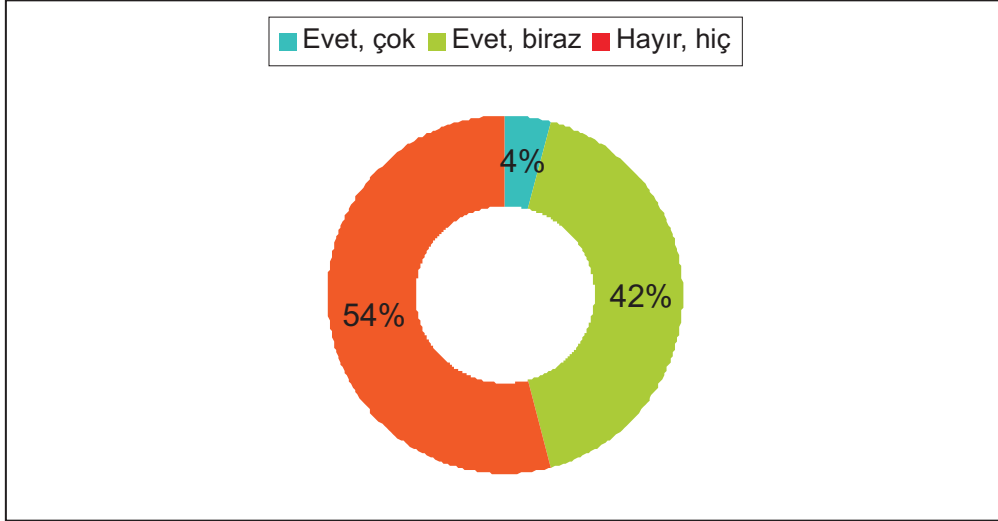
	Ömür boyu tek eşle yaşamak insanın doğasına aykırıdır %	Bir kadının namusu zihninde/ beynindedir; bekaret hiçbir şeyin göstergesi değildir %	Namus / töre iddiası / söylemiyle işlenen cinayetler ülkemizin gelenek ve görenekleri çerçevesinde anlaşılabilir / kabul edilebilir bir konudur %	Erkekler aynı anda birden fazla kadınla evlenebilmeli / ya da beraber olabilmelidir %
KESİNLİKLE katılıyorum	11	16	10	7
BİRAZ katılıyorum	8	23	9	5
Ne katılıyorum ne katılmıyorum	12	18	21	9
PEK katılmıyorum	21	14	16	15
HİÇ katılmıyorum	48	29	44	64

Yaş ve eğitim, kır ve kent yaşamı sonuçlarda farklılıklara neden olmakta, ancak fark beklenen büyüklükte kendini göstermemektedir. Türk insanının hayatını önemli ölçüde etkileyen konularda tespit edilen tutum, cinsellikle ilgili değerler konusunda net bir resim ortaya koymaktadır. Değişmesi nesiller alacak bu görüş ve düşüncelerin istikrarlı ve planlı bir eğitimi gerektirdiği tartışmasız bir gerçek olarak karşımıza çıkmaktadır.

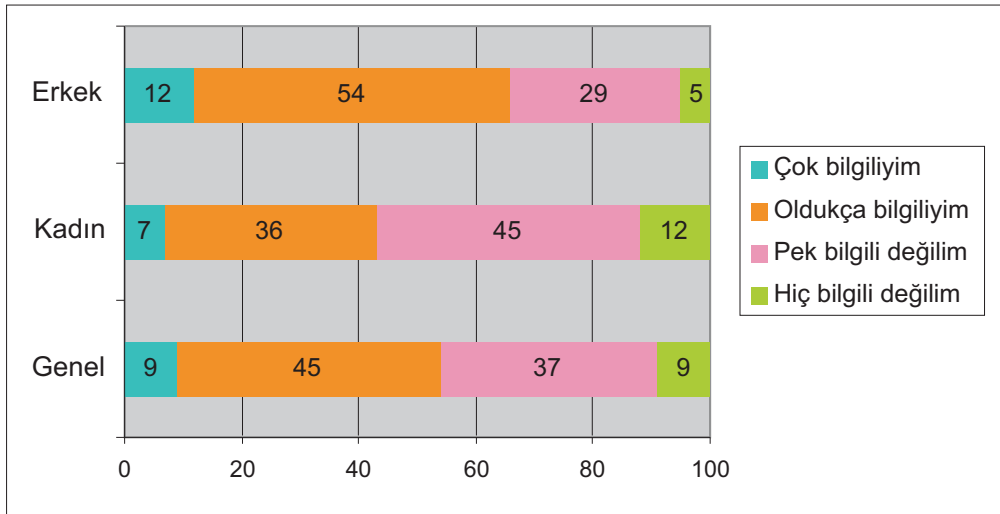
Türk toplumunun cinsellik konusundaki bilgi düzeyi

Bu bölümde son olarak, Türk toplumunun cinsellik konusundaki bilgi düzeyi irdelenmiştir.

İçinde yaşanan toplumun cinsellik konusunda yeterli bilgi düzeyine sahip olup olmadığı sorulduğunda sadece %4'lük bir kesim, toplumun cinsellik konusunda yeterli bilgi düzeyine sahip olduğunu belirtmiştir. Görüşülen kişilerin yarısından fazlası toplumun bu konuda hiç bilgili olmadığını ifade etmiştir. Bu sonuçlar, farklı segmentler bazında istatistiki olarak anlamlı farklılıklar göstermemektedir.

Topluma ilişkin irdelemeyi takiben bu kez de kişilere cinsellik konusundaki kendi bilgi düzeylerini nasıl değerlendirdikleri sorulmuştur. Bulgular iki açıdan oldukça ilginçtir. Görüşülen kişiler içinde yaşadıkları toplumu cinsellik konusunda bilgisiz değerlendirirken kendilerini bu toplumdaki diğerlerinden daha bilgili değerlendirmişlerdir. Sonuçlar erkeklerin değerlendirmelerinde daha da çarpıcıdır.

Sosyo-demografik değişkenler bazında daha ayrıntılı bulgular takip eden sayfalarda yer alan çapraz analiz tablolarında yer almaktadır.

TABLO 74: Erkekler bekareti bozulmamış kızlarla evlenmelidirler ifadesine ne derece katıldığınızı söyler misiniz?

	YAŞ										EĞİTİM						MEDENİ DURUM				YERLEŞİM YERİ		CİNSİYET-MEDENİ DURUM				
	CİNSİYET		16 - 17		18 - 24		25 - 34		35 - 44		45 - 54		55+		İlkokul mezunu / Ortaokul / Lise / Üniversite terk veya 2 senelik / Yüksek lisans / Üniversite mezunu / bitirmiş	Ortaokul / Lise / Üniversite mezunu / bitirmiş	Yüksek lisans / Üniversite mezunu / bitirmiş	Evli	Boşanmış / ayrı	Dul / eşi ölmüş	Bekar / Nişanlı	KENT	KIR	Evli / Dul / Boşanmış Kadın	Bekar Kadın	Evli / Dul / Boşanmış Erkek	Bekar Erkek
	KADIN	ERKEK	16 - 17	18 - 24	25 - 34	35 - 44	45 - 54	55+	Eğitimsiz	Ortaokul / Lise / Üniversite terk	Ortaokul / Lise / Üniversite terk veya 2 senelik / Yüksek lisans / Üniversite mezunu / bitirmiş	Ortaokul / Lise / Üniversite terk	Ortaokul / Lise / Üniversite terk	Ortaokul / Lise / Üniversite terk													
Genel	52,8	48,1	57,5	58,5	43,9	41,8	50,5	59,8	74,5	77,1	72,5	53,3	36,2	24,9	33,8	56,1	42,9	79,1	43,6	49,8	58,4	54,9	32,5	61,9	51,6		
Kesinlikle katılıyorum	11,4	12,5	10,3	13,3	9,6	15,5	13,6	12,1	4,1	4	10,7	18,4	11,7	16,4	6,5	13	7,1	4,6	10,8	11,2	11,8	12,4	12,8	11	9,3		
Biraz katılıyorum	13,1	14,2	12	16,5	15,9	15	11,3	9,7	10,6	10,2	7,7	15,4	16,9	16,3	15,9	11,7	4,6	10	16,5	13,3	12,9	12,4	18,4	9,8	15,1		
Ne katılıyorum Ne katılmıyorum	9,2	9	9,4	2,5	10,5	13,2	8,6	7,7	6,2	4,2	4,5	3,8	13,6	16,7	19	8,4	11,7	3,3	11,4	9,7	8,3	8	11,1	7,8	11,6		
Pek katılıyorum	13,5	16,2	10,7	9,2	20	14,5	16	10,7	4,7	4,5	4,5	9,1	21,6	25,7	24,8	10,8	33,6	3	17,8	16	8,6	12,2	25,2	9,5	12,4		
Hiç katılmıyorum	1500	747	753	92	313	354	290	198	253	143	453	228	446	81	150	798	44	108	549	979	521	518	230	433	320		
TOPLAM CEVAP	1500	747	753	92	313	354	290	198	253	143	453	228	446	81	150	798	44	108	549	979	521	518	230	433	320		
BAZ																											

TABLO 74-A: Erkekler bekareti bozulmamış kızlarla evlenmelidirler ifadesine ne derece katıldığınızı söyler misiniz?

	BÖLGE									
	Genel	Metropoller	Marmara	Ege	Akdeniz	Karadeniz	İç Anadolu	D. Anadolu	G. D. Anadolu	
Kesinlikle katılıyorum	52,8	34	65,9	57,5	50,7	63,1	60,6	59,6	57,6	
Biraz katılıyorum	11,4	12,4	11,6	9,7	12,7	14,5	10,2	6,9	9,3	
Ne katılıyorum Ne katılmıyorum	13,1	14,3	10,8	17,3	21,3	9,8	10,6	6,8	10	
Pek katılıyorum	9,2	11,9	5,7	7,6	7,2	5,9	10,9	13,2	9,2	
Hiç katılmıyorum	13,5	27,4	6	7,9	8,1	6,6	7,7	13,5	14	

TOPLAM CEVAP	1500	386	185	136	198	184	173	124	114	
BAZ	1500	386	185	136	198	184	173	124	114	

TABLO 75: Kadının bekareti ancak evlilikle bozulmalıdır ifadesine ne derece katıldığınızı söyley misiniz?

	CİNSİYET		YAŞ					EĞİTİM				MEDENİ DURUM			YERLEŞİM YERİ		CİNSİYET-MEDENİ DURUM					
	KADIN	ERKEK	16 - 17	18 - 24	25 - 34	35 - 44	45 - 54	55+	Eğitimsiz	Ortaokul mezunu / Ortaokul terk	Lise Lise terk mezunu / mezunu	Üniversite senelik / Yükksek okul mezunu / Yükksek bitirmiş	Üniversite senelik / Yükksek okul mezunu / Yükksek bitirmiş	Evli	Boşanmış / Dul / eşi ölmüş	Bekar / Nişanlı	KENT	KIR	Evli / Dul / Boşanmış Kadın	Bekar Kadın	Evli / Dul / Boşanmış Erkek	Bekar Erkek
Genel	64,8	63,4	66,1	70,4	55,7	67,7	69,7	79,8	88	82,9	71,2	48,1	37,5	42,4	69,4	55,2	61,5	70,9	69,2	50,3	71,6	58,7
Kesinlikle katılıyorum	12,8	12,9	12,9	17,7	14,5	15,9	7,9	10,7	3,4	9,8	12,7	16,7	16,2	17,1	12,7	4,7	12,5	13,3	11,2	15,9	11,7	14,5
Biraz katılıyorum	8,6	9,7	7,6	7,8	9,5	12,2	7,9	5,5	4,6	3,9	5,6	12,7	17,4	14,6	6,5	7,3	11,1	9,5	8,2	13	6	9,7
Ne katılıyorum Ne katılmıyorum	5,2	4,9	5,6	0,6	7	4,5	6,8	1,3	1,8	1,4	3,8	8,4	9,5	10,4	4,7	2,2	7	5,9	4,3	6,1	4,1	7,7
Pek katılıyorum	8,6	9,4	7,8	3,5	13,3	9	6,1	2,2	2,1	2	6,7	14,1	19,4	15,6	6,8	11,6	10,7	4,7	7,1	14,6	6,7	9,4
Hiç katılmıyorum																						
TOPLAM CEVAP	1500	747	753	92	313	354	290	198	143	453	228	446	81	150	798	44	979	521	518	230	433	320
BAZ	1500	747	753	92	313	354	290	198	143	453	228	446	81	150	798	44	979	521	518	230	433	320

TABLO 76: Bekaret, kocanın / babanın namusudur ifadesine ne derece katıldığınızı söyley misiniz?

	CİNSİYET		YAŞ					EĞİTİM				MEDENİ DURUM			YERLEŞİM YERİ		CİNSİYET-MEDENİ DURUM					
	KADIN	ERKEK	16 - 17	18 - 24	25 - 34	35 - 44	45 - 54	55+	Eğitimsiz	Ortaokul mezunu / Ortaokul terk	Lise Lise terk mezunu / mezunu	Üniversite senelik / Yükksek okul mezunu / Yükksek bitirmiş	Üniversite senelik / Yükksek okul mezunu / Yükksek bitirmiş	Evli	Boşanmış / Dul / eşi ölmüş	Bekar / Nişanlı	KENT	KIR	Evli / Dul / Boşanmış Kadın	Bekar Kadın	Evli / Dul / Boşanmış Erkek	Bekar Erkek
Genel	57,1	60,5	56,3	48,7	47,7	57,3	61,3	77,5	63,8	79,7	56,5	38,6	34,2	31,7	62,8	45,9	53,1	64,6	60,8	37,7	69,9	51,8
Kesinlikle katılıyorum	11,2	11,2	17,3	11	11,9	10	12,8	8,3	4,6	10,5	16,1	14,2	5,3	6,4	10,9	11,2	10,9	11,8	10,8	12	10,8	11,7
Biraz katılıyorum	10,4	11,8	9,1	15,5	9,3	14	10	8,6	7,1	7,4	13	12,2	22	13	9,6	8,3	12,2	10,1	10,3	15	8,3	10,3
Ne katılıyorum Ne katılmıyorum	6,6	5,2	8	1,6	10,4	8	7,1	5,9	1,5	1,7	5	10,2	10,4	16	4,9	10,3	7,7	4,6	3,5	9,1	5,7	11,1
Pek katılıyorum	14,6	18,1	11,2	9,3	20,7	16,4	15,5	5,3	2,7	2,7	9,4	24,7	28,1	32,8	11,7	19,8	18,2	7,9	14,5	26,2	8,3	15,2
Hiç katılmıyorum																						
TOPLAM CEVAP	1500	747	753	92	313	354	290	198	143	453	228	446	81	150	798	44	979	521	518	230	433	320
BAZ	1500	747	753	92	313	354	290	198	143	453	228	446	81	150	798	44	979	521	518	230	433	320

TABLO 77: Ömür boyu tek eşle yaşamak insanın doğasına aykırıdır ifadesine ne derece katıldığınızı söyley misiniz?

	CİNSİYET		YAŞ					EĞİTİM				MEDENİ DURUM			YERLEŞİM YERİ		CİNSİYET-MEDENİ DURUM					
	KADIN	ERKEK	16 - 17	18 - 24	25 - 34	35 - 44	45 - 54	55+	Eğitimsiz	Ortaokul mezunu / Ortaokul terk	Lise Lise terk mezunu / mezunu	Üniversite senelik / Yükksek okul mezunu / Yükksek bitirmiş	Üniversite senelik / Yükksek okul mezunu / Yükksek bitirmiş	Evli	Boşanmış / Dul / eşi ölmüş	Bekar / Nişanlı	KENT	KIR	Evli / Dul / Boşanmış Kadın	Bekar Kadın	Evli / Dul / Boşanmış Erkek	Bekar Erkek
Genel	10,7	9	12,5	4,9	7,8	8,8	14,2	9,4	16,2	10,6	9,2	10,8	8,3	8,7	11,5	13,9	10,8	10,6	10,5	5,5	14,3	9,9
Kesinlikle katılıyorum	8,1	6,5	9,6	16,6	7,6	6,5	7,4	8	4,9	7,4	10,9	9,2	7,8	5,3	6,9	8,6	7,8	8,6	5,6	8,6	9,2	10,2
Biraz katılıyorum	11,7	12,4	11	12,7	12	10,5	10,1	12,9	13,7	11,3	12,1	10,7	9,1	15,2	10,1	15,6	17	12,7	14,5	10,9	15,6	11,4
Ne katılıyorum Ne katılmıyorum	20,9	19,2	22,6	16,2	23,2	22,9	19,3	23,6	16,7	23,8	19,1	21,1	28,7	18,9	21,7	13,9	22,3	21,7	19,4	19,3	18,9	21
Pek katılıyorum	48,6	53	44,3	50,6	49,4	51,3	49,1	46,2	44,6	46,9	48,6	48,3	46,1	51,9	49,8	50,6	47,4	49,6	53,7	51,4	44,1	44,6
Hiç katılmıyorum																						
TOPLAM CEVAP	1500	747	753	92	313	354	290	198	143	453	228	446	81	150	798	44	979	521	518	230	433	320
BAZ	1500	747	753	92	313	354	290	198	143	453	228	446	81	150	798	44	979	521	518	230	433	320

TABLO 78: Bir kadının namusu zihninde / beynindedir, bekaret hiçbir şeyin göstergesi değildir ifadesine ne derece katıldığınızı söyley misiniz?

	CİNSİYET				YAŞ				EĞİTİM				MEDENİ DURUM				YERLEŞİM YERİ				CİNSİYET-MEDENİ DURUM							
	Genel	KADIN	ERKEK	16 - 17	18 - 24	25 - 34	35 - 44	45 - 54	55+	Eğitimsiz	Ortaokul mezunu / Ortaokul Lise terk	Lise mezunu	Ortaokul mezunu / Ortaokul Lise terk	Lise mezunu	Yüksek okul mezunu / Üniversite senelik	Yüksek okul mezunu / Üniversite senelik	Yüksek okul mezunu / Üniversite senelik	Yüksek okul mezunu / Üniversite senelik	Evli	Boşanmış / ayrı	Dul / eşi ölmüş	Bekar / Nişanlı	KENT	KIR	Evli / Dul / Boşanmış Kadın	Bekar Kadın	Evli / Dul / Boşanmış Erkek	Bekar erkek
Kesinlikle katılıyorum	16,5	19,3	13,8	13,6	20,6	21,2	18,9	14	5,3	4,1	5,4	11,1	25,7	38,5	31,2	13	13	35,4	7	22,1	18,8	23,6	15,9	27,1	10,3	18,5		
Biraz katılıyorum	23,1	24,8	25,6	26,2	22	18,7	26,2	22,2	22,2	12,8	25	26,6	24	24	21,4	22,1	22,1	17,5	20,5	25,4	22,8	23,6	20	24,2	23,7	26,2		
Ne katılıyorum Ne katılmıyorum	17,6	18,9	16,3	18,1	14,3	15,6	15,9	21,2	23,4	21,4	19,3	17,3	17,3	12,6	9,7	17,7	23,2	23,4	15,8	18	16,9	19,2	18,2	17,9	14,1			
Pek katılıyorum	13,7	13,5	14	13	13,8	13,2	11,6	12,3	18,1	18,8	16	14,1	10,7	8,5	13,4	15,2	15,2	2,6	15	12,2	13,1	14,9	15,3	9,3	13,7	14,3		
Hiç katılmıyorum	29,1	27	31,2	29,6	25,1	27,9	34,9	26,3	31	42,9	34,3	28,9	22,4	21,9	24,3	32	32	21,4	34	24,5	27,3	32,4	29,5	21,2	34,4	26,9		

TOPLAM CEVAP	1500	747	753	92	313	354	290	198	253	143	453	228	446	81	150	798	44	108	549	979	521	518	230	518	433	320		
BAZ	1500	747	753	92	313	354	290	198	253	143	453	228	446	81	150	798	44	108	549	979	521	518	230	518	433	320		

TABLO 79: Namus / töre iddiası / Söylemiyle işlenen cinayetler ülkemizin gelenek ve görenekleri çerçevesinde anlaşılabilir / kabul edilebilir bir konudur ifadesine ne derece katıldığınızı söyley misiniz?

	CİNSİYET				YAŞ				EĞİTİM				MEDENİ DURUM				YERLEŞİM YERİ				CİNSİYET-MEDENİ DURUM							
	Genel	KADIN	ERKEK	16 - 17	18 - 24	25 - 34	35 - 44	45 - 54	55+	Eğitimsiz	Ortaokul mezunu / Ortaokul Lise terk	Lise mezunu	Ortaokul mezunu / Ortaokul Lise terk	Lise mezunu	Yüksek okul mezunu / Üniversite senelik	Yüksek okul mezunu / Üniversite senelik	Yüksek okul mezunu / Üniversite senelik	Yüksek okul mezunu / Üniversite senelik	Evli	Boşanmış / ayrı	Dul / eşi ölmüş	Bekar / Nişanlı	KENT	KIR	Evli / Dul / Boşanmış Kadın	Bekar Kadın	Evli / Dul / Boşanmış Erkek	Bekar erkek
Kesinlikle katılıyorum	10	6,1	13,8	5,6	11,3	10,1	14,2	4,7	9,1	11,4	12,1	13	5,9	6,8	11,7	9,9	9,4	13,3	9,4	10	9,1	11,8	5,9	6,6	14,9	12,4		
Biraz katılıyorum	9,5	7,5	11,5	8	5,9	6,8	8,7	15,5	14,5	10,7	11,5	8,5	8,6	13,7	4,3	11,1	5,2	16,5	16,5	8,8	10,8	8,8	10,8	9,2	3,6	14,1	7,9	
Ne katılıyorum Ne katılmıyorum	20,5	22,3	18,7	21,9	15,7	20,2	17,7	23	27,7	30,4	24,2	19,7	15,9	13,8	18,5	20,9	11,6	35,4	17,8	17,9	25,5	24,2	18,2	24,2	19,5	17,6		
Pek katılıyorum	15,7	14,8	16,5	19,1	18,1	16,5	9,6	17,6	15,7	10,1	17,7	17,5	1,6	13,8	12,3	15,8	9,3	9,7	17,3	17,3	17,5	12,3	15,2	14,1	14,3	19,5		
Hiç katılmıyorum	44,3	49,2	39,5	45,5	46,9	46,4	48,7	39,3	33	37,4	34,5	41,3	53,7	51,9	53,2	42,4	60,6	60,6	48,6	48,6	48,6	39,6	45,5	57,5	37,2	42,6		

TOPLAM CEVAP	1500	747	753	92	313	354	290	198	253	143	453	228	446	81	150	798	44	108	549	979	521	518	230	518	433	320		
BAZ	1500	747	753	92	313	354	290	198	253	143	453	228	446	81	150	798	44	108	549	979	521	518	230	518	433	320		

TABLO 79-A: Namus / töre iddiası / söylemiyle işlenen cinayetler ülkemizin gelenek ve görenekleri çerçevesinde anlaşılabilir / kabul edilebilir bir konudur ifadesine ne derece katıldığınızı söyley misiniz?

	BÖLGE								
	Genel	Metropoller	Marmara	Ege	Akdeniz	Karadeniz	İç Anadolu	D. Anadolu	G. D. Anadolu
Kesinlikle katılıyorum	10	4,6	18	6,1	6,2	6	10	16,8	25,3
Biraz katılıyorum	9,5	2,7	18,4	13	8	6,3	16	4,1	17,4
Ne katılıyorum Ne katılmıyorum	20,5	9,7	25,3	24,3	48	20,8	12,9	7,4	22,7
Pek katılmıyorum	15,7	13,9	13	19,3	19,4	14,1	9	26,7	15,9
Hiç katılmıyorum	44,3	69	25,2	37,3	18,3	52,8	52,1	44,9	18,8

TOPLAM CEVAP	1500	386	185	136	198	184	173	124	114
BAZ	1500	386	185	136	198	184	173	124	114

TABLO 80: Erkekler aynı anda birden fazla kadınla evlenebilmeli / ya da beraber olabilmelidir ifadesine ne derece katıldığınızı söyler misiniz?

	CİNSİYET		YAŞ						EĞİTİM				MEDENİ DURUM				YERLEŞİM YERİ		CİNSİYET-MEDENİ DURUM						
	KADIN	ERKEK	16 - 17	18 - 24	25 - 34	35 - 44	45 - 54	55+	İlkokul mezunu / Ortaokul terk	Lise mezunu / Ortaokul / Lise terk	Üniversite senelik / Yüksek okul mezunu / Üniversite terk veya 2 senelik / Yüksek lisans bitirmiş	Evli	Boşanmış / ayrı	Dul / eşi ölmüş	Bekar / Nişanlı	KENT	KIR	Evli / Dul / Boşanmış Kadın	Bekar Kadın	Evli / Dul / Boşanmış Erkek	Bekar erkek				
	Genel	Genel	16 - 17	18 - 24	25 - 34	35 - 44	45 - 54	55+	Eğitimsiz	Lise	Üniversite	Evlilik	Boşanmış / ayrı	Dul / eşi ölmüş	Nişanlı	KENT	KIR	Boşanmış Kadın	Bekar Kadın	Boşanmış Erkek	Bekar erkek				
Kesinlikle katılıyorum	7,1	4,7	9,5	3,5	4,9	5,9	9,1	8,2	9,7	8,6	10	6,2	5,5	3	5,4	7,1	14,9	11,1	5,7	8,4	5,9	2	10,4	8,3	
Biraz katılıyorum	5,3	2,6	8	4,8	4,7	3	5,7	5,2	9,2	6,1	4,3	7,4	5,3	8,5	2,6	5,5	7,8	10,8	3,8	4,7	6,4	3	1,8	5,2	
Ne katılıyorum Ne katılmıyorum	9,1	7	11,2	12,1	6	8,5	9,1	10,8	11,4	8,3	9,8	8,9	8,5	10,9	9,3	8,6	7,2	17,7	8,4	7,5	12,1	7,4	6,1	12,1	
Pek katılmıyorum	14,4	11,2	17,6	15,7	14,6	8,4	22,8	13,9	13,9	12,6	18,2	17,2	11,9	9,8	10,8	15,1	4,5	13,2	14,5	14,5	14,3	12	9,4	17,2	
Hiç katılmıyorum	64	74,4	53,7	64	69,8	67,9	67,7	53	55,8	64,4	57,7	60,2	68,9	67,8	71,9	63,7	65,6	47,2	67,6	66,8	58,8	71,7	80,6	50,3	

TOPLAM CEVAP	1500	747	753	92	313	354	290	198	253	143	453	228	446	81	150	798	44	108	549	521	518	230	433	320	
BAZ	1500	747	753	92	313	354	290	198	253	143	453	228	446	81	150	798	44	108	549	521	518	230	433	320	

TABLO 81: Sızce Türk toplumu cinsellik konusunda yeterli bilgi düzeyine sahip midir?

	CİNSİYET		YAŞ						EĞİTİM				MEDENİ DURUM				YERLEŞİM YERİ		CİNSİYET-MEDENİ DURUM						
	KADIN	ERKEK	16 - 17	18 - 24	25 - 34	35 - 44	45 - 54	55+	İlkokul mezunu / Ortaokul terk	Lise mezunu / Ortaokul / Lise terk	Üniversite senelik / Yüksek okul mezunu / Üniversite terk veya 2 senelik / Yüksek lisans bitirmiş	Evli	Boşanmış / ayrı	Dul / eşi ölmüş	Bekar / Nişanlı	KENT	KIR	Evli / Dul / Boşanmış Kadın	Bekar Kadın	Evli / Dul / Boşanmış Erkek	Bekar erkek				
	Genel	Genel	16 - 17	18 - 24	25 - 34	35 - 44	45 - 54	55+	Eğitimsiz	Lise	Üniversite	Evlilik	Boşanmış / ayrı	Dul / eşi ölmüş	Nişanlı	KENT	KIR	Boşanmış Kadın	Bekar Kadın	Boşanmış Erkek	Bekar erkek				
Evet, çok	4,3	3	5,6	4,1	3,2	3,2	6,2	3,9	5,4	4,1	4,4	7,8	3,6	2,4	2	4,1	10,6	2,8	4,3	5,2	3,5	1,9	5,3	6	
Evet, biraz	41,6	37,8	45,3	51,9	39	37,7	38,6	47	45,6	43,4	45,7	39,5	40,2	46,3	31,8	42,1	40,3	47	39,8	43,6	38,7	35,8	47,2	42,7	
Hayır, hiç	54,1	58,2	49,1	44,1	57,8	59,1	55,2	49,1	49	52,4	49,9	52,7	56,2	51,3	66,2	53,8	49,1	50,2	55,9	51,2	57,8	62,2	47,5	51,3	

TOPLAM CEVAP	1500	747	753	92	313	354	290	198	253	143	453	228	446	81	150	798	44	108	549	521	518	230	433	320	
BAZ	1500	747	753	92	313	354	290	198	253	143	453	228	446	81	150	798	44	108	549	521	518	230	433	320	

TABLO 81-A: Sızce Türk toplumu cinsellik konusunda yeterli bilgi düzeyine sahip midir?

	BÖLGE									
	Genel	Metropoller	Marmara	Ege	Akdeniz	Karadeniz	İç Anadolu	D. Anadolu	G. D. Anadolu	
Evet, çok	4,3	2,8	3	2,1	6,8	7	5,7	4,9	2,3	
Evet, biraz	41,6	41,1	46,8	27,7	31,8	41,1	61,3	23,1	58,8	
Hayır, hiç	54,1	56,1	50,2	70,2	61,3	51,8	33	72,1	38,9	

TOPLAM CEVAP	1500	386	185	136	198	184	173	124	114	
BAZ	1500	386	185	136	198	184	173	124	114	

TABLO 82: Kendinizi 'cinsellik' konusunda ne kadar bilgili hissediyorsunuz? Çok ya da oldukça bilgili mi, pek ya da hiç bilgili değil mi?

	CİNSİYET					YAŞ										EĞİTİM					MEDENİ DURUM				YERLEŞİM YERİ			CİNSİYET-MEDENİ DURUM			
	Genel	KADIN		ERKEK		16 - 17	18 - 24	25 - 34	35 - 44	45 - 54	55+	Eğitimsiz	İlkokul mezunu / Ortaokul terk	Ortaokul mezunu / Lise terk	Lise mezunu / mezunu	Üniversite senelik / Yüksek okul mezunu	Üniversite mezunu / Yüksek lisans bitirmiş	Evlil	Boşanmış / ayrı	Dul / eşi ölmüş	Bekar / Nişanlı	KENT	KIR	Evlil / Dul / Boşanmış Kadın	Bekar Kadın	Evlil / Dul / Boşanmış Erkek	Bekar Erkek				
		6,7	11,9	4,9	9,3	10,5	12,6	7,9	6,6	5,2	8,8																	9	10,7	9,5	10,7
Çok bilgiliyim	9,3	6,7	11,9	4,9	9,3	10,5	12,6	7,9	6,6	5,2	8,8	9	10,7	9,5	10,7	9,5	9,5	15,2	4,1	9,5	9,7	8,6	6,8	6,4	12,1	11,7					
Ordukaça bilgiliyim	45	36,4	53,6	34,3	48,8	51,5	46,5	50,2	29,3	26,4	34,7	44,2	54	67,8	56,2	46,8	46,8	46,4	26	45,9	47,9	39,6	38,1	32,4	52	55,7					
Pek bilgili değilim	36,9	44,8	29	53,9	36,6	29,6	34,7	31,9	47,8	44,2	45,4	37,9	31,9	22,7	25,3	34,6	34,6	23,3	55,5	37,7	35,5	39,5	42,6	49,9	29,1	28,9					
Hiç bilgili değilim	8,8	12,1	5,5	6,9	5,4	8,4	6,1	10,1	16,4	24,2	11,1	8,8	3,4	-	7,9	9	15,1	14,4	14,4	6,9	6,9	12,3	12,5	11,3	6,8	3,8					
TOPLAM CEVAP	1500	747	753	92	313	354	290	198	253	143	453	228	446	81	150	798	44	108	108	549	979	521	518	230	433	320					
BAZ	1500	747	753	92	313	354	290	198	253	143	453	228	446	81	150	798	44	108	108	549	979	521	518	230	433	320					

TABLO 82-A: Kendinizi 'cinsellik' konusunda ne kadar bilgili hissediyorsunuz? Çok ya da oldukça bilgili mi, pek ya da hiç bilgili değil mi?

	BÖLGE									
	Genel	Metropoller	Marmara	Ege	Akdeniz	Karadeniz	İç Anadolu	D. Anadolu	G. D. Anadolu	
Çok bilgiliyim	9,3	9,9	7,7	3	4	13,1	15,8	15,3	4,3	
Ordukaça bilgiliyim	45	50,6	51,1	47,7	34,9	48,8	33,8	41,6	45,2	
Pek bilgili değilim	36,9	34,5	35,9	35,4	47,5	29,3	43,7	25,4	44,4	
Hiç bilgili değilim	8,8	5	5,4	13,9	13,6	8,8	6,8	17,7	6,1	

TOPLAM CEVAP	1500	386	185	136	198	184	173	124	114	
BAZ	1500	386	185	136	198	184	173	124	114	

UZMANLA BULUŞMA

Prof. Dr. Şahika Yüksel

İ.Ü. İstanbul Tıp Fakültesi Psikiyatri Anabilim Dalı Öğretim Üyesi

- 1) *Ülkemizde evli kadınların yaklaşık yarısı (%53), tüm kadınların ise %42'si ilk cinsel bilgi kaynağı olarak "eşlerini" göstermektedirler. Ülkemizde kadınların cinsel eğitim ve deneyim açısından durumunu bu oranlar temelinde yorumlar mısınız?*

Kadınların eşlerinin bilgi kaynağı olması beklenebilir bir şey. Çünkü evlilik öncesi flört ilişkileri çok sınırlı tutulduğu ya da tutulmak zorunda bırakıldığı geniş bir kesim olduğu için kaynaklar çok sınırlı olabiliyor. Tabi ki bu her şeyden önce objektif bir kaynak olmadığını gösteriyor. Çünkü doğrudan eşinden öğrenmesi; birlikte cinselliği yaşayacağı kişinin dışında başka bilgi, kendini tanıma veya karşısındaki cinsiyetin bedenini tanıma imkanının çok sınırlı olduğunu gösteriyor. Bu mutlaka olumsuz bir cinsellik işareti demek değil ama birinde inhibisyon varsa diğerininkini de arttırması anlamına veya kadının uygun olmayan, "normal olmayan", sınırlı olan cinselliklerle ilgili sorunlarla ilgili sorunlarını halletmesi için olanaksız anlamına geliyor.

- 2) *Türk toplumunun %40'ı, "cinsel sorunlarınızın kaynağı nedir" sorusuna verdiği yanıtlarda; gelenek ve görenekleri, önyargı ve tabuları, kısacası toplumun cinselliğe yaklaşımını önemli bir neden olarak görmektedir. Ne düşünüyorsunuz ?*

Bunu cinsel sorunların kaynağı olarak değil de, bunu kişinin kendisini yaşaması yani hayatını yaşaması, ilişkilerini kurması, ben olarak, kişi olarak kendini tanımlamasının bir alt parçası olarak düşünebiliriz. Yoksa çok geleneksel çevreden gelen, çok geleneksel çevrede yaşayan bir çok kişilerin de çok şahane, sorunsuz bir cinsel yaşamları olabilir. Yani geleneksel olmak, cinselliğin kötü olmasıyla eş anlamlı değil. Burada belki gelenekler, görenekler ve önyargıyla, cinselliğin, evlilik öncesi deneyimlerinin sınırlı olması, kadınlar için hiç olmaması, erkekler için bir çok durumda ücretli ilişkilerin sınırlı olması bu bakımdan olumsuz bir durum oluşturuyor.

- 3) *Gelenek, görenek ve önyargı dendiğinde sanırım insanların en çok aklına gelen, namus cinayetleri ve bekaret olduğu için belki de bunu cinsel deneyimleri kısıtlayıcı bir şey olarak görüyor olabilirler...*

Şimdi, namus cinayetleri dediğimiz şey, yeni yeni Türkiye'de su yüzüne çıkmaya başladı ve çok iyi bir şey oldu bunun çıkması ama Türkiye'nin bütününde çok uygulanan ve yaşanan, tehdit eden bir durum değil. Yani, bütününde derken sadece belli bölgelerinde değil, İstanbul'da da olabilir, İzmir'de de olabilir, her yerde olabilir ama İstanbul'daki bütün nüfusu ilgilendiren bir şey de değil. Burada gelenekler göreneklerin daha çok uygunsuz giden, sorunlu giden bir evliliğin, bir beraberliğin değiştirilmesi, sonlandırılmasının engellenmesi olarak düşünürsek daha genel bir etki kaynağı olarak düşünmek mümkün geliyor.

- 4) *Araştırmaya göre, Türk toplumu için bekaret hala namusun simgesi. Ne düşünüyorsunuz?*

Türk toplumunda bekaretin namus simgesi olarak sunulması çok anlaşılabilir bir şey. Çünkü hala bir erkeğin çok kadınla evlenmesinin uygunsuz olmadığına ilişkin mesajlar parlamentodan itibaren verilebiliyor ve cinsellik eşit bekarettir anlayışı daha üst sınıflarda, daha entelektüel gruplarda bile bir miktar muhafaza edilebiliyor. Bunun değişmesi sadece cinselliğe değil, genel olarak geleneksel değerlerle ilgili farklı çalışmalarla olacak uzun soluklu bir iştir diye düşünüyorum.

- 5) *Türk toplumu için namus hala çok önemli. Toplumun %19'u yani her 5 kişiden biri, namus ya da töre iddiası ile işlenen cinayetleri, ülkemizin gelenek ve görenekleri çerçevesinde anlaşılabilir kabul edilebilir bir durum olarak kabul ediyor. %60'ı ise karşı. Bu konudaki düşünceleriniz nelerdir ?*

Töre cinayetleriyle ilgili çok ciddi çalışmaların, ne olduğunu bildiğimiz ama yok saydığımız, hiç üzerinde çalışılmamış, ancak son 3-5 yıldır telaffuz ettiğimiz ve doktorlar tarafından da gündeme alınmış bir konu. Bu konuda kamu yöneticileriyle, yani yerel kaymakamlar, muhtarlar, imamlar, öğretmenler, doktorlar, hemşireler, hep beraber çok yönlü bir çalışma ve tutum değişmesi olabilmesi için, farklı seçeneklerin, farklı bakış açıların tanıtılması anlatılması gerekiyor. Az gelişmişlik, kapalılık, eğitim sınırlılığı ile bunlar örtüşen durumlar oluyor. Aslında töre cinayetlerinin erkek egemen bakış açısının bir parçası olduğunu, bunun büyük yerlerde de cinayet olarak değil ama, kadınlara kıskançlık göstermenin bu nedenle de dövmenin mazereti olan durumlar olarak gösterilmesinin bir bağlantısı olduğunu düşünüyorum.

UZMANLA BULUŞMA

Prof. Dr. Mehmet Zihni Sungur

Marmara Üniversitesi Tıp Fakültesi Psikiyatri Anabilim Dalı Öğretim Üyesi

- 1) *Ülkemizde evli kadınların yaklaşık yarısı (%53), tüm kadınların ise %42'si ilk cinsel bilgi kaynağı olarak "eşlerini" göstermektedirler. Ülkemizde kadınların cinsel eğitim ve deneyim açısından durumunu bu oranlar temelinde yorumlar mısınız?*

Bu oranları sadece kadınlar arasından vermek uygun değil, erkekler arasından verdiğimizde de bu bilgilerin kaynakları belirsiz. Aslında cinsel eğitimi beşikten mezara olan bir eğitim olarak tanımlayabiliriz ama bu eğitimi kimler veriyor diye baktığımız zaman bu kişiler net değil. Küçük çocuk cinsellikle ilgili bir şeyi merak ettiği zaman ve annesine sorduğunda annesi, git öğretmenine sor diyor, öğretmenine sorunca, git anne-babana sor deniyor. Dolayısıyla çocuk bu sorusunun en çok güvendiği kişiler tarafından yanıtlanmadığını gördüğünde şöyle bir hipotez kuruyor kafasında; demek ki bu soruyu sormamalıyım. Dolayısıyla bu sorunun cevabını informal bir kaynaktan alıyor, yani bu bilginin kaynağı sokak.

Yaptıklarımızdan utanmak kendimize duyduğumuz saygıyı azaltır. Herkesin hayatında bir cinsel yaşam var. Cinsel yaşam insanın illa ki bir partneri olmasını da gerektirmiyor. Bu insanın iç dünyasında da bir cinsel yaşamı vardır. Dolayısıyla herkesin bir cinsel yaşamı vardır. Öğretmenler bunu görebiliyorlar, en doğru cevabı vermeye çalışıyorlar ama en doğru cevabı da aslında bilmiyorlar, bunu öğretmenler bilmiyor, peki meslek erbabları biliyor mu, onlar da bilmiyor, işte problem orada zaten. Yani eğitim verdiğimiz zaman halk düzeyinde bir eğitimi vermeden önce, eğitimciler düzeyinde bir eğitimi düşünmemiz lazım.

Soruyu kısaca özetleyecek olursak, ilk cinsel bilgi kaynağı olarak eşlerini gösteren kadınlar var ama aynı soruyu eşlere sorsak onlar da arkadaşlarından ya da sokaktan almış olduğunu göreceğiz. Yani ilk bilginin kaynağı eninde sonunda sokağa dayanıyor.

Bu konuya şehir-kırsal bağlamında bakarsak, kırsaldaki kadınlar bir şey bilmiyorlar ama şehirdeki kadınlar erkeklerden daha çok şey biliyorlardı çünkü daha duyarlılar, merak ediyorlar. Erkekler merak etmiyorlar ki, onlar doğmalık her şeyi biliyorlar. Erkekler bildiklerini varsayarlar. Kadınlar bilmediklerini bilirler.

- 2) *Sizce ülkemizde okullarda yaygın cinsel eğitim başlatılmalı mıdır? Başlatılması gerektiğini düşünüyorsanız bu eğitim velinin onayına mı bağlı olmalıdır ve kız-erkek karışık mı yoksa ayrı ayrı mı olmalıdır? Düşüncelerinizi alabilir miyiz?*

Cinsel eğitim, öğrenme aile içinde başlar, öğretmen, akran gruplarıyla devam eder, danışmanlar, hekimler, bu alanda çalışan sağlık görevlileri ve tabi ki medyayla devam eder.

Tek cümleyle şöyle söyleyeyim, okuldaki eğitimin temel sebebi nedir, çocuğu gelecekteki yaşamına dış dünyaya hazırlamak. Cinsellik, evlilik ve aile yaşamı erişkin yaşamın bir parçası olduğuna göre, böyle bir eğitim okullarda verilmeli mi diye bir soruya gerek yok. Tabi ki verilmeli çünkü okulun temel amacı sadece matematik öğretmek değil, çocukları, gençleri erişkin yaşama hazırlamaktır. Böyle bir eğitim zorunlu olmamalı çünkü zorunlu konulursa, o zaman bunu kabul etmezsen biz senin çocuğunu okutmayız demiş oluyorsun, ki bu bence insanlık dışı bir şey, her ne kadar bu eğitimin kesinlikle gerekli olduğunu düşünüyor olsam da. Anne babaların hatasını çocuklarına ödetemeyiz, o yüzden ilk önce anne-babaların eğitimi gereklidir. Ailelerin endişelerini gözden geçirerek onlara yardımcı olmaya çalışmak, bu şekilde ortak yol bulunması gereklidir. Bu eğitimde kızlar ve erkekler bir arada olmalıdır. Çekinmemeyi öğrenmeleri için bir araya getirmek gereklidir. Önce biraz çekinseler bile zaman içerisinde birlikte konuşmayı öğreneceklerdir.

- 3) *Türk toplumu, cinsel sorunlarının kaynağı olarak en yüksek oranda “eğitimsizlik ve bilgisizliği” görmektedir. “Psikolojik nedenler” ikinci, “stres” ise üçüncü sırayı paylaşmakta. Sizce cinsel sorunların kaynakları nelerdir? Toplumun bu bakış açısını nasıl yorumluyorsunuz?*

Bilgi eksikliğini halk düzeyinde görmemeli. Tıp öğrencilerinin bile sokaktaki adamdan zaman zaman daha fazla bilmediklerini görüyoruz. Eğitim ilk önce tıp öğrencilerinden başlatılmalı. Yani tıp fakültesinden mezun olan bir hekim hasta soru sorduğunda yüzü kızarmadan cevaplayacak, hastayı rahatlatacak kadar bir bilgi sahibi olmalıdır. Hiç olmazsa hastayı en yarar sağlayabileceği yere yönlendirme açısından bilgi sahibi olması gerekir.

En önemli sorun bilgi değil bence sadece. İnternet çağında yaşıyoruz, bilgi çağında yaşıyoruz. Sadece bilgi yetmiyor. Bilgi gerekli ama asla yeterli değil. Bilginin ötesinde beceri kazandırmak, becerinin yanında da en önemli şey uygun tutum ve değerlerin kazandırılması. Bilgiler sadece ansiklopedik bilgi olmamalı bilgiyi entegre edebilmeliyiz. Yani kendi içimize sindirebilmeliyiz bilgiyi. Tabi ki cinsel alandaki beceriler, bireysel ve sosyal alandaki becerilerden ayrı değil. Onun için öncelikle etkili iletişim becerilerini kazandırmamız önemli. Uygun tutum ve değerler dediğimiz zaman da; bunun temelinde yatan şey de karşıtların birliğidir, açık olabilmek, katı olmamak. Cinsel alanda esnek tutumların kazandırılması ancak değerlerimizi deneyimlerimizle esnetebilmemizle mümkün.

- 4) *Türk toplumunun %40’ı, “cinsel sorunlarınızın kaynağı nedir” sorusuna verdiği yanıtlarda; gelenek ve görenekleri, önyargı ve tabuları, kısacası toplumun cinselliğe yaklaşımını önemli bir neden olarak görmektedir. Ne düşünüyorsunuz?*

Toplum dediğimiz biziz. Dolayısıyla biz insanlar, bu alanlarda uygun becerimiz, uygun tutum ve değerlerimiz var mı diye düşünmeliyiz. Bunu kendimize sormalıyız. Esnek olabiliyor muyuz, karşıt görüşleri dinleyebiliyor muyuz, hemen itmeden evvel, bu fikir bir kitleyi temsil ediyor mu, katılmak şart değil ki, kabul etmesen bile görmek lazım; anlamaya çalışmak lazım. Karşıtların sentezini yapabilmek lazım.

- 5) *Cinsellikle ilgili haber ve yayınlar konusunda medyaya duyulan güven ise aynı oranda değil. Yani, ağırlıklı medyadan bilgileniyor ama güveni aynı oranda değil. Bunu hangi faktörlere bağlıyorsunuz?*

Medyanın cinsel eğitimde rolü çok büyük ve anlamlı. Son yıllarda medya bilgilendirme konusunda önemli görevler üstlendi ve bu görevleri büyük oranda yerine getirmeye çalışıyor. Ancak medyanın cinsellik konusunda zaman zaman uygunsuz hassasiyet sergilediği de söylenebilir. Uygunsuz hassasiyet diyorum ben buna, hassasiyetleri var ama zaman zaman uygunsuz olabiliyor. Ne demek istiyorum. Yani köpek sizi ısırırsa haber olmaz, siz köpeği ısırırsanız haber olur. Dolayısıyla seçme saçmalardan vazgeçilmesi gerekiyor. Çünkü medya seçme saçmaları sık olarak gündeme getirdiğinde bu seçme saçmalar norm olarak algılanmaya başlanabiliyor. Amacı ya da yöntemi olmadan yapılan gelişigüzel programlar da köpeği ısırma hazır bir adamı çıkarıp “hadi bakalım bunun cinselliği nasıl, ne tür soruları var, sence bu nasıl aşılır, sence bu tek seansta nasıl yapılır” gibi yanlış modelleri daha iyi denetlemek gerekir. Bu da yine aslında cinsel eğitim boşluğundan kaynaklanmaktadır.

UZMANLA BULUŞMA

Dr. Ceyda Güvenç
CETAD Yönetim Kurulu Üyesi

- 1) Sizce ülkemizde okullarda yaygın cinsel eğitim başlatılmalı mıdır? Başlatılması gerektiğini düşünüyorsanız bu eğitim velinin onayına mı bağlı olmalıdır ve kız-erkek karışık mı yoksa ayrı ayrı mı olmalıdır? Düşüncelerinizi alabilir miyiz?

En kısa zamanda yapılandırılmış bir eğitime başlanması gereği açık. Ancak eğitimcilerin eğitimi özenle yapılmalı. Cinsel eğitim okunup öğrenilen bir şey olamaz. Belki de eğitimden öte eğitimcilerin mitlerini düzeltmek ve eğitimcileri cinselliği konuşabilir hale getirmek önemli. Cinsellikle ilgili bir şeyler anlatırken yüzü kızaran kendi yanlış inanışlarının farkında olmayan eğitimciler zarar da verebilirler. Velinin onayına bağlı olması uygun gibi gözüküyor. Araştırma sonuçlarında da halkımız cinsel sorunlarda hep eğitimsizliği vurgulamış, doğru eğitime karşı çıkanlar fazla olmayacaktır diye düşünüyorum. Belki bir geçiş dönemi olarak bazı derslerde erkek kız farklı sınıflarda olabilir, bu toplum genelinin eğitime daha kolay ikna olmasını sağlayabilir. Farklı sınıflarda eğitimin dezavantajları olacağı da kesin. Ayrı sınıflar olursa bazı önyargılar pekişebilir, yeni mitler üretilebilir. Ayıp olan cinsellik yine ayıp, yine utanılacak, karşı cinsle konuşulamayan cinsellik yine konuşulamaz olarak kalacaktır.

- 2) Ülkemizde her üç kişiden biri (%32) yaşamının herhangi bir döneminde en az bir cinsel sağlık ya da üreme sağlığı sorunu yaşadığını belirtmiştir. Yalnızca "cinsel sorun" tanımlayanların oranı %25'dir. Tüm bunlara karşın bugüne kadar CSÜS alanında herhangi bir tedavi gören/ilaç kullananların oranı %8'de kalmaktadır. Türkiye'de cinsel sorunların yaygınlığı ve halkımızın bu alanda yardım arama/televiyeye yönelme davranışları konusundaki düşüncelerinizi alabilir miyiz?

Diğer ülkelerde de benzer sıklıkta cinsel sağlık ve üreme sağlığı sorunları tanımlanıyor. Bizim ülkemizde danışmanlık ve tedavi için başvuru oranları düşük kalıyor. Üreme sağlığı ile ilgili konularda yardım arama ve yardıma ulaşma görevi daha kolay.

Cinsel sorunlarda işlevsellik birleşmenin olmaması düzeyinde etkilenmişse yardım arama daha erken başlıyor. Evliliğin ilk gecesini acil servislerde geçirenleri de hala duyuyoruz. Yine bu nedenle cinsel tedavi merkezlerinde en sık olarak vajinismus veya sertleşme sorunlarıyla karşılaşıyoruz. Kadınların uyarılma ve orgazm zorlukları sorun olarak kabul edilmeyebiliyor.

Cinsel işlev bozukluğunun sorun kabul edilmesinde, genel cinsiyet anlayışının, kadın ve erkekte beklenen cinsel rollerin önemi büyük. "Benim cinsellikle ilgili sorunum var" nasıl diyeceksiniz. Erkekseniz, cinsellik başarıyla özdeşleşen bir konu. Her zaman istekli ve cinselliğe hazır olmalı, cinsel ilişkiyi başlatmalı, yönetmeli, her zaman birleşmeli ve döllemelisiniz. Cinsel sorunlara "başaramamak" olarak bakıldığında yardım arama "erkek adam" olmakla bağdaşmıyor. Kadınsanız, zaten cinsellikten bir şey anlamanız gerekmiyor, cinsel istek duymasanız da olur, uyarılma ve orgazm birleşme ve üretkenlik için şart değil, isteğiniz varsa bile bunu belirtmeniz kesinlikle uygunsuz. "İyi kadın" ve "iyi annelik"le ilgisi yok bu konunun. Kırkılda ya da kentte yaşamak, eğitilmiş ya da cahil olmakla da ilgisi yok çekincelerin. Bu kültürde yetiştik ve annelerimizden böyle öğrendik.

Hadi diyelim, sorunumuz olduğunu kabul ettik, biraz önyargılarımızı kırdık da şimdi yardım almak için doğru adres neresi? Bir başkasına böyle mahrem bir konuda neyi nasıl anlatacaksınız, utanmalar sıkılmalar doğru kelimelerin bulunması, "ya bu sorun sadece ben de varsa" lar...Peki erkek adamlığınızın ya da cici kadınlığınızın sorgulamasını bir kadın profesyonel mi, yoksa bir erkek profesyonel mi yapsın? Bu profesyonel pratisyen hekim mi, kadın doğum uzmanı mı, ürolog mu, psikiyatrist mi olacak?

Sonuçta cinsel sorunu olanların çok az bir kısmı sağlık merkezlerine başvurabiliyor. Başvurulan sağlık profesyoneli cinsellikle ilgili eğitim almamışsa -ki tıp fakülteleri ve uzmanlık eğitiminde cinsellik sadece fizyolojiden ibaret olarak sunuluyor-başvuranlardan bir kısmı yanlış, eksik ve etik olmayan tedavi girişimlerine maruz kalabiliyor. Ya da başvuran gibi başvuru alan hekim de cinselliği konuşamayabiliyor. Cinsel sorun yaşayanların bir kısmı da bu nedenlerle tedaviye devam edemiyor ya da sorunları daha da pekişiyor ve basit danışmanlıkla bile çözülebilecek olan sorunlar işlev bozukluğuna dönüşebiliyor. Sonuç olarak çok az kişi, ülkemizde çok az sayıda olan cinsel terapi merkezlerine ulaşabiliyor, doğru danışmanlık veya cinsel terapi alabiliyor.

- 3) *Araştırmada toplumun cinsel sağlık hizmetleri temelinde beklentilerine bakıldığında, %38 ile en büyük talebi, "CSÜS alanında ilk soruyu soranın/konuyu açanın doktorların/uzmanların olması gerektiği" oluşturduğu görülmektedir. İkinci ve üçüncü sırayı ise CSÜS alanında uzmanlaşmış danışmanlık hizmetleri ile tedavi merkezleri almakta. Sizce ülkemizdeki cinsel sağlık hizmetleri bu talepleri karşılayabilecek kapasitede ve anlayışta mıdır ?*

Toplum doktorlar/uzmanlar sormazsa cinsellikle ilgili sorunları anlatmakta zorlanacağını söylüyor. Pratikte de bu böyle yaşanıyor. Bir başka deyişle doktorun cinsellikten bahsedebilmesi, soru sorabilmesi, danışan için cinselliği yaşamayı ve cinsellikten konuşmayı meşru kılıyor. Sağlık çalışanının cinsellikten konuşabilmesi kolay mı? Sağlıkçıların da aynı yanlış inanışlarla aynı kültürde yetiştiği ve eğitimlerinde sadece fizyolojik bir süreç olarak cinsellik öğretildiği göz önüne alındığında, onların da özenli eğitimlerden geçmeleri gereği açıklık kazanıyor. Bu alandaki temel eksik tüm hekimlerin özellikle pratisyen, aile hekimi, psikiyatristlerin, jinekologların ve ürologların cinsel sorunlar ve tedavileri konusunda fikir sahibi olmamaları, temel bilgilendirme ve danışmanlık ile uygun yönlendirmeleri yapabilecek durumda olmaları gibi görünüyor. Bu olmadığında danışmanlıkla halledilebilecek sorunlar uygun danışmanlıkla çözülemediğinde karşımıza cinsel işlev bozukluğu olarak geliyor ve CS/ÜS alanında uzmanlaşmış kişilere ve merkezlere ihtiyaç duyuluyor.

Son yıllarda medyanın da aracılığıyla cinsel konularda bilgilenme artmış, bununla birlikte toplum sorunlarını tanı ve yardım arar hale gelmiştir. Benzer şekilde CS/ÜS alanına hekimlerin de ilgisi artmış, bu alanda çalışan donanımlı uzman çoğalmıştır. Ancak bu alanda çalışan hekim sayısı gibi tedavi merkezlerinin sayısı da talebi karşılamaktan çok uzak kalmaktadır. Büyükşehirlerde ilgili merkezler talebe kısmen cevap vermeye çalışmaktadırlar. Ancak diğer illerde sorun daha büyük gibi gözükmektedir.

- 4) *Vajinismus ülkemizde daha sık görülüyor. Nedenleri?*

Kapsamlı araştırmalar olmamasına rağmen ülkemizde vajinismus görülme oranlarının batılı ülkelere göre oldukça yüksek olduğu düşünülmektedir. Kızlık zarının kutsallığı ve korunmasına önem verilmesi gibi kültürel faktörler vajinismus gelişiminde etkilidir. Ülkemizde vajinismusun daha sık görülmesinin önemli nedenlerinden biri kuşkusuz ki bekarete verilen önemdir. Çocukluğundan itibaren kızlık zarını özenle koruması öğretilmiş bir kadın evlendiği zaman bile sahip olduğu bu değerli şeyi kaybetmek istemeyecektir. Unutmayalım ki çocuklukta bize hep "bacağını kapa, eteğini ört" dediler, bunu erişkinlikte değiştirmek kolay olmamaktadır.

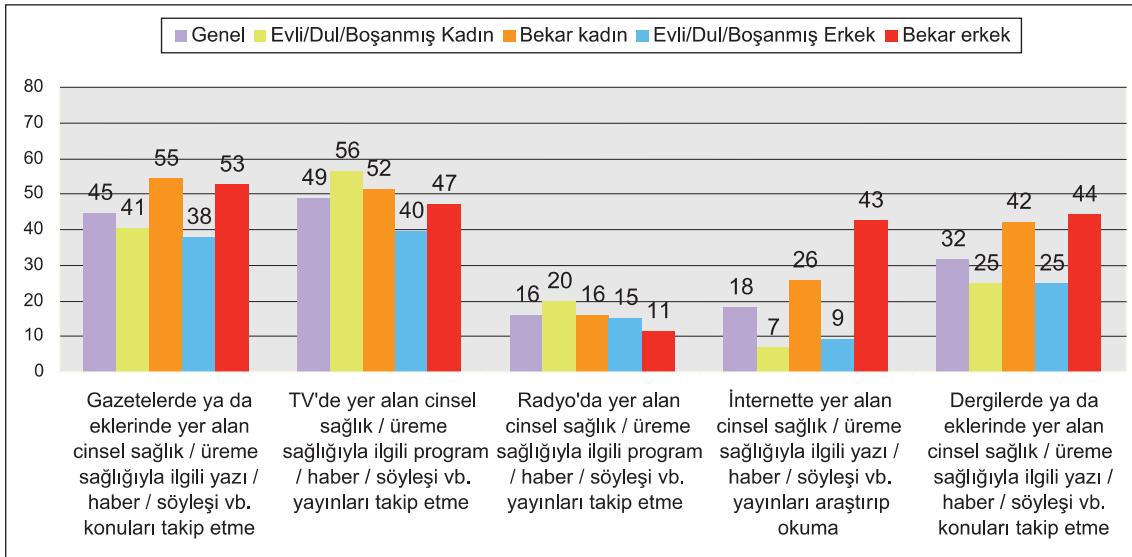
Gelenek ve göreneklerimizle şekillenen cinsel tabular, mitler, özellikle cinselliğin erkeğin istediği ve kadınların katlanması gerektiğini telkin eden inanışlarımız da vajinismus gelişimine zemin hazırlar gözükmektedir. Yine ülkemizde mastürbasyonu ve kadının bedenini tanumasının engelleyen inanışlar ve mitler yaygındır. Kendi bedenini tanımayan, cinsel duygulanımını bilmeyen kadınlarda cinsel sorunlara yatkınlık olacağı açıktır. Toplumda evlilik öncesi cinsellik hoş görülmemekte ve yasaklanmaktadır. Aileler cinselliği değersizleştirmekte ve aşağılamaktadır. Olumsuz cinsel şartlanma da vajinismus gelişiminde önemlidir.

Öte yandan ülkemizde küçük yaşta evlendirilmelerin yaygınlığı da düşünüldüğünde bir kısım olguda cinselliği bilmeme ve gebe kalma korkusunun da vajinismus gelişiminde etken olabileceği düşünülebilir.

Araştırmanın dördüncü bölümünde cinsellik ve medya örgüsüne odaklanılmıştır. İlk sorular cinsellikle ilgili konuların medyadan ne derece takip edildiği üzerine yoğunlaşmış ve her bir medya ayrı ayrı irdelenmiştir.

Medyadan cinsellikle ilgili haberleri izleme / takip etme:

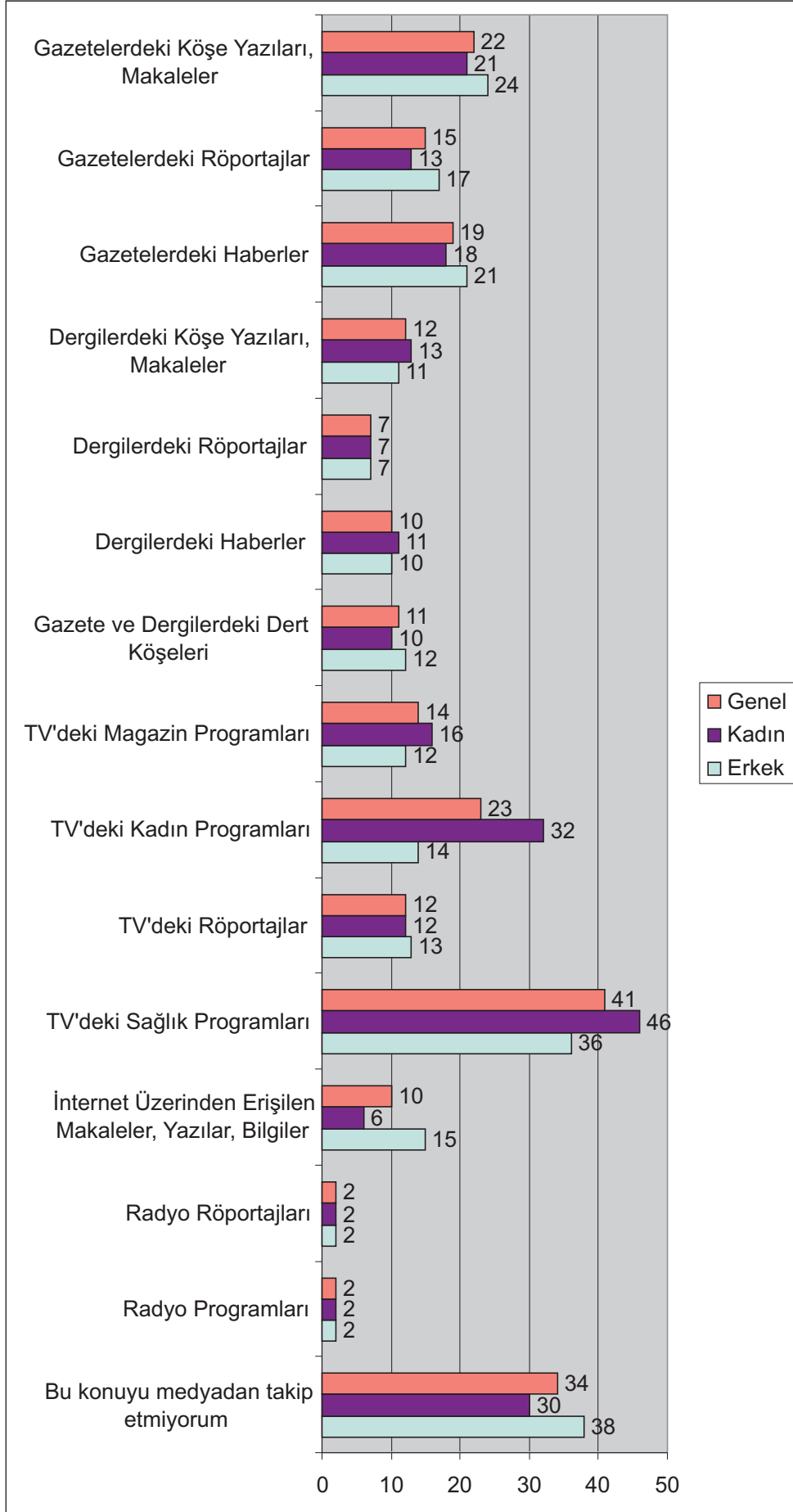
Farklı medya kanalları bazında cinsellikle ilgili haberlerin izlenip izlenmediği her bir medya için ayrı ayrı irdelenmiştir. Aşağıdaki grafikten de görüldüğü üzere cinsellikle ilgili haberlerin / konuların medyadan takip edilme davranışı cinsiyete ve medeni duruma göre farklılık göstermektedir.

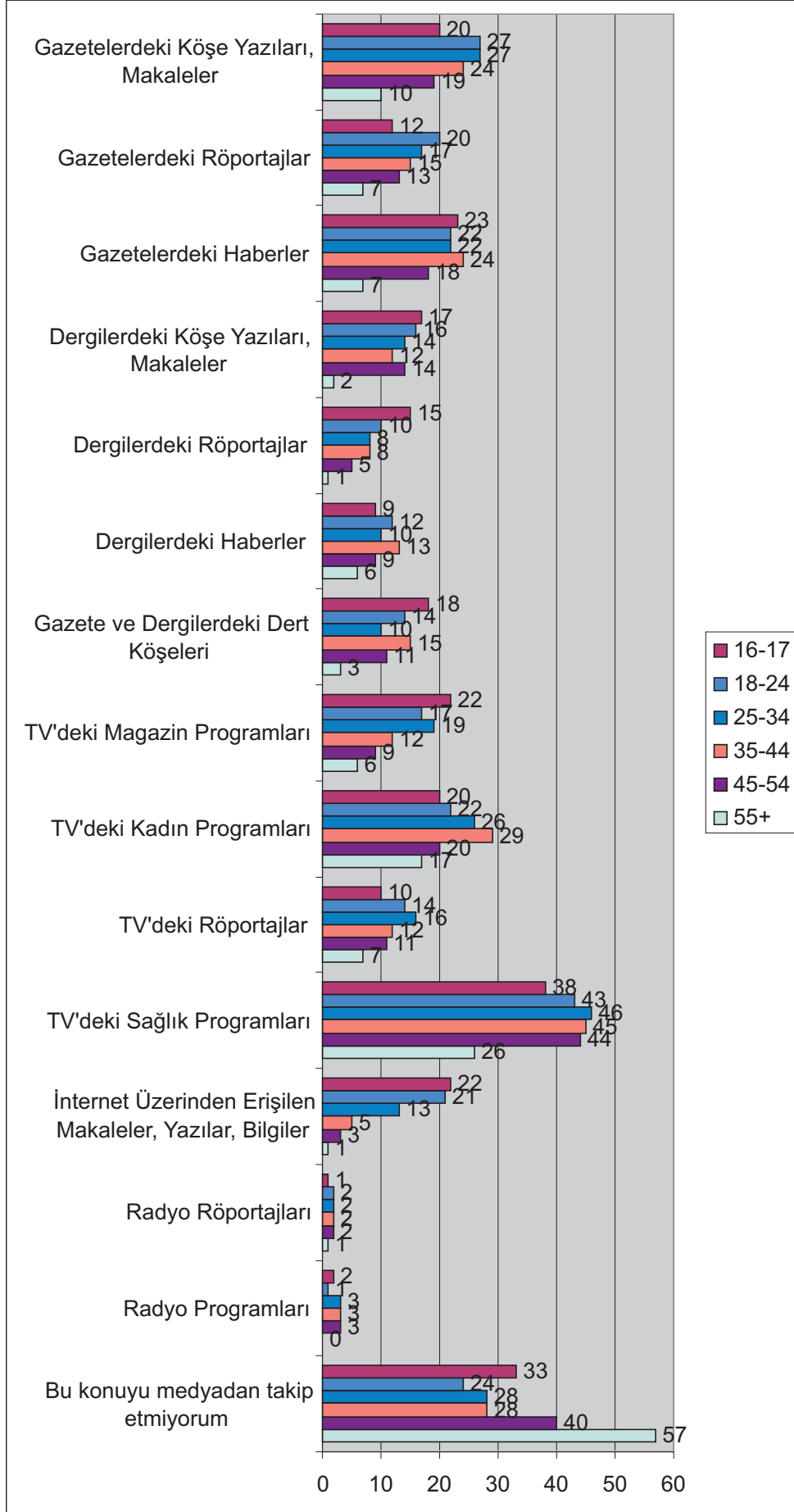

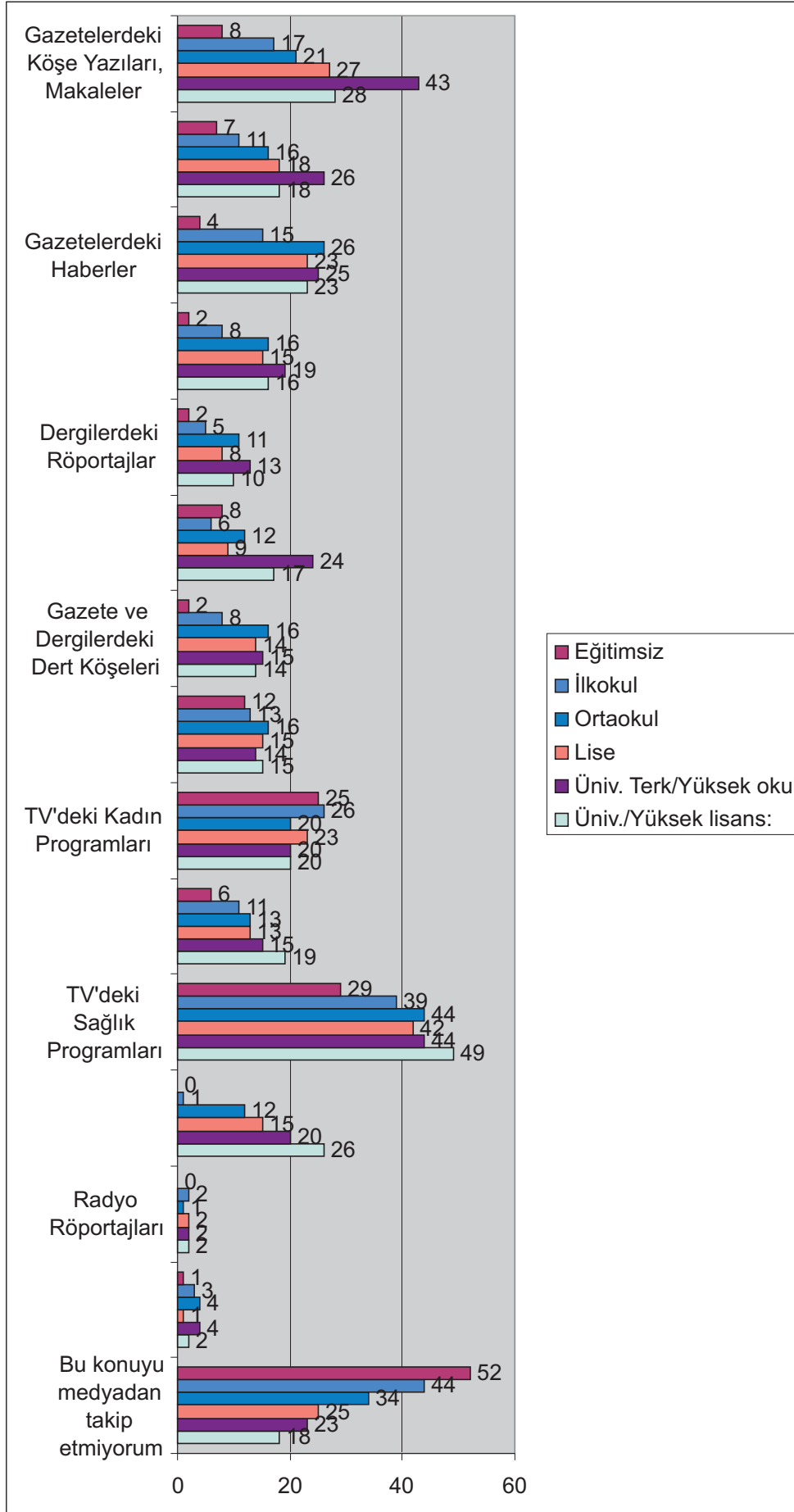
Son 1 yıl içinde cinsellikle ilgili haber ya da konuları medyada izleme:

Medyalar bazındaki genel incelemelerden sonra, görüşülen kişilerin son bir yıl içinde cinsel sağlık / üreme sağlığıyla ilgili medyada yer alan yayınlara odaklanmaları ve medyada bu konuda dikkatlerini çeken haberleri nerede gördüklerini / izlediklerini belirtmeleri istenmiştir. Bu incelemede medyaların içindeki spesifik alanlar adres (sağlık programı, röportaj, makale, köşe yazısı vb. gibi) gösterilmiştir.

Medya araştırmaları medya izleme alışkanlıklarının cinsiyet, yaş ve eğitim düzeyine göre önemli farklılıklar gösterdiğini ortaya koymaktadır. Bu durumun doğal bir sonucu olarak cinselliği medyadan izleme sonuçları da farklı demografik segmentlere göre farklılaşmaktadır. Takip eden sayfada yer alan tablo, cinselliğin konu olabileceği medya ve program/haber/ek vb. medya kanallarını bu üç temel demografik bazda ayrıştırarak özetlemektedir.

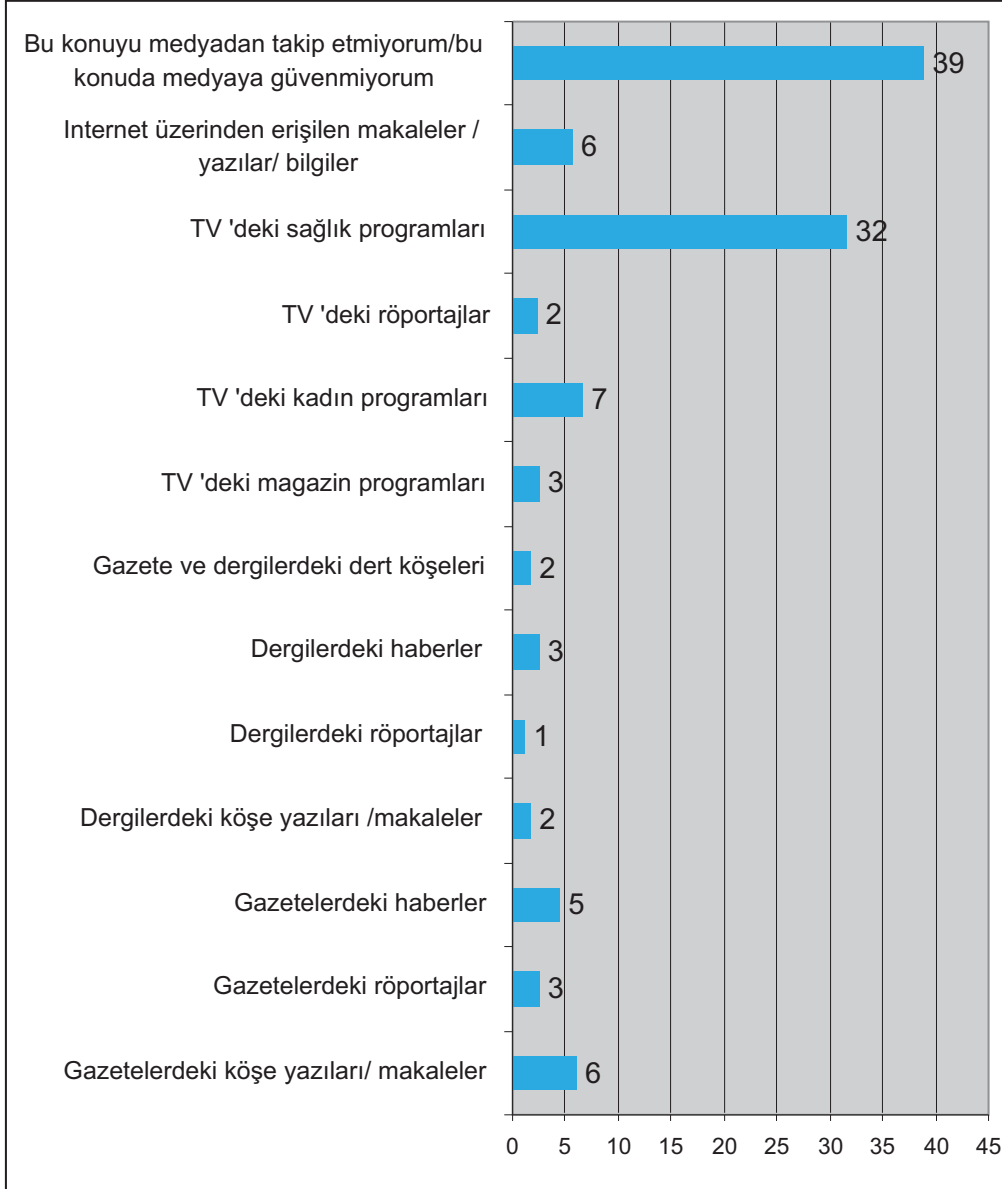

Cinsellikle ilgili haber ve yayınlar konusunda medyaya güven:

Medya izleme sorusunu, hangi medya kanallarının / araçlarının daha güvenilir bulduğu sorusu izlemiştir. TV'de sağlık programları bu konuda temel referans noktası olarak görülmektedir. Sonuçlar, demografik değişkenlere göre istatistiki olarak anlamlı farklılık göstermemekle beraber, gazetelerdeki köşe yazıları ve makaleleri en güvenilir kaynak olarak gösterenlerin oranı üst eğitim grubu ve 25-55 yaş grubu kişiler arasında görece daha yüksek tespit edilmiştir.

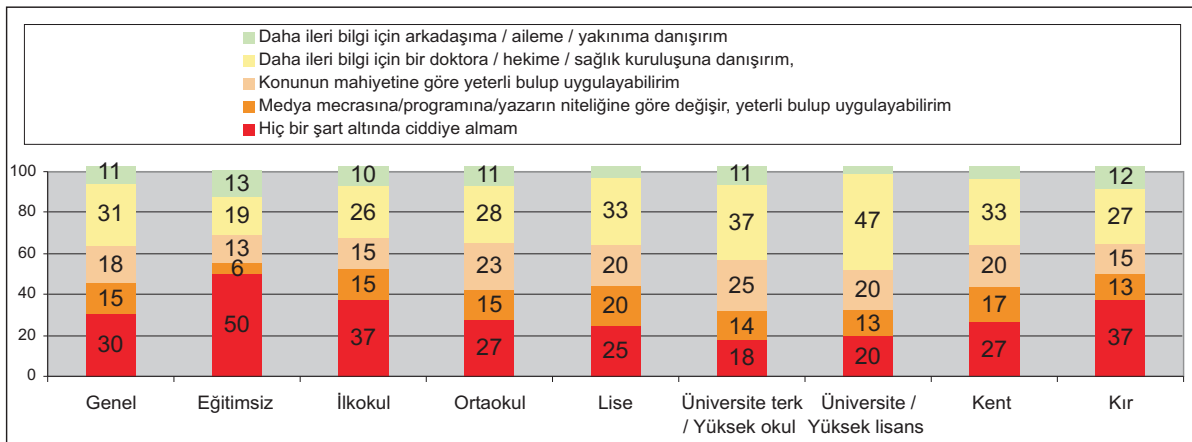
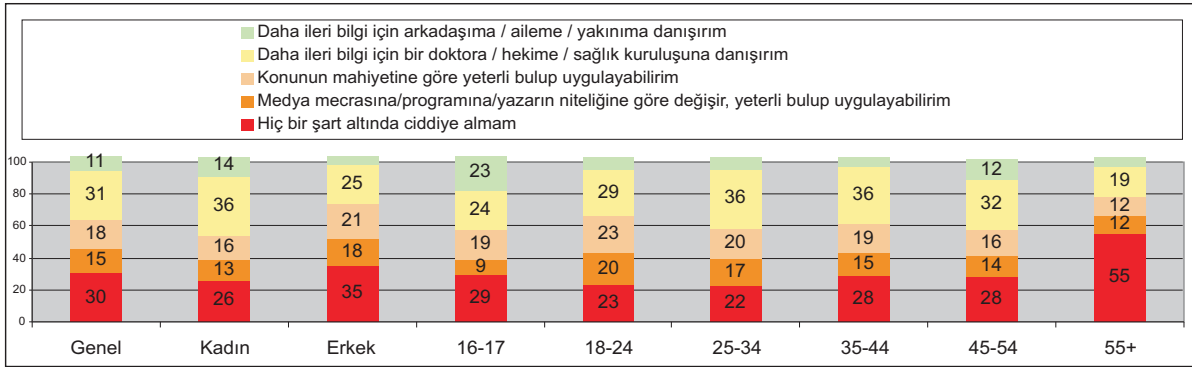
Medyadan edinilen bilgiler:

Medya ve cinsellik konusu medyadan edinilen bilgilerle devam etmiştir. İlk soru, bir cinsel sağlık ve üreme sağlığı konusunda yeni bir bilgi ya da sizi ilgilendiren bir bilgi edinildiğinde, bu bilginin kullanılıp kullanılmadığıyla ilgilidir.

Demografik segmentlere göre farklılaşan sonuçlar tablolarda özetlenmiştir. Yaş, cinsiyet nerede yaşadığı, eğitim, medyadan alınan bilgilerin kullanımı üzerinde farklılıklar yaratmaktadır.

	Genel	Kadın	Erkek
Hiç bir şart altında ciddiye almam	30,4	26	34,7
Medya mecrasına/programına/yazarın niteliğine göre değişir, yeterli bulup uygulayabilirim	15,3	12,6	17,9
Konunun mahiyetine göre yeterli bulup uygulayabilirim	18,4	15,9	20,9
Daha ileri bilgi için bir doktora / hekime / sağlık kuruluşuna danışırım,	30,5	36,3	24,6
Daha ileri bilgi için arkadaşşıma / aileme / yakınşıma danışırım	10,5	13,6	7,3
Fikri yok/Bilmiyor	0,2	0,4	-

	Genel	16-17	18-24	25-34	35-44	45-54	55+
Hiç bir şart altında ciddiye almam	30,4	29,3	23,2	22,4	28,4	28,2	54,9
Medya mecrasına/programına/yazarın niteliğine göre değişir, yeterli bulup uygulayabilirim	15,3	9,2	20,1	16,8	14,5	13,5	11,7
Konunun mahiyetine göre yeterli bulup uygulayabilirim	18,4	19,3	23,2	19,8	18,6	16,3	11,7
Daha ileri bilgi için bir doktora / hekime / sağlık kuruluşuna danışırım,	30,5	23,8	29,4	36,1	35,8	31,5	19,3
Daha ileri bilgi için arkadaşşıma / aileme / yakınşıma danışırım	10,5	22,7	10,8	10	8,4	12,2	7,1
Fikri yok/Bilmiyor	0,2	-	0,7	0,3	-	-	-

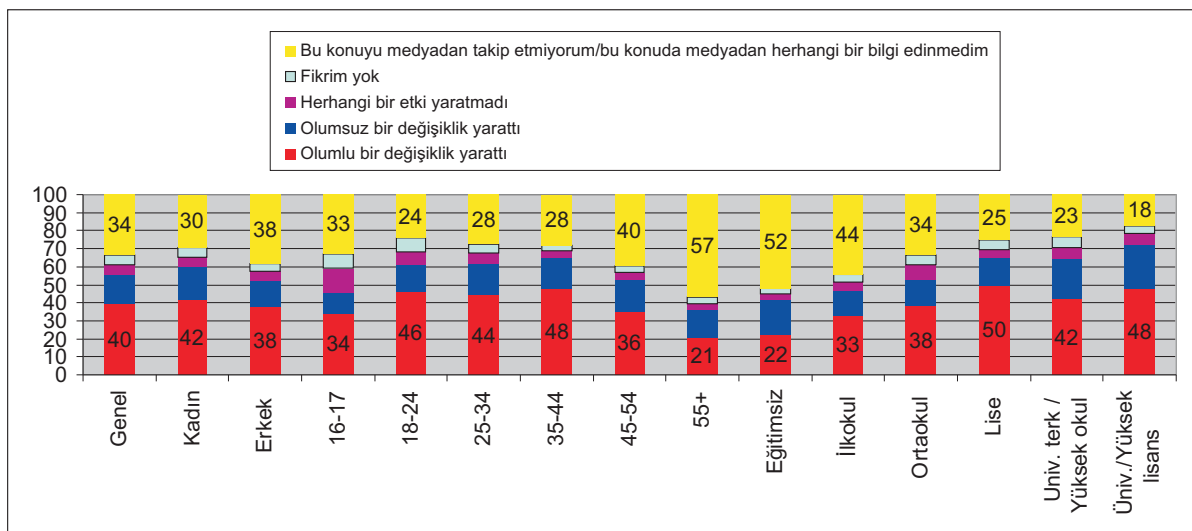
	Genel	Eğitimsiz	İlkokul	Ortaokul	Lise	Univ. terk/ Yüks. okul	Üniv./Yüksek lisans
Hiç bir şart altında ciddiye almam	30,4	49,7	37,1	27,3	24,7	17,8	19,7
Medya mecrasına/programına/yazarın niteliğine göre değişir, yeterli bulup uygulayabilirim	15,3	5,9	15,4	14,7	19,6	14,2	12,8
Konunun mahiyetine göre yeterli bulup uygulayabilirim	18,4	13,3	14,8	23,4	19,6	24,9	19,6
Daha ileri bilgi için bir doktora / hekime / sağlık kuruluşuna danışırım,	30,5	18,8	26	27,8	33,4	36,5	47,2
Daha ileri bilgi için arkadaşşıma / aileme / yakınşıma danışırım	10,5	13,1	10,4	11,3	10,2	11,3	6,9
Fikri yok/Bilmiyorum	0,2	-	-	0,4	0,2	1,3	-

	Genel	Kent	Kır
Hiç bir şart altında ciddiye almam	30,4	26,7	37,3
Medya mecrasına/programına/yazarın niteliğine göre değişir, yeterli bulup uygulayabilirim	15,3	16,8	12,6
Konunun mahiyetine göre yeterli bulup uygulayabilirim	18,4	20,3	14,8
Daha ileri bilgi için bir doktora / hekime / sağlık kuruluşuna danışırım,	30,5	32,5	26,7
Daha ileri bilgi için arkadaşşıma / aileme / yakınşıma danışırım	10,5	9,6	12
Fikri yok/Bilmiyorum	0,2	0,1	0,4

Medyadan edinilen bilgilerin etkileri:

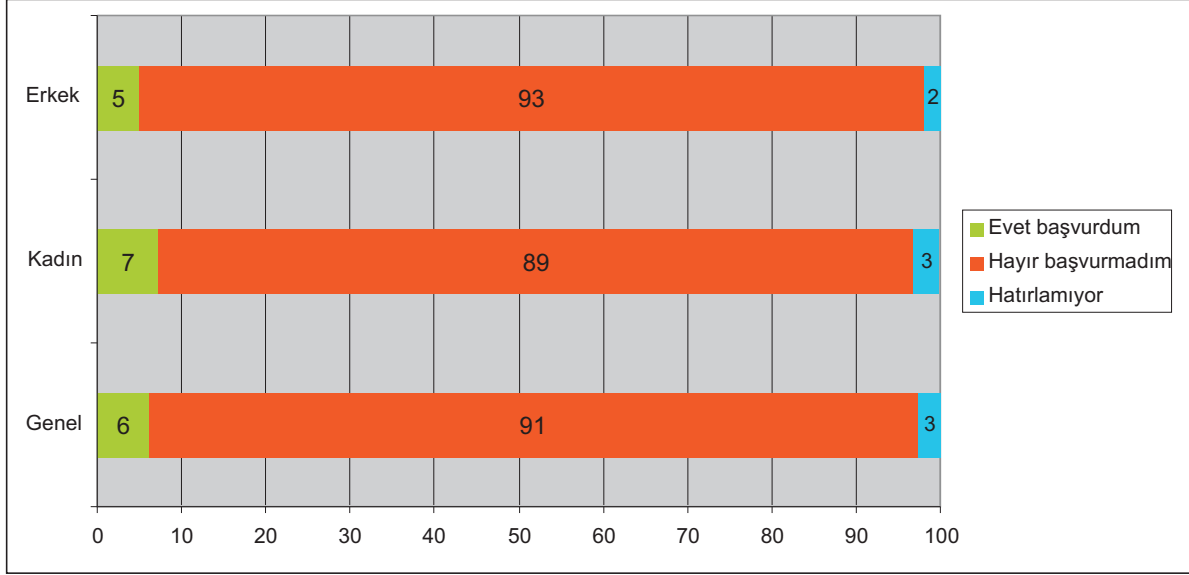
Medyadan duyulan / öğrenilen bilgilerin toplum üzerine etkilerini öngörebilme amacıyla irdelenen bu soru, edinilen bilginin kullanımının ve sonuçlarının yine farklı demografik gruplara göre değiştiğini göstermiştir.

'Cinsel sağlık / üreme sağlığı konularında medyadan edindiğim bir bilgi, hayatımda olumlu değişiklik yarattı' diyenlerin oranı 18-24 ve 35-44 yaş gruplarında, lise ve üniversite mezunları arasında en yüksek oranlara ulaşmaktadır.

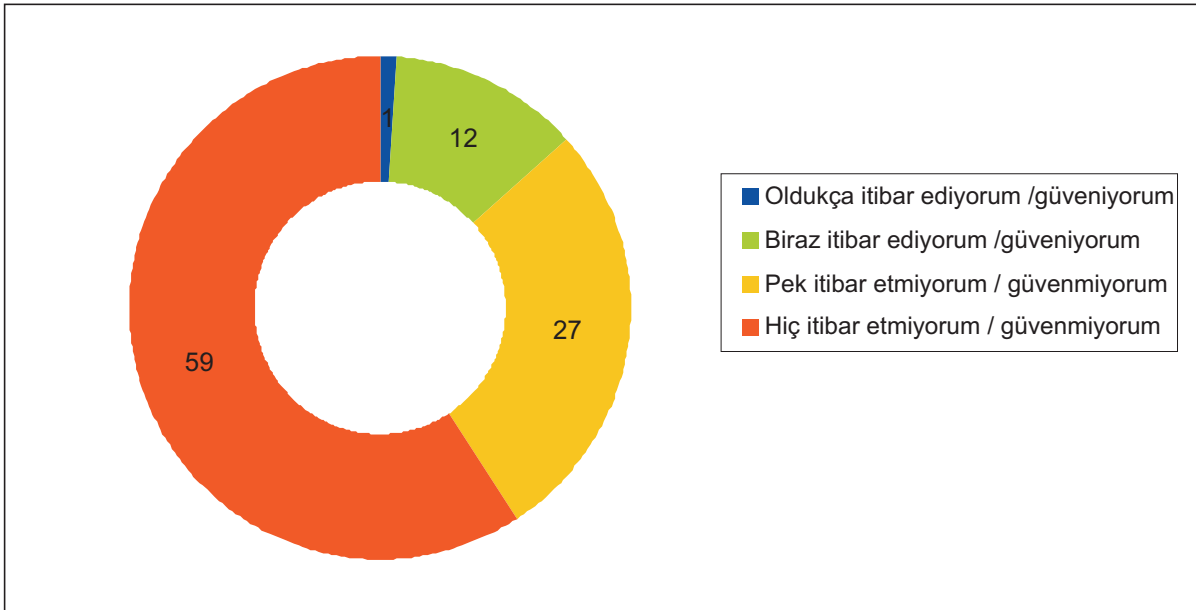
Medyadan edinilen bilgi ve sağlık hizmetleri:

Yine son bir yılı düşünerek görüşülen kişilere cinsel sağlık / üreme sağlığı konularında medyadan edindikleri bir bilgi üzerine bir sağlık kuruluşuna ya da hekime başvurup başvurmadıkları sorulmuştur. Medyadan duyup, başvurma oranı düşük olmakla birlikte sağlık hizmetlerini genel olarak kullanma oranları hatırlanarak değerlendirildiğinde medyanın etkisine dikkat çekecek niteliktedir.

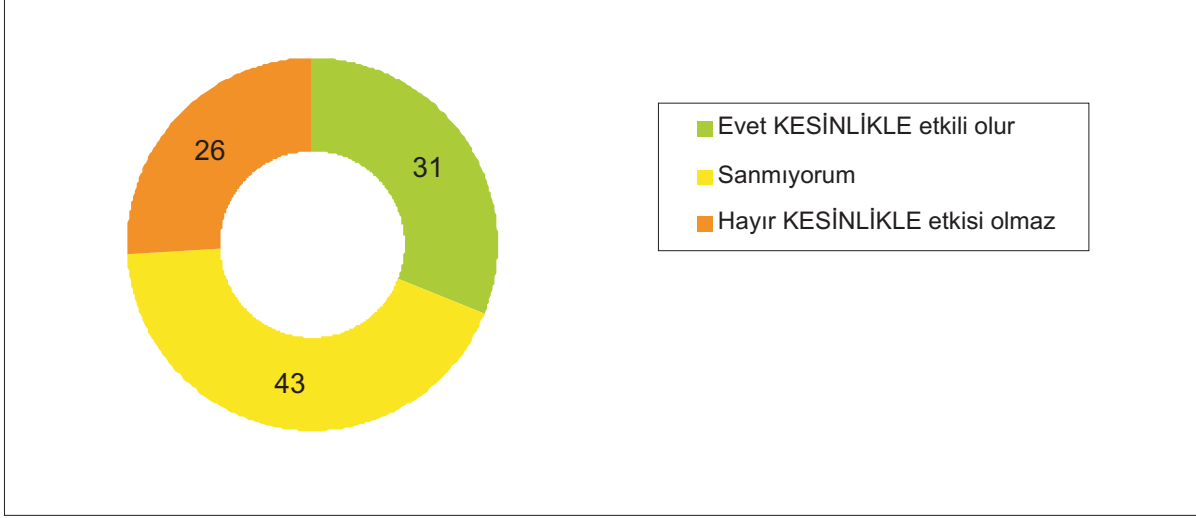
Medya, Cinsellik, Magazin:

Zaman zaman medyada ünlü kişilerin evlilik, duygusal ilişkiler, aşk yaşamı, cinsel konularda çeşitli açıklamaları yer almaktadır. Bu bağlamda magazin haberleri, medya ve cinsellik ilişkisinde sık sık gündem oluşturmaktadır. Toplumsal olarak bu tip açıklamalara ne derece itibar edildiği / güvenildiği araştırma kapsamında ele alınan diğer bir konu başlığıdır. Aşağıdaki grafikte sunulan sonuçlar, görüşülen kişilerin beyanları doğrultusunda, bu tür haber veya açıklamalara toplumun itibar etmediğini göstermektedir.

Medya ve namus / töre iddiası söylemiyle işlenen cinayetler:

Bu bölüm kapsamında ele alınan diğer bir konu da medyanın namus / töre iddiası söylemiyle işlenen cinayetlerin önlenmesinde bir rol oynayıp oynayamayacağı olmuştur. Medyada bu yönde çıkan haber, bilgi ve bilinçlendirme kampanyalarının bu tür cinayetleri önleme konusunda etkili olup olmayacağı irdelenmiştir.

Türk halkının üçte biri medyanın bu konuda olumlu bir rol oynayabileceği düşüncesindedir. %43'lük bir kesim bu tür cinayetleri önleme konusunda medyanın etkili olabileceğine ihtimal vermemektedir.

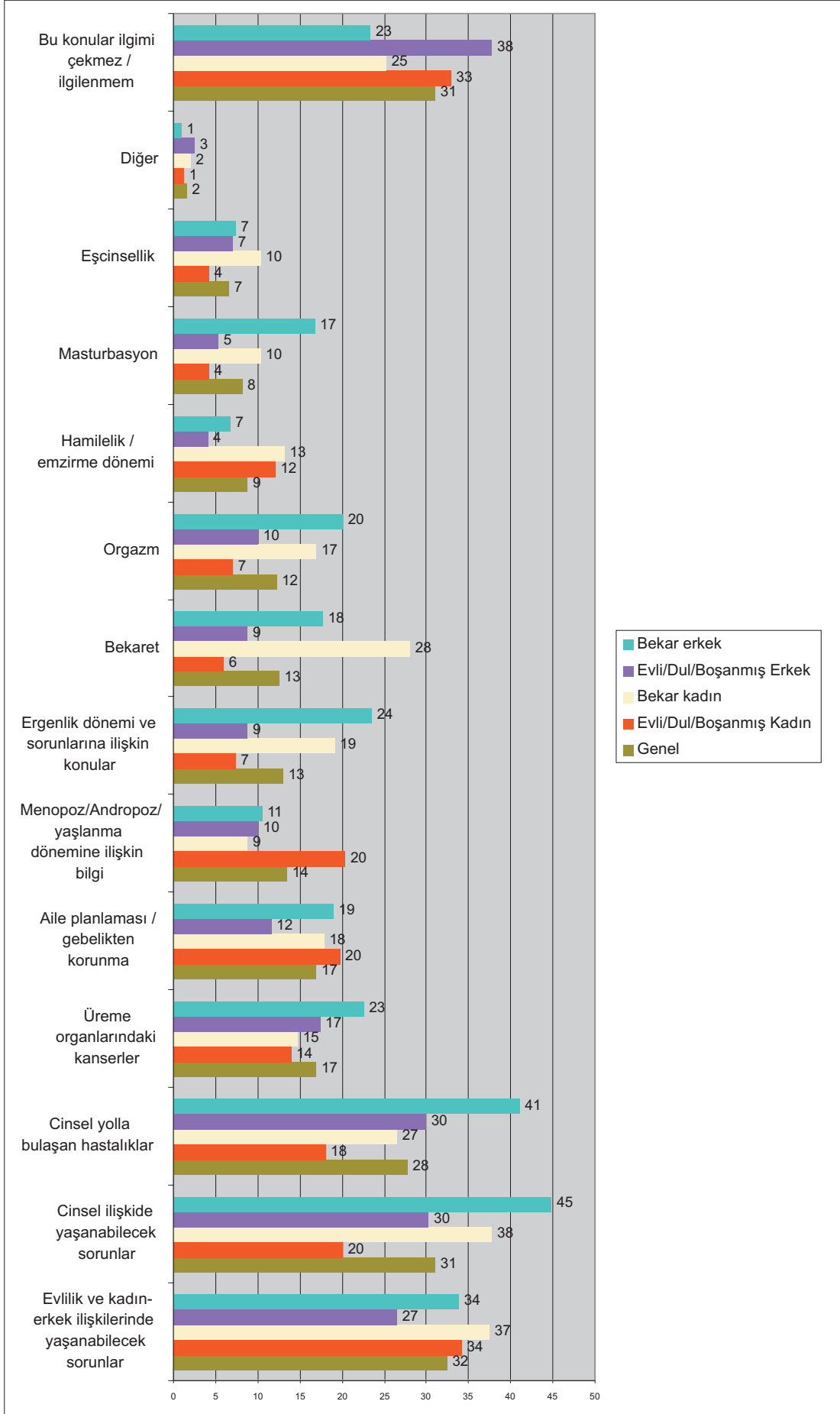
Medyanın rolünün etkili olacağına inananların oranının en yüksek olduğu kesim üniversite mezunu ve üstü kesimdir.

Dikkat çeken cinsellik haberleri:

Medya ve cinsellik bölümünde son olarak cinsellikle ilgili hangi tür konuların medyada daha çok ilgi ve dikkat çektiği incelenmiştir.

Medyadan izledikleri / rastladıklarında okudukları / izledikleri cinsel konulu haberleri / yayınları düşünmeleri istenmiş ve gösterilen listeden bu tür haber ve yayınlara konu olabilecek konu başlıklarından hangileri dikkatlerini ya da ilgilerini daha çok çektiği sorulmuştur.

Bu kapsamda ele alınan konu başlıkları ve farklı demografik segmentler bazında sonuçlar takip eden sayfada grafik olarak özetlenmiştir. Evlilik ve kadın-erkek ilişkileri ve cinsel ilişkide yaşanabilecek sorunlar ilk iki sırayı almaktadır. Grafikte yer alan sonuçlardan da görülebileceği gibi medeni durum ve cinsiyet, ilgili alanlarda en etkili iki değişken olarak karşımıza çıkmaktadır.

TABLO 83: Gazetelerde ya da eklerinde yer alan cinsel sağlık / üreme sağlığıyla ilgili yazı / haber / söyleşi vb. konuları takip edip okur musunuz?

	CİNSİYET		YAŞ							EĞİTİM				MEDENİ DURUM			YERLEŞİM YERİ		CİNSİYET-MEDENİ DURUM				
	KADIN	ERKEK	16 - 17	18 - 24	25 - 34	35 - 44	45 - 54	55+	Eğitimsiz	Ortaokul mezunu / Lise terk	Ortaokul mezunu / Lise	Yüksek okul mezunu / Üniversite senelik	Yüksek okul mezunu / Üniversite	Evli	Boşanmış / ayrı	Dul / eşi ölmüş	Bekar / Nişanlı	KENT	KIR	Evli / Dul / Boşanmış Kadın	Bekar Kadın	Evli / Dul / Boşanmış Erkek	Bekar Erkek
Genel	44,5	44,8	45,3	55	51	48,5	39,9	21	17	32,2	46,7	60,9	59,8	41,5	53,8	16,8	53,4	48,3	37,3	40,5	54,5	37,9	52,7
Evet	41,6	35	48,3	49	38,2	41	46,3	43,4	42,2	45,5	46,4	38,9	34,6	42,1	41,2	40,5	41,3	39,6	45,5	32,9	39,5	52,5	42,6
Hayır	13,9	20,3	7,5	5,6	9,8	10,5	13,8	35,6	40,8	22,3	6,9	4,6	5,9	16,4	5	42,7	5,3	12,1	17,2	26,6	6	9,6	4,8

TOPLAM CEVAP BAZ	1500	747	753	92	313	354	290	198	143	453	228	446	81	798	44	108	549	979	521	518	230	433	320

TABLO 84: TV'de yer alan cinsel sağlık / üreme sağlığıyla ilgili program / haber / söyleşi vb. yayınları takip edip izler misiniz?

	CİNSİYET		YAŞ							EĞİTİM				MEDENİ DURUM			YERLEŞİM YERİ		CİNSİYET-MEDENİ DURUM				
	KADIN	ERKEK	16 - 17	18 - 24	25 - 34	35 - 44	45 - 54	55+	Eğitimsiz	Ortaokul mezunu / Lise terk	Ortaokul mezunu / Lise	Yüksek okul mezunu / Üniversite senelik	Yüksek okul mezunu / Üniversite	Evli	Boşanmış / ayrı	Dul / eşi ölmüş	Bekar / Nişanlı	KENT	KIR	Evli / Dul / Boşanmış Kadın	Bekar Kadın	Evli / Dul / Boşanmış Erkek	Bekar Erkek
Genel	48,8	54,8	50,4	53,6	53,2	53,9	48,6	30,2	35,2	44,4	53,7	52	54,3	50,9	56,8	29,2	48,9	50,8	44,9	56,3	51,5	39,7	47
Evet	46,4	38,8	48,8	44,9	43,5	43,6	46,6	54,8	50,6	48,8	43,6	45,6	43,3	44,7	37,7	48,4	49,3	44,4	50,3	35,3	46,7	51,1	51,1
Hayır	4,8	6,3	3,2	0,8	1,5	3,3	2,5	4,8	14,2	6,9	2,7	2,4	1,1	4,4	5,5	22,4	1,8	4,8	4,7	8,4	1,8	4,3	1,8

TOPLAM CEVAP BAZ	1500	747	753	92	313	354	290	198	143	453	228	446	81	798	44	108	549	979	521	518	230	433	320

TABLO 85: Radyo'da yer alan cinsel sağlık / üreme sağlığıyla ilgili program / haber / söyleşi vb. yayınları takip edip dinler misiniz?

	CİNSİYET		YAŞ							EĞİTİM				MEDENİ DURUM			YERLEŞİM YERİ		CİNSİYET-MEDENİ DURUM				
	KADIN	ERKEK	16 - 17	18 - 24	25 - 34	35 - 44	45 - 54	55+	Eğitimsiz	Ortaokul mezunu / Lise terk	Ortaokul mezunu / Lise	Yüksek okul mezunu / Üniversite senelik	Yüksek okul mezunu / Üniversite	Evli	Boşanmış / ayrı	Dul / eşi ölmüş	Bekar / Nişanlı	KENT	KIR	Evli / Dul / Boşanmış Kadın	Bekar Kadın	Evli / Dul / Boşanmış Erkek	Bekar Erkek
Genel	16	18,4	13,6	12,2	18,2	21,1	18,9	10,6	14	12	17	16,7	22,6	18,8	21,9	6,9	13,2	17,4	13,4	19,6	15,9	15,3	11,3
Evet	64,4	56,2	72,6	73,7	74,8	66	59,3	64	52,7	64	67,1	69,6	59,3	60	61,3	48	74,3	63,9	65,4	50,3	69,3	68,7	77,8
Hayır	19,6	25,4	13,9	13,1	13	15,9	19,6	17,2	33,4	24	15,9	13,7	18,2	21,2	16,7	45,1	12,6	18,8	21,3	30,1	14,8	16,1	11

TOPLAM CEVAP BAZ	1500	747	753	92	313	354	290	198	143	453	228	446	81	798	44	108	549	979	521	518	230	433	320

TABLO 86: İnternette yer alan cinsel sağlık / üreme sağlığıyla ilgili yazı / haber / söyleşi vb. yayınları araştırır okur musunuz?

	CİNSİYET		YAŞ							EĞİTİM				MEDENİ DURUM			YERLEŞİM YERİ		CİNSİYET-MEDENİ DURUM				
	KADIN	ERKEK	16 - 17	18 - 24	25 - 34	35 - 44	45 - 54	55+	Eğitimsiz	Ortaokul mezunu / Lise terk	Ortaokul mezunu / Lise	Yüksek okul mezunu / Üniversite senelik	Yüksek okul mezunu / Üniversite	Evli	Boşanmış / ayrı	Dul / eşi ölmüş	Bekar / Nişanlı	KENT	KIR	Evli / Dul / Boşanmış Kadın	Bekar Kadın	Evli / Dul / Boşanmış Erkek	Bekar Erkek
Genel	18,1	12,7	23,5	30,9	35,6	23,9	11,7	0,9	*	4,1	17,3	25,9	34,7	8,5	16	1	35,5	19,9	14,6	6,9	25,7	9,3	42,6
Evet	17,4	16	18,8	34,9	28,9	22,2	13,5	8,1	1,5	3,4	14,2	30,7	34,5	9,9	16,6	-	31,8	19,1	14,2	6,1	36,2	12,6	27,2
Hayır	64,5	71,4	57,7	34,2	35,4	53,8	74,8	86,7	98,9	92,5	68,5	43,5	30,8	81,7	67,3	99	32,7	61	71,2	87	36,2	78,1	30,2

TOPLAM CEVAP BAZ	1500	747	753	92	313	354	290	198	143	453	228	446	81	798	44	108	549	979	521	518	230	433	320

TABLO 89: Bu alanlardan hangilerinde gördüğünüz haberleri / bilgilerini daha güvenilir bulduğunuzu belirtir misiniz?

	CİNSİYET		YAŞ					EĞİTİM				MEDENİ DURUM			YERLEŞİM YERİ		CİNSİYET-MEDENİ DURUM									
	Genel	KADIN	ERKEK	16 - 17	18 - 24	25 - 34	35 - 44	45 - 54	55+	Eğitimsiz	İlkokul mezunu / Ortaokul terk	Ortaokul mezunu / Lise terk	Lise mezunu	Üniversite senelik mezunu / Yüksek okul mezunu	Üniversite mezunu / Yüksek lisans bitirmiş	Evli	Boşanmış / ayrı	Dul / eşi ölmüş	Bekar / Nişanlı	KENT	KIR	Evli / Dul / Boşanmış Kadın	Bekar kadın	Evli / Dul / Boşanmış Erkek	Bekar erkek	
																										16 - 17
Gazetelerdeki köşe yazıları / makaleler	6	6	4,2	6,9	7,9	7,7	3	3,2	1,6	3,2	4,9	8,9	11,2	9,1	5,4	14	1	7,2	6,2	5,7	5,3	7,5	5,3	7,5	5,3	7
Gazetelerdeki röportajlar	2,5	2,8	2,3	3,7	1,9	3,5	1,3	2,4	1,6	1,6	2,1	3,6	3,3	3,5	2,2	5,7	2,8	3,2	3,2	3,2	2,7	2,7	3	2,1	2,5	
Gazetelerdeki haberler	4,5	4	4,9	5,3	2,8	5,7	4,5	2,6	2,1	3	6,8	5,1	6,3	4,5	3,8	7,6	3,7	5,3	4,6	4,2	2,8	6,5	5,4	4,4		
Dergilerdeki köşe yazıları / makaleler	1,7	2,5	1,2	3,9	1,1	2,4	1,4	-	-	1,1	0,3	3,6	1,8	1,7	0,9	3,2	1	2,9	1,6	2	1,5	4,7	0,5	1,6		
Dergilerdeki röportajlar	1,2	1,2	1,3	2,2	1,3	0,6	1,8	0,7	-	1,1	2	0,7	1,6	3	1,2	2,2	-	1,4	1,7	0,3	1,2	1,3	1,1	1,4		
Dergilerdeki haberler	2,6	3,5	1,6	1,2	0,8	2,5	5	3,6	4,3	2,7	3,1	1,4	4,5	2,5	2	4,5	6	2,3	3,2	1,4	3,6	3,5	1,8	1,4		
Gazete ve dergilerdeki derin köşeler	1,8	1,2	2,3	2,8	1,5	2,9	0,6	0,5	-	1,3	0,5	3,5	1,8	1,6	1,3	4,2	-	2,6	2,1	1,1	0,8	2,1	1,8	3		
TV'deki magazin programları	2,6	3,1	2	9,7	0,5	3,6	3	2,7	5,4	2,9	3,1	1,1	1,2	3,3	2,8	-	1,2	2,7	3,2	1,5	2,6	4,4	2,5	1,4		
TV'deki kadın programları	6,7	10,4	3,1	7,8	5,5	7,1	7,9	6	6,6	10,1	3	5,2	3,4	9	5,7	1,4	4,5	6,6	6,9	12,1	6,5	3,1	3	3,1		
TV'deki röportajlar	2,4	1,4	3,5	4,1	2,5	2	1,2	2,6	0,7	1,5	1,6	3,6	2,1	5,3	2,1	2,6	-	3,4	2,7	1,9	0,7	2,8	3,2	3,8		
TV'deki sağlık programları	31,6	36,4	26,9	19,5	32,3	37,4	36,3	18,3	23,3	31,2	34	33,4	28,7	33,9	35,2	42,7	17	28,4	31,4	32,1	39,1	30,1	26,7	27,2		
İnternet üzerinden erişilen makaleler / yazılar / bilgiler	5,7	1,5	9,8	12,2	7,3	1,8	2	0,3	-	0,3	7,1	8,6	11,2	13,8	2	6,7	-	12,1	6,4	4,4	0,7	3,4	3,6	18,3		
Radio röportajları	0,1	0,1	0,1	0,2	0,2	-	-	-	-	-	-	0,3	-	-	0,1	-	-	0,1	0,1	0,1	0,1	-	0,3	-		
Radio programları	0,1	-	0,2	-	-	0,5	-	-	-	0,3	-	-	-	-	0,2	-	-	-	0,1	-	-	-	-	-	-	
Bu konuyu medyadan takip etmiyorum / bu konuda medyaya güvenmiyorum	39	35,3	42,6	40,6	29	33,3	34,3	43,6	56,1	46,6	38,7	30,7	34,5	27,1	39,5	20,6	71	33,4	36,3	44	35,7	34,4	49,9	32,7		
TOPLAM CEVAP	1627	818	809	102	345	382	325	211	149	483	245	490	91	169	862	53	114	598	1070	557	564	253	464	345		
BAZ	1500	747	753	92	313	354	290	198	143	453	228	446	81	150	798	44	108	549	979	521	518	230	433	320		

TABLO 90: Medyadan bir cinsel sağlık ve üreme sağlığı konusunda yeni bir bilgi ya da sizi ilgilendiren bir bilgi edindiniz. KARTTA gördüğünüz cevaplardan hangisi sizin durumunuzu en iyi açıklar?

	CİNSİYET		YAŞ					EĞİTİM				MEDENİ DURUM			YERLEŞİM YERİ		CİNSİYET-MEDENİ DURUM								
	Genel	KADIN	ERKEK	16 - 17	18 - 24	25 - 34	35 - 44	45 - 54	55+	Eğitimsiz	İlkokul mezunu / Ortaokul terk	Ortaokul mezunu / Lise terk	Lise mezunu	Üniversite senelik mezunu / Yüksek okul mezunu	Üniversite mezunu / Yüksek lisans bitirmiş	Evli	Boşanmış / ayrı	Dul / eşi ölmüş	Bekar / Nişanlı	KENT	KIR	Evli / Dul / Boşanmış Kadın	Bekar kadın	Evli / Dul / Boşanmış Erkek	Bekar erkek
Hiç bir şey altımda ciddiye almadım	30,4	26	34,7	29,3	23,2	22,4	28,4	28,2	54,9	49,7	37,1	27,3	24,7	17,8	19,7	31,9	24,9	46,8	25,4	26,7	37,3	28,2	21,3	39,3	28,3
Medya mecrasına / programına / yazarın niteliğine göre değil, yeterli bulup uygulayabilirim	15,3	12,6	17,9	9,2	20,1	16,8	14,5	13,5	11,7	5,9	14,7	19,6	14,2	12,8	13,3	13,3	15,6	9,5	19,3	16,8	12,6	11,1	16	15,2	21,7
Konunun mahiyetine göre yeterli bulup uygulayabilirim	18,4	15,9	20,9	19,3	23,2	19,8	16,6	16,3	11,7	13,3	14,8	23,4	19,6	24,9	19,6	18	17,9	7,4	21,2	20,3	14,8	16,3	14,9	17,3	25,8
Daha ileri bilgi için bir doktora / hekime / sağlık kuruluşuna danıştım.	30,5	36,3	24,6	23,8	29,4	36,1	35,8	31,5	19,3	18,8	26	27,8	33,4	47,2	31,7	40,4	27,1	28,5	32,5	26,7	37,6	33,4	24,4	25	
Daha ileri bilgi için arkadaşına / aileme / yakınma danıştım	10,5	13,6	7,3	22,7	10,8	10	8,4	12,2	7,1	13,1	10,4	11,3	10,2	11,3	6,9	9	11	11	12,5	9,6	12	11,2	19	7	7,8
Fikri yok / Bilmiyorum	0,2	0,4	-	-	0,7	0,3	-	-	-	-	0,4	0,2	0,2	1,3	-	-	-	-	0,6	0,1	0,4	-	1,4	-	-
TOPLAM CEVAP	1578	784	794	96	337	373	307	201	264	470	239	480	85	159	829	49	110	590	1038	540	541	243	447	347	
BAZ	1500	747	753	92	313	354	290	198	143	453	228	446	81	150	798	44	108	549	979	521	518	230	433	320	

TABLO 94: Sizece, medya namus / töre iddiası söylemiyle işlenen cinayetlerin önlenmesinde bir rol oynayabilir mi? Medya da bu yönde çıkan haber, bilgi ve bilinçlendirme kampanyaları bu tür cinayetleri önleme konusunda etkili olabilir mi?

	CİNSİYET		YAŞ						EĞİTİM				MEDENİ DURUM				YERLEŞİM YERİ				CİNSİYET-MEDENİ DURUM												
	Genel	KADIN	ERKEK	16 - 17		18 - 24		25 - 34		35 - 44		45 - 54		55+		İlkokul mezunu / Ortaokul terk	Ortaokul mezunu / Lise terk	Lise mezunu	Üniversite terk veya 2 senelik Yüksek okul mezunu	Üniversite mezunu / lisans bitirmiş	Evli	Boşanmış / ayrı	Dul / eşi ölmüş	Bekar / Nişanlı	KENT	KIR	Evli / Dul / Boşanmış Kadın	Bekar kadın	Evli / Dul / Boşanmış Erkek	Bekar erkek			
				16 - 17	18 - 24	25 - 34	35 - 44	45 - 54	55+	29.5	31.8	34.8	38.2	43.3	32																45	15.5	31.5
Evet KESİNLİKLE etkili olur	31	31	31	29.4	29.5	31.8	34.8	29.5	29.5	34.8	29.5	48	29	21.7	27.2	30	33.4	35.6	43.3	32	45	15.5	31.5	33.2	26.8	31.7	29.3	43.5	43.1	42.2	46.6	29.6	33
Sanmıyorum	43.3	43.5	43.1	41.9	44.9	42.7	40	48	43	48.5	40.7	44	43	48.5	44.5	40.7	44	38.2	39.5	43.5	41.2	47.7	42.4	43.5	43.1	42.2	46.6	45.9	39.3	45.9	39.3		
Hayır KESİNLİKLE etkisi olmaz	25.7	25.5	25.8	28.7	25.6	25.4	25.2	22.5	28	29.8	28.4	22.5	28	29.8	28.4	29.3	22.5	26.2	17.2	24.5	13.8	26.2	23.3	30.1	26.1	24.1	24.5	24.5	27.7	24.5	27.7		
TOPLAM CEVAP	1500	747	753	92	313	354	290	198	253	143	453	228	446	81	453	228	446	81	150	798	44	108	549	521	518	230	433	320	433	320			
BAZ	1500	747	753	92	313	354	290	198	253	143	453	228	446	81	453	228	446	81	150	798	44	108	549	521	518	230	433	320	433	320			

TABLO 95: Medyadan izlediğiniz takip ettiğiniz rastladığınızda okuduğunuz / izlediğiniz cinsel konulu haberleri / yayınları düşünmenizi istiyorum. Size göstereceğim listede bu tür haber ve yayınları konu olabilecek konu başlıklarından hangileri sizin dikkatinizi ya da ilginizi çeker?

	CİNSİYET		YAŞ						EĞİTİM				MEDENİ DURUM				YERLEŞİM YERİ				CİNSİYET-MEDENİ DURUM									
	Genel	KADIN	ERKEK	16 - 17		18 - 24		25 - 34		35 - 44		45 - 54		55+		İlkokul mezunu / Ortaokul terk	Ortaokul mezunu / Lise terk	Lise mezunu	Üniversite terk veya 2 senelik Yüksek okul mezunu	Üniversite mezunu / lisans bitirmiş	Evli	Boşanmış / ayrı	Dul / eşi ölmüş	Bekar / Nişanlı	KENT	KIR	Evli / Dul / Boşanmış Kadın	Bekar kadın	Evli / Dul / Boşanmış Erkek	Bekar erkek
				16 - 17	18 - 24	25 - 34	35 - 44	45 - 54	55+	29.5	31.8	34.8	38.2	43.3	32															
Cinsel ilişkide yaşanabilecek sorunlar	31	25.5	36.5	28.3	45.4	38.8	31.1	22.8	9.3	7	25.5	29.4	39.2	41.1	42.7	26.2	45.8	4.4	42	32.2	28.6	42	32.2	28.6	20	37.8	30.2	44.9	30.2	44.9
Masturbasyon	8.1	6.1	10.2	11.9	14.1	9.1	5.3	4.7	4.1	2.1	6.5	8.3	10.6	9.4	10.8	4.8	6.1	3.6	14.1	9.2	6.2	6.2	9.2	6.2	4.2	10.4	5.4	16.8	5.4	16.8
Bekaret	12.6	12.7	12.5	19.2	23	13.2	11.7	6.7	2.3	3.3	8.7	13.3	16.1	18	19.2	7.7	8.9	2.1	22	12.9	12	12.9	12.9	12	5.9	28.1	8.7	17.7	8.7	17.7
Orgazm	12.2	10.1	14.3	8.9	19.9	16.6	12.4	7.7	1	-	8.1	13.6	16.6	24.7	14.1	9.2	15.2	1.6	18.7	13	10.7	13	10.7	13	7.1	16.9	10.1	20	10.1	20
Eğitimsiz	6.6	6.1	7.2	6.4	9.2	7.7	8.6	3.9	2	0.6	5.1	5.3	9	8.1	11.4	6.1	5.5	1.6	8.6	7.7	4.7	7.7	4.7	4.7	4.3	10.3	7	7.4	7	7.4
Menopoz / Andropoz / yaşlanma dönemine ilişkin bilgi	13.5	16.8	10.2	1.1	9.6	13.3	16.9	26.1	9.6	7.8	13.1	12.8	13.2	19.6	19	15.5	34.4	9.5	9.7	15.4	10.1	15.4	10.1	10.1	20.4	8.7	10.1	10.5	10.1	10.5
Hamilelik / emzirme dönemi	8.7	12.4	5.1	7.4	10.8	15.4	8.2	5.1	0.7	2.4	5.3	8.6	11.7	13.3	13.9	9.5	6.6	1	9.4	10.2	6	10.2	6	6	12	13.1	4	6.7	4	6.7
Evlilik ve kadın-erkek ilişkilerinde yaşanabilecek sorunlar	32.4	35.2	29.6	21.7	37.2	40.3	37	26.9	18.1	16.6	28.8	29	37.9	52.4	35.8	31.2	49.4	18.8	35.3	34.2	28.9	34.2	28.9	34.2	34.2	37.4	26.5	33.8	26.5	33.8
Ergenlik dönemi ve sorunlar	13	10.9	15	28.4	21.3	15.3	11.9	4.8	1.5	6.1	7.2	19.7	16.1	21.8	12.5	8.2	12.9	4	21.7	13.8	11.4	13.8	11.4	11.4	7.3	19.1	8.8	23.5	8.8	23.5
İlgilin konular	27.7	20.6	34.7	25.8	37.2	33.1	30.4	21.1	11	9.9	18.5	32.8	32.5	44.9	40.8	24.6	31.3	12	34.9	30	23.3	30	23.3	30	18	26.5	30	41	30	41
Cinsel yolla bulaşan hastalıklar	16.9	14.2	19.6	14.2	19.1	21.2	19.4	12.5	9.8	8.7	13.8	16.2	18.5	23.5	27	15.7	21.7	12	19.3	17.3	16.3	14	17.3	16.3	14	14.7	17.4	22.5	17.4	22.5
Üreme organlarındaki kanserler	16.9	19.2	14.7	11.7	22.3	24.1	16.7	12.9	5.6	17.4	12.8	18	18.6	24.2	18.7	17.8	12.6	4.9	18.4	18.8	13.5	19.8	13.5	19.8	17.8	11.6	18.9	11.6	18.9	
Aile planlaması / gebelikten korunma	1.6	1.4	1.8	1.2	1.9	2	1.3	1.2	1.6	1.7	1.1	1.5	1.4	4.2	2.6	1.8	1.6	1.4	1.4	1.5	1.9	1.2	1.5	1.9	1.2	2.1	2.5	0.9	2.5	0.9
Diğer	31.1	30.6	31.7	31.4	22.6	24.4	25.1	36.4	53.9	53.8	39.7	30.9	22.3	17.9	17.3	32.6	24.8	58.4	24.2	28.2	36.7	32.9	28.2	36.7	32.9	25.3	37.7	23.4	37.7	23.4
Bu konular ilgimi çekmez / ilgilenmem	3487	1658	1830	200	920	972	684	382	330	196	880	546	1177	260	429	1683	123	144	1537	2393	1095	1042	2393	1095	1042	616	909	921	909	921
TOPLAM CEVAP	1500	747	753	92	313	354	290	198	253	143	453	228	446	81	453	228	446	81	150	798	44	108	549	521	518	230	433	320	433	320
BAZ	1500	747	753	92	313	354	290	198	253	143	453	228	446	81	453	228	446	81	150	798	44	108	549	521	518	230	433	320	433	320

UZMANLA BULUŞMA

Tuğrul Eryılmaz

Radikal Gazetesi Ekler Yayın Yönetmeni

- 1) Sizce ülkemizde okullarda yaygın cinsel eğitim başlatılmalı mıdır? Başlatılması gerektiğini düşünüyorsanız bu eğitim velinin onayına mı bağlı olmalıdır ve kız-erkek karışık mı yoksa ayrı ayrı mı olmalıdır? Düşüncelerinizi alabilir miyiz?

Şiddetle evet. Bunu neden anne-baba iznine bağlamak sorusu aklınıza geldi diye şaşırdım bile. Cinselliğimizi ailemizle birlikte yaşamıyoruz ki. Gerçekçi olmak gerektiğini, başlarken kız-erkek ayrı olmasının daha doğru olacağını düşünüyorum. Böylece muhafazakar tepki bir ölçüde karşılanabilir.

- 2) Türkiye’de cinsellikle ilgili medya izleme alışkanlığının cinsiyet, yaş ve eğitim düzeyine göre önemli farklılıklar göstermekte. Ancak, yine de medyadaki uzmanların yer aldığı sağlık programları, tv kadın programları ve köşe yazarları en çok izlenenler. Bu konudaki araştırma sonuçlarını nasıl yorumluyorsunuz?

Pasif yani seyirci, okuyucu olarak konuyla ilgili okumanın, izlemenin bir sakıncası yok. Ama iş konunun uzmanıyla bire bir konuşmaya gelince durum tersine dönüyor. Bu konuda zihinsel şartlanmanın kırılması şart.

- 3) Cinsellikle ilgili haber ve yayınlar konusunda medyaya duyulan güven ise aynı oranda değil. Yani, ağırlıklı medyadan bilgileniyor ama güveni aynı oranda değil. Bunu hangi faktörlere bağlıyorsunuz?

Medyaya duyulan genel güvensizliğin bir parçası bu.

- 4) Sözde namus/töre cinayetleri konusunda, halkın yüzde 43’ü medyanın etkili olacağını sanmıyor. Yüzde 26’sı ise kesinlikle etkisi olmadığını düşünüyor. Sizce, medyanın etkisi ne ölçüde?

Etkisi olmaması imkansız. Medya yıllarca bu haberleri namus cinayeti diye neredeyse “olumlayan bir tarafsızlık” içinde verdi. Katiller kendilerini namus kurbanı “yiğitler” gibi gördü. Medya içindeki bu tartışma daha yeni başladı ve sürecek gibi ki, sürmeli. Bir haberi “Ablasını öldüren alçak” ya da “Namus cinayeti kurbanı genç” diye mi veriyoruz ona bakalım.

- 5) Medyadan en çok izlenen haberler arasında kadın erkek ilişkilerinde yaşanabilecek sorunlar yer alıyor. Bunun dışında bekar erkeklerde cinsel yolla bulaşan hastalıklar ve cinsel ilişkide yaşanabilecek sorunlar ön plana çıkıyor. Bekar kadınlarda ise bekaret ve cinsel ilişkide yaşanabilecek sorunlar haberleri en çok izlenen haberler. Siz, bu sonuçları nasıl yorumluyorsunuz?

Cinsellik, bütün dünyanın hayati bulduğu, belki de en önemli konu. Bu yüzden yalnızca bunların değil cinselliğe ilişkin her şeyin sattığını gazeteler de biliyor. Burada önemli olan neyin, nasıl satıldığı.

UZMANLA BULUŞMA

Sezgin Onat

Dođan Radyolar Grubu Genel Müdürü

- 1) Sizce ülkemizde okullarda yaygın cinsel eğitim başlatılmalı mıdır? Başlatılması gerektiğini düşünüyorsanız bu eğitim velinin onayına mı bağlı olmalıdır ve kız-erkek karışık mı yoksa ayrı ayrı mı olmalıdır? Düşüncelerinizi alabilir miyiz?

Bence Türkiye'de okullarda yaygın cinsel eğitim velinin onayı olmaksızın zorunlu olarak verilmeli. Kız ve erkek öğrencilere ayrı ayrı olmalı. Böyle daha faydalı olacağını düşünüyorum. Soru sormanın daha kolay olacağına inanıyorum.

- 2) Ülkemizde her üç kişiden biri (%32) yaşamının herhangi bir döneminde en az bir cinsel sağlık ya da üreme sağlığı sorunu yaşadığını belirtmiştir. Yalnızca "cinsel sorun" tanımlayanların oranı %25'dir. Tüm bunlara karşın bugüne kadar CSÜS alanında herhangi bir tedavi gören/ilaç kullananların oranı %8'de kalmaktadır. Türkiye'de cinsel sorunların yaygınlığı ve halkımızın bu alanda yardım arama/tedaviye yönelme davranışları konusundaki düşüncelerinizi alabilir miyiz?

Sorun tespit edilmesine rağmen tedavi olmamayı genel davranış biçimi olarak yorumluyorum. Bence burada önce bize özgü "bana bir şey olmaz " yaklaşımının rolü var. Cinsel sorunların çok rahat dile getirilememesi, utanılması başka bir etken diye düşünüyorum. Bir de ekonomik nedenler var. Muayene ve tedavi için gerekli ekonomik güce sahip olamamanın da tedaviye yönelme oranının düşük olmasının başlıca nedeni.

- 3) Türkiye'de cinsellikle ilgili medya izleme alışkanlığının cinsiyet, yaş ve eğitim düzeyine göre önemli farklılıklar göstermekte. Ancak, yine de medyadaki uzmanların yer aldığı sağlık programları, tv kadın programları ve köşe yazarları en çok izlenenler. Bu konudaki araştırma sonuçlarını nasıl yorumluyorsunuz?

Cinsel konularda bilgi kaynaklarının başında medya geliyor. Bunun başlıca nedeni, medya takibinin kolay ve ucuz hatta bedava olması. Bilginin önüne, karşısına gelmesi. Hatta bazı programlara telefonla katılıp sorunlarını dile getirme imkanı bulmaları önem kazanıyor.

- 4) Cinsellikle ilgili haber ve yayınlar konusunda medyaya duyulan güven ise aynı oranda değil. Yani, ağırlıklı medyadan bilgileniyor ama güveni aynı oranda değil. Bunu hangi faktörlere bağlıyorsunuz?

Bu durum medyanın genel olarak yaşadığı bir sorun. Medya sadece cinsellikle ilgili haberlerde değil bütünüyle bir güven sorunu yaşıyor. Bunun nedenleri değişik. Herşeyden önce yayın organlarının tarafsız olmaması geliyor (tarafsızlıkla doğru bilgilendirmemeyi karıştırmamak lazım), ben burada daha çok grupların tarafsız olmasını kastediyorum. Zaman zaman gerçek olmayan abartılı haberlerin medyada yer alması bu güvensizliğin başka bir nedeni. Konuların gerçek uzmanlar yerine popüler isimler tarafından ele alınıp değerlendirilmesi, bence kamuoyunun medyaya daha az güvenmesinin belli başlı nedenleri.

UZMANLA BULUŞMA

Neşe Toptaş

Show Tv Haber Sorumlu Müdürü

Cinselliğin ne yazık ki hala tabu olduğu ülkemizde CETAD, önemli bir araştırmaya imza atmıştır. Ve bu araştırma sonuçları bir kez daha göstermiştir ki, cinsellekle ilgili bilgiler hala “kulaktan dolma” bilgilerden öteye gidememektedir. Bunun sonucunda da, beden sağlığı, ruh sağlığı ve cinsel sağlık konusundaki yanlış ve eksik bilgiler yüzünden büyük sorunlar yaşanmaktadır. Ben, okullarda cinsel eğitim verilmesine bir an önce başlanmasını ve hatta bu konuda çok da geç kalındığını düşünüyorum.. Bu dersler velinin rızasına bağlı olmamalı, zorunlu olmalıdır. Gençler, biyoloji dersinde kaplumbağanın anatomisini öğreniyorlar ama kendi bedenlerini tanımıyor, organlarının yerini bilmiyorlar. Kendinin ve karşı cinsin cinsel organını tanımayan, ilk gece korkusu ile büyütülen gençlerde vajinismustan erken boşalmaya, sertleşme sorunundan, depresyona kadar pek çok probleme rastlanıyor.

Cinsellik, Türk erkeklerinin çoğu için güç ve iktidarı temsil ediyor. Erken boşalma, sertleşmeme gibi problemleri, bu nedenle erkekler kendi içlerinde yaşıyor, dost, ahbab tavsiyesiyle duydukları çözümleri kimseye fark ettirmeden kendilerine gizlice uygulamaya çalışıyorlar. Kadınlar ise, isteksizlik, orgazm olamama, ağrılı cinsel ilişki gibi sorunları partnerleriyle konuşmaya utanıyorlar. Kız ve erkek çocukları cinsellik konusunda “ayıp”, “günah” gibi sözleri sık sık duyarak büyüdüklerinden, bırakın bir sorunu, mutluluklarını, arzularını bile dile getirmeye utanıyorlar. Eğer sorun kadının partnerinde ise, bu kez de onu incitmemek adına susuyor.

CETAD tarafından gerçekleştirilen araştırma, toplumun cinsel ya da üreme sağlığı konusundaki sorularını, kendilerinin dile getirmekte zorlandığını ve bu nedenle de doktorlar /uzmanlardan ilk soruyu beklediklerini ortaya koymuştur. Toplumdaki genel çekingenliğin hekim bazında da yaşandığı ne yazık ki bir gerçektir ve Türkiye’de cinsel sağlık alanında çalışan hekimlerin sayısı azdır. Bu işi bilimsel olarak yapan hekimlerin çoğu da tıp etiği çerçevesinde davranmak isterken, medyadan fazla uzak kalmaktadır. Meyda ise bu durumda ne yazık ki, kendi reklamının peşinde olan, kendilerini seksolog olarak tanıtmaya karşı yeterli donanıma sahip olmayan uzmanlara kalıyor. İşin kolayına kaçan bazı medya kuruluşları ise, rating kaygısından dolayı işin şovuna dönük kişilere yer vermekte bir sakınca görmediği için, topluma söz konusu uzmanların yanlış ya da eksik mesajları ulaştırıyor.

NAMUSUN SİMGESİ DEĞİŞMİYOR

21. yüzyıl Türkiye’sinde ne yazık ki “Bekaret” hala namus simgesi olarak karşımıza çıkabiliyor. Yeni nesil, tabii ki bu konuyu artık bir tabu olarak görmüyor. Ancak yapılan araştırmalar da gösteriyor ki köyde ya da kentte, nerede yaşarsa yaşasın hala erkeklerin büyük bir çoğunluğu için kadının “bakire” olması büyük önem taşıyor. “Beyaz” gelinlikle, gelinin saflığını(!) ön plana çıkararak ya da düğünde gelinin beline kırmızı kurdele bağlayarak “bakire” olduğunu vurgulayan bir toplumda, bu namus simgesi yüzünden töre cinayetleri de işleniyor, kardeş kardeşin ya da baba evladının katili oluyor.

“Bekaret”i namusun simgesi olarak gören erkeklerin oranı , yapılan araştırmalarda çok yüksek çıkarken, yine aynı erkeklerin, evlilik öncesi cinsel ilişki yaşamak istedikleri de bilinen bir gerçek. Kadının namusunu bacak arasıyla değerlendiren bu anlayış, ne yazık ki söylemlerle uygulamalar arasındaki farklılıklarla kendini gösteriyor. Gazeteci Bekir Coşkun bir yazısında, Türk toplumundaki “Namus anlayışını” öyle güzel cümlelerle anlatıyor ki; “Bizim gibi toplumlarda erkeklerin bekarete kadınlardan daha fazla önem vermeleri normal çünkü erkekler kadını mal gibi görüyorlar ve her mal alıcısı gibi onun daha önce kullanılmamış olmasını istiyorlar”...

MEDYA VE CİNSELLİK

Medyada magazin ve şiddet haberleri rating getirirse, tiraj aldırır da insanlar kendilerinin, çocuklarının, annelerinin ya da partnerlerinin sağlığı söz konusu olunca, ciddiyet, güven ve güç arıyorlar. Bu nedenle özellikle uzmanların yer aldığı sağlık programlarına, kadın programlarına ve köşe yazarlarına rağbet ediyorlar. Çünkü araştırmalarla da ortaya çıkan gerçek gösteriyor ki, Türk insanı, cinselliğini kimseyle paylaşmak istemiyor, hala utanıyor, hala jinekologdan korkuyor, cinselliği bilmiyor ve özgürce yaşamıyor. Bu nedenle medya, onların en büyük bilgi kaynağı oluyor. Bu gerçeği iyi değerlendirmesi gereken medya, özellikle “cinsellik” konusunda yapılan yayınlarda daha dikkatli olması gerektiğini unutmamalı...

UZMANLA BULUŞMA

Levent Tayla

Merkez Dergi Grubu Genel Müdür Yardımcısı

- 2) Ülkemizde evli kadınların yaklaşık yarısı (%53), tüm kadınların ise %42'si ilk cinsel bilgi kaynağı olarak "eşlerini" göstermektedirler. Ülkemizde kadınların cinsel eğitim ve deneyim açısından durumunu bu oranlar temelinde yorumlar mısınız?

Türkiye'de, özellikle de geleneklerin hakim olduğu kesimlerde bu sonuç bana oldukça düşündürücü gelmekle birlikte, hiç şaşırtıcı gelmiyor. Çünkü cinsellik temelde erkeklerin at oynattıkları bir alan. Kuralları erkeklerin belirlediği, temel aktörleri erkekler olan bir alan. Kadınlar bu alanın daha çok edilgen figüranları durumunda çoklukla. Görebildiğim kadarıyla kadın kendi cinselliğini yaşamıyor, temelde erkeğin cinselliğini yaşamasına aracılık ediyor. Hal böyle olunca, kadının erkekten, onun gereksinimlerinden bağımsız bilgilenmesinin gereği kalmıyor ki. Yani eğer ben otomobilin arka koltuğunda oturacaksam ehliyet almama ne gerek var? Şoför gerekli gördüğü bilgileri verir bana zaten. Eğitim mi yaşanan cinselliğin kalitesini belirler, yoksa yaşanan cinsellik mi eğitim gereksinimini doğurur çok net bilmiyorum. Sanırım bu biraz tavuk yumurta denklemi gibi bir şey. Olsa olsa ikisi bir arada ilerler diye düşünüyorum.

- 2) Sizce ülkemizde okullarda yaygın cinsel eğitim başlatılmalı mıdır? Başlatılması gerektiğini düşünüyorsanız bu eğitim velinin onayına mı bağlı olmalıdır ve kız-erkek karışık mı yoksa ayrı ayrı mı olmalıdır? Düşüncelerinizi alabilir miyiz?

Yetişkinler için cinsel eğitimin cinsel yaşamla paralel gelişmesi gerektiğini düşünürken, söz konusu olan çocuklar ve ergenler olunca durum değişiyor tabii ve eğitim öncelik kazanıyor. Ben okullarda cinsel eğitimin yararlı olacağı kanısındayım. Tabi burada söz konusu eğitimin niteliği de önemli. Ve eğer cinsel eğitim uygulanacaksa, bunun tüm diğer dersler gibi zorunlu, ama diğer derslerden farklı olarak kızlar ve erkekler ayrı uygulanması gerektiği kanısındayım. Zorunlu, çünkü son kertede bunun diğer dersler gibi bir doğallık içinde uygulanması gerek. Neden coğrafya dersinin uygulanıp uygulanmayacağını velilere sormuyoruz? Ayrı ayrı, çünkü gerek öğretmenler, gerekse öğrenciler açısından bunun daha etkin, uygulamanın daha kolay olacağını düşünüyorum.

- 3) Türk toplumunun %40'ı, "cinsel sorunlarınızın kaynağı nedir" sorusuna verdiği yanıtlarda; gelenek ve görenekleri, önyargı ve tabuları, kısacası toplumun cinselliğe yaklaşımını önemli bir neden olarak görmektedir. Ne düşünüyorsunuz?

Bu yanıt beni kızdırıyor desem yalan olmaz, çünkü bana tam bir ikiye bölme ifadesi gibi geliyor. Bu yanıtı veren erkeklerin kaçtı acaba "kız oğlan kız" olmayan bir kadınla hayatını birleştirmeyi kabul eder? Tabular ve önyargılar, yalnız bizim canımızı acıttığı zaman mı aklımıza geliyor? Peki ya biz onları her gün hayatın her alanında yeniden, yeniden üretirken?

- 4) Araştırmaya göre, Türk toplumu için bekaret hala namusun simgesi. Ne düşünüyorsunuz?

Kadınların cinsel eğitimi çoğunlukla erkeklerinden aldıkları konusuna değinirken, bu alanın temelde erkeklere ait olduğunu, kadınların burada edilgen figüran rolünü üstlendiklerini söylemiştim. Gelin bir adım daha ileri gidelim ve kadınları edilgen bir figürandan da öte benliksiz nesnelere, hatta metalara dönüştürelim. Gerçekliğin bir çok durumda böyle olduğunu yadsıyabilir miyiz? Eh kim kullanılmış bir "mal" almak ister ki? Acıklı ama durum böyle gibi geliyor bana. Bir diğer etmen de erkeklerin içlerinde barındırdıkları ve paylaşmaya cesaret edemedikleri korkuları. Cinsellik alanında birlikte faaliyet gösterdikleri diğer aktörlere yönelik bu korku. Ya onlar benden daha iyilerse. Eh böyle bir korku yaşamaktansa, karşılaştırma şansı olmayan bir kadına "sahip" olmak daha iyi değil mi??

BÖLÜM 5

CİNSEL BİRLEŞME İLE İLGİLİ SORUNLAR

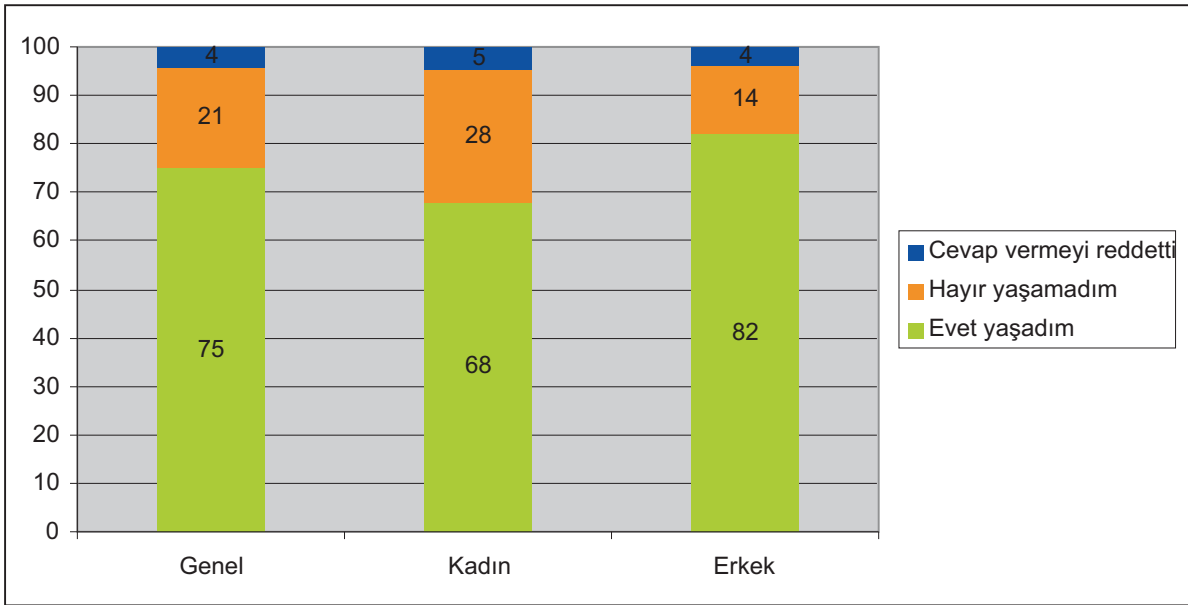
Bu bölüm araştırmaya, Türkiye'de sayısal anlamda somut araştırma verilerinin olmadığı "vajinismus" konusunun irdelenmesi amacıyla eklenmiştir.

Elde edilen verilerin ilgili alanda tıp camiasına çalışmalarında ışık tutması umut edilmektedir.

Bu kapsamda, ilk olarak görüşülen kişilere tam bir birleşme yaşayıp yaşamadıkları sorulmuştur.

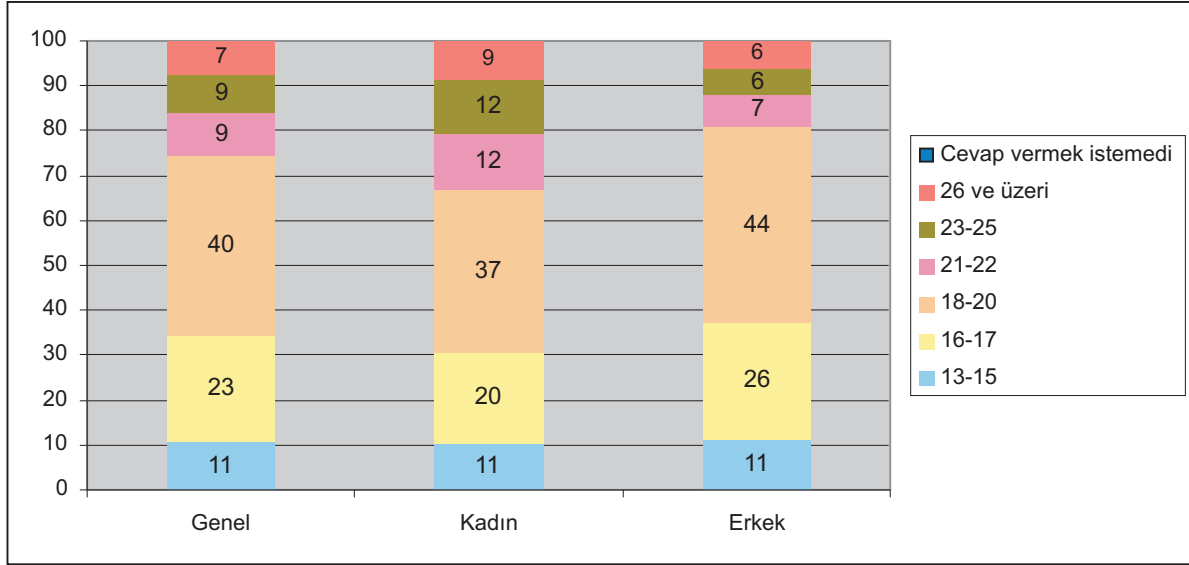
Bu bölümde yer alan tüm sorular tam olarak yöneltilme biçimleri ve sonuçlarıyla aşağıda sunulmuştur.

"Şimdiye kadar tam bir cinsel birleşme yaşayıp yaşamadığınızı evet veya hayır şeklinde ifade eder misiniz? TAM cinsel birleşmeden kastedilen, eşiniz/sevgilinizle yaşadığınız tam birleşmeyle (duhul) sonuçlanmasındır. Lütfen cevaplarınızı bu noktayı dikkate alarak veriniz."

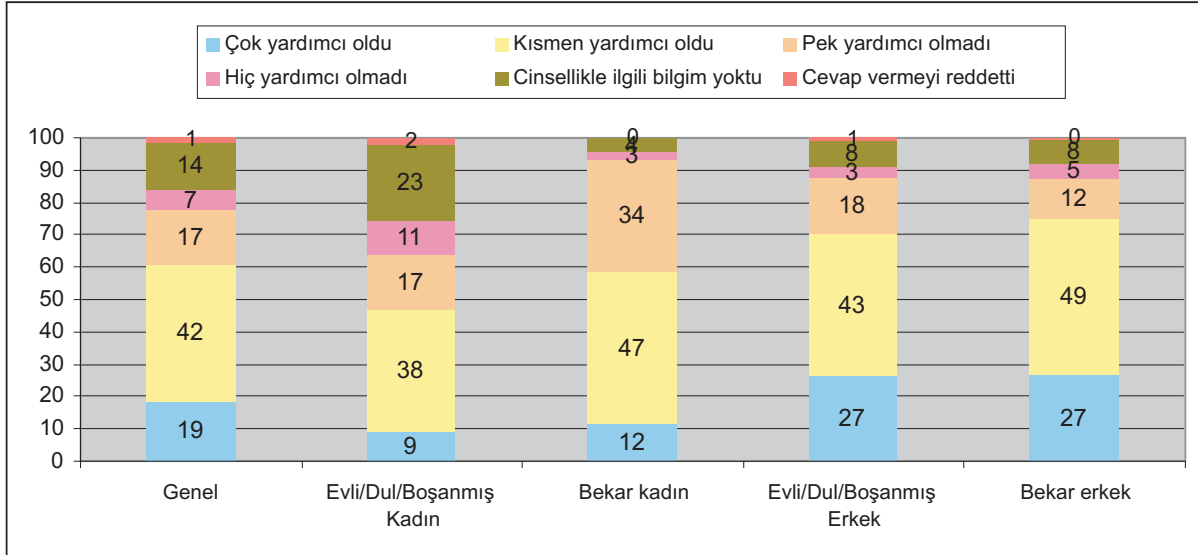
Yukarıdaki soru, vajinismus konusunda yöneltilen sorulara filtre teşkil etmek üzere sorulmuştur. Ayrıca, 16 yaş ve üstü nüfusun cinsel profili hakkında temel bir veriyi ortaya koymaktadır.

Tam bir cinsel birleşmeyi ilk kaç yaşında yaşadığınızı öğrenebilir miyim? sorusuna verilen cevaplar aşağıdaki yaş grupları bazında gruplandırılmıştır. Yaş beyanlarında hareketle hesaplanan ortalama tam cinsel birleşme yaşama yaşı kadınlarda 19,5, erkeklerde 19'dur.

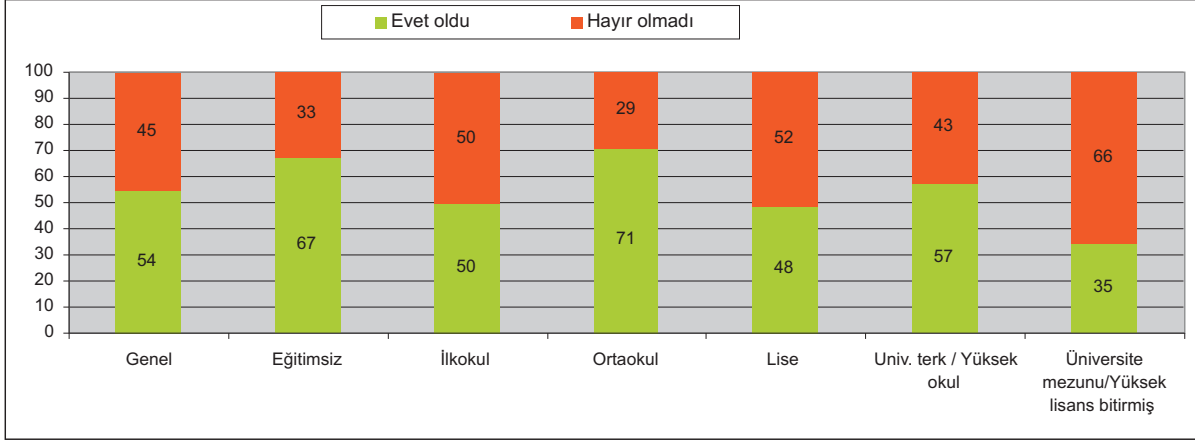
Cinsel birleşme konusunda var olan bilgilerim, ilk ilişki öncesinde ne derece yardımcı oldu? sorusuna verilen yanıtlar kadın ve erkeklerin, bilgilendirme süreçleri, evlilik öncesi deneyim farkları gibi konuların etkisini yansıtmaktadır.

Aşağıdaki sonuçları araştırmanın diğer bölümlerindeki kadınların cinsel konulardaki en önemli bilgi kaynağı eşleridir gibi bilgilerle birlikte değerlendirdiğimizde daha da anlamlı hale gelmektedir. Yine araştırma verilerinin işaret ettiği cinsellik konusunu konuşma, paylaşma zorluğu, bilgi eksikliği, formal eğitim eksikliği bir araya geldiğinde aşağıdaki sonuçlar öngörülerle paralel değerlendirilmektedir.

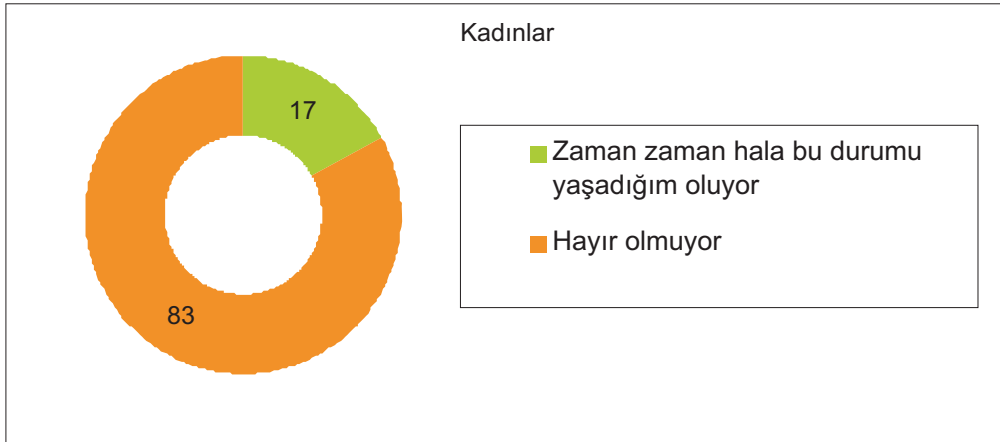

Türkiye’de tıp alanında önemli bir bilgi ihtiyacı nedeniyle özel bir soru sormak istiyoruz. İlk cinsel birleşmeniz ya da birleşmeyi denemeniz sırasında korku, kasılma, acı hissi ya da kaçınma davranışınız nedeniyle cinsel birleşmenin gerçekleşmediği oldu mu? [Sadece kadınlara sorulmuştur.]

Araştırma kapsamında tespit edilen sonuçlar, vajinismus konusundaki beyanların görüşülen kadınların eğitim düzeylerine göre farklılaştığını göstermektedir.

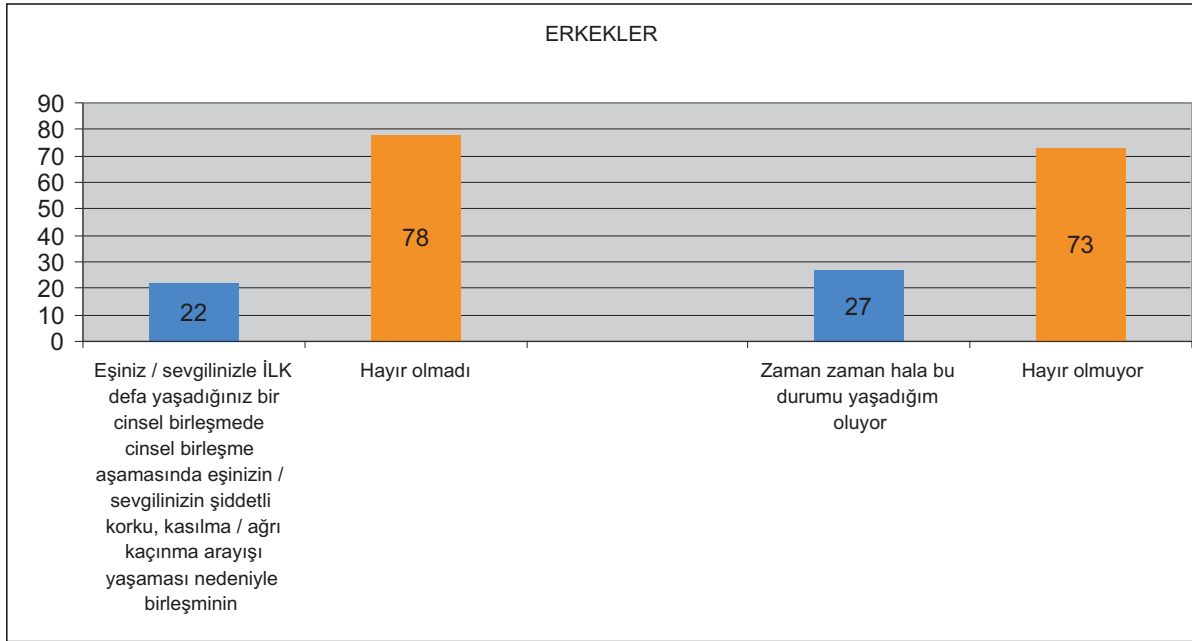
Zaman zaman hala bu durumu yaşadığınız oluyor mu? [İlk cinsel birleşmeniz ya da birleşmeyi deneme sırasında korku, kasılma, acı hissi ya da kaçınma davranışınız nedeniyle cinsel birleşmenin gerçekleşmediği oldu diyen kadınlara sorulmuştur.]

Eşiniz / sevgilinizle İLK defa yaşadığınız bir cinsel birleşimde cinsel birleşme aşamasında eşinizin / sevgilinizin şiddetli korku; kasılma / ağrı kaçınma arayışı yaşaması nedeniyle birleşimin gerçekleşmediği oldu mu? [Sadece erkeklere sorulmuştur.]

Zaman zaman hala oluyor mu? [Evet oldu diyenlere]

Kadınların %54 oranında yaşadım dediği vajinismus, erkeklerin beyanında %22'ler seviyesinde tespit edilmiştir. İki oran arasındaki farklılık erkeklerin bu konuda konuşmama isteği olabileceği gibi, sorunun farkında olmama ya da kadının sorunu dile getirmeme durumunun yansımaları olabilir.

Sosyo-demografik değişkenler bazında daha ayrıntılı bulgular takip eden sayfalarda yer alan çapraz analiz tablolarında yer almaktadır.

TABLO 99: İlk cinsel birleşmeniz ya da birleşmeyi denemeniz sırasında korku, kasılma, acı hissi ya da kaçınma davranışınız nedeniyle cinsel birleşmenin gerçekleşmediği oldu mu? (Tam bir birleşme yaşayanlar)

	CİNSİYET		YAŞ							EĞİTİM					MEDENİ DURUM			YERLEŞİM YERİ		CİNSİYET-MEDENİ DURUM			
	KADIN	ERKEK	16 - 17	18 - 24	25 - 34	35 - 44	45 - 54	55+	Eğitimsiz	Ortaokul mezunu / Ortaokul terk	Lise mezunu / Lise terk	Ortaokul mezunu / Ortaokul terk	Üniversite terk veya 2. senelik / Üniversite mezunu / Yüksek lisans bitirmiş	Evli	Boşanmış / Dul / eşli / ayrı / ölmüş	Bekar / Nişanlı	KENT	KIR	Evli / Dul / Boşanmış Kadın	Bekar Kadın	Evli / Dul / Boşanmış Erkek	Bekar erkek	
Genel	54,4	54,4	-	54,7	54,7	54,7	54,7	49,2	67,1	49,7	70,8	48,2	57,3	34,5	55,7	48,8	58	51,2	60,8	54,2	58	-	
Evet oldu	45,3	45,3	-	45,3	45,3	45,3	45,3	49,5	32,9	49,5	29,2	51,8	42,7	65,5	44,3	51,2	42	48,3	45,5	42	-		
Hayır olmadı	0,3	0,3	-	-	-	-	1,3	-	-	0,8	-	-	-	-	-	-	0,5	-	0,3	-	-		
Cevap vermeyi reddetti																							

TOPLAM CEVAP	508	508	-	130	130	130	116	101	197	54	103	20	33	395	23	25	340	168	483	25	-		
BAZ	508	508	-	130	130	130	116	101	197	54	103	20	33	395	23	25	340	168	483	25	-		

TABLO 99-A: İlk cinsel birleşmeniz ya da birleşmeyi denemeniz sırasında korku, kasılma, acı hissi ya da kaçınma davranışınız nedeniyle cinsel birleşmenin gerçekleşmediği oldu mu? (Tam bir birleşme yaşayan kadınlar)

	BÖLGE									
	Genel	Metropoller	Marmara	Ege	Akdeniz	Karadeniz	İç Anadolu	D. Anadolu	G. D. Anadolu	
Evet oldu	54,4	38,6	48,9	66	76,3	44,3	58,6	60,2	62,3	
Hayır olmadı	45,3	61,4	48,6	34	23,7	55,7	41,4	39,8	37,7	
Cevap vermeyi reddetti	0,3	-	2,4	-	-	-	-	-	-	

TOPLAM CEVAP	508	126	64	37	83	68	44	48	40	
BAZ	508	126	64	37	83	68	44	48	40	

UZMANLA BULUŞMA

Prof. Dr. Arşaluyş Kayır

İ.Ü. Tıp Fakültesi Psikiyatri Anabilim Dalı Öğretim Üyesi

- 1) *Sizce ülkemizde okullarda yaygın cinsel eğitim başlatılmalı mıdır? Başlatılması gerektiğini düşünüyorsanız bu eğitim velinin onayına mı bağlı olmalıdır ve kız-erkek karışık mı yoksa ayrı ayrı mı olmalıdır? Düşüncelerinizi alabilir miyiz?*

Başlatılmalı tabi ama benim kafamı yoran şey, kimlerin yaptığıdır. Didaktik bir şekilde, askeri bir usulle verilen şeyden insana hayır gelmez diye düşünüyorum. Bu eğitimin verilmesi velinin onayına bağlı olmamalıdır. Kız erkek karışık da olmalıdır, tek tek de olmalıdır; tıpkı klinikte çift de gördüğümüz ve tek tek de gördüğümüz gibi. Kendi cinsleriyle beraber olmanın bir anlamı vardır ve buna da yer vermeliyiz. Ayrı ayrı verilmesi gerekse bile olsun, verilsin, hiç yoktan daha iyidir. Ancak becerikli insanlar sanki berabermiş gibi bilgiyi de verir. Birlikte olması şart değil. Çünkü o yaştaki insanların birlikte oturmaları zor da olabilir ama karşı cinsin de fizyolojisini, bilgisini de vermek gerekiyor. Bir de okullarda ortaokul düzeyinde konuşmalara gittiğimde, gerçekten erkek çocukların masturbasyon zamanlarının hızlı olduğu dönemde cinsellikle ilgili bir şeye konsantre olup dinlemeleri çok kolay olmuyor ve o gülmeleri, konuşmaları kız çocuklarını tedirgin edebiliyor. Yani çok yanlış bir şey değil, ilke olarak düşünmüyorum, ben sadece gördüğüm rahatlık açısından düşündüğüm zaman böyle oluyor. Bir de erkek çocuklar da o sırada kız çocuklarına kendilerini göstereceğim derken tamamen yalancı bir tavır da takınabiliyorlar, erkeklik yapıyorlar, dolayısıyla iki tarafın da samimi ve rahat olması için olabilir, sonucunun kötü olmayacağını düşünüyorum.

- 2) *Türk toplumu, cinsel sorunlarının kaynağı olarak en yüksek oranda "eğitimsizlik ve bilgisizliği" görmektedir. "Psikolojik nedenler" ikinci, "stres" ise üçüncü sırayı paylaşmakta. Sizce cinsel sorunların kaynakları nelerdir? Toplumun bu bakış açısını nasıl yorumluyorsunuz?*

Bence burada, atlanmış bir şey psikolojik nedenlerden önce yetiştirilme tarzı. Türkiye için en önemli cinsel sorunların kaynağı yetiştirilme tarzıdır. Gelenekler, görenekler ve yetiştirilme tarzıdır. Bir katı ve sınırlı yetiştirilmenin yatkınlık kılan yanı var ve gelenek-görenekler de bugünden yarına bir türlü değişmediği için ve yetişkin insanların koyduğu çeşit çeşit sınırlamalar hala durduğu için hala geçerli. Yani, eğitimsizlik ve bilgisizlik lüks kalıyor buna. Yetiştirilirken zaten cinsellikle ilgili suçluluk, günah, geleneklere aykırı olmamalı o kadar çok veriliyor ki, bilinçli bir bilgisizlik var, bilinçli bir eğitimsizlik var.

- 3) *Bu da anne-babanın eğitimsiz ve bilgisiz olmasından kaynaklanıyor olabilir mi?*

Hayır. Geleneklere çok sadık olunmasından. Dindar da demek istemiyorum. Dinin ve geleneğin bir arada sıkı yetiştirmeyle birleştiği yerde, bizler televizyonlarda konuştuğumuzda eğitimsizlik çok önemli bu memlekette falan diyoruz ama, eğitimi versen de, teoriyi vermişsin, pratiğe imkan tanımıyorsun. Kızım büyüyünce gitsin flört etsin diyorsan, buna yetiştirilme tarzı atlandı diyebilirim.

- 4) *Araştırmada toplumun cinsel sağlık hizmetleri temelinde beklentilerine bakıldığında, %38 ile en büyük talebi, "CSÜS alanında ilk soruyu soranın/konuyu açanın doktorların/uzmanların olması gerektiği" oluşturduğu görülmektedir. İkinci ve üçüncü sırayı ise CSÜS alanında uzmanlaşmış danışmanlık hizmetleri ile tedavi merkezleri almakta. Sizce ülkemizdeki cinsel sağlık hizmetleri bu talepleri karşılayabilecek kapasitede ve anlayışta mıdır?*

Uzmanlar ya da uzmanlaşmakta olanlar; insan hayatında cinsellik var, ben de sorabilirim, sen de söyleyebilirsinin kapısını aralık tutsunlar. Sırtına kadar hemen açınlar demiyorum, aralık tutsunlar, oradan bir adım atana bilgisi yeterliyse kendisi bir şeyler söyler, değilse yönlendirebilir.

- 5) *Peki şu anda sizce cinsel sağlık hizmetleri bu talepleri karşılayabilecek kapasitede mi ve anlayışta mı? Türkiye geneline bakarsak eğer...*

Çok artıyoruz. Bence çoktan beri artıyoruz. Türkiye geneline bakarak söylüyorum. Yani 20 senedir Çapa'da bu konuda yetişen insan var ama uzun zamandır da bir sürü araştırma projeleri var. Her yerde eğitimler veriliyor, sadece tedavcilere değil, öğretmenler gibi bir sürü eğitimcilere de eğitim veriliyor. Bizim bildiğimiz, bilmediğimiz yani içinde olduğumuz olmadığımız. Biz bilmiyoruz diye, yapılmıyor anlamına gelmiyor. Dolayısıyla, hiç o kadar hala olacak diye bakmayalım zaten oldu ve artıyor. Şimdi bugünkü duruma baktığımız zaman bile bunu tayin etmemiz mümkün. CETAD'ın modülüne baktığımızda, bugün 2 jinekolog var, yarın 4 olur. Her şehirden insan vardı nerdeyse, bunlar çok iyi. Zaten buraya gelmeyenlere de bu şekilde öğretmenler, eğitimciler yetiştirerek bizler ulaşmış oluyoruz. Dolayısıyla her yere uzayabiliyor. Üniversitelerde bizim eğittiğimiz kişilerin gidip nerede çalışacağını ben şimdi bilmiyorum, ama diyelim ki Kayseri'de çalışıyorsa, Kayseri'ye birden bire birisi gitmiş oluyor.

- 6) *Araştırmaya göre, Türk toplumu için bekaret hala namusun simgesi. Ne düşünüyorsunuz ?*

Feci şekilde doğru diye düşünüyorum. Çünkü eğer doğru olmasaydı, bu memlekette hemen hemen bütün klinisyenler, ağızlarını açtıklarında en çok gördüğümüz hasta vajinismus diyorlar. O zaman vajinismusun da başlıca nedenlerinden bir tanesi de bekareti koruma ile, karşı tarafın da çoğu zaman tecrübesiz ve gene çoğu zaman da ona saygılıym deyip, onun sınırını bozmayan geleneksel erkekler oluşturuyor. O zaman demek ki bu toplumun gelenekleri değişmedi ve bekaret hala önemli.

- 7) *Türk toplumu için namus hala çok önemli. Toplumun %19'u yani her 5 kişiden biri, namus ya da töre iddiası ile işlenen cinayetleri, ülkemizin gelenek ve görenekleri çerçevesinde anlaşılabilir, kabul edilebilir bir durum olarak kabul ediyor. %60'ı ise karşı. Bu konudaki düşünceleriniz nelerdir ?*

Ters oranda olsaydı çok üzülürdüm. %60'ın karşı olması, büyük bir oranın karşı olmasıyla bunun azalacağını ama yok olmayacağını düşünüyorum. Çünkü bazı insanlar fikir-düşünce dünyalarını hiç değiştiremiyorlar. Biz buna sadece cinsellik için bakmayalım, psikiyatrik açıdan baktığımız zaman bile, bazı insanları değil değiştirmek, bir yerden bir yere yerini değiştirmek bile mümkün olamıyorsa o zaman bu gerçek, bizim Türkiye'de bir gerçek ama bununla savaşmaya devam edersek %60 oranı yükselecek inşallah. Burada kadın-erkek farkı da beni ilgilendirirdi. Bu oranda %19'u oluşturan çoğunluk acaba kadın mı erkek mi. Üzücü olan şudur ki, kadınlar değişebiliyor ama bir korkma nedeniyle bu değişimleri ifşa edemiyorlar. Eğer bir aile varsa orada, mesela kadın değişmiş olabiliyor, hoş karşılayabilir, tolere edebilir hoş karşılamasa bile ama erkekten korktuğu için o da tabi oluyor. Yani sabit fikrin egemenliği feci bir şey.

UZMANLA BULUŞMA

Dr. Özay Özdemir
CETAD Yönetim Kurulu Üyesi

- 1) Ülkemizde evli kadınların yaklaşık yarısı (%53), tüm kadınların ise %42'si ilk cinsel bilgi kaynağı olarak "eşlerini" göstermektedirler. Ülkemizde kadınların cinsel eğitim ve deneyim açısından durumunu bu oranlar temelinde yorumlar mısınız ?

Bu sonuçların, cinsel davranışlar açısından kızlar ve erkeklere çocukluktan itibaren farklı mesajlar verilmesiyle bağlantılı olduğu söylenebilir. Kızlar pasif olmaya yönlendirilir: hanım hanımcık olmak, fazla hareketli olmamak, başı önünde olmak yüceltilir. Çocukluktan genç kızlığa geçilip ergenliğe ulaşıldığında erkeklerle fark belirginleşir, bekaret gündemdedir. Atlamak, zıplamak, ağaca çıkmak, bisiklete binmek artık yasaktır. Evliliğe kadar kızlık zarını bir namus simgesi olarak korumak önemlidir. "Ailenin yüzünü kara çıkarma" vb sözler kulaklara işlenir. Cinsel olan her şey ancak evlilikte yaşanmalıdır. Erkekler içine aktiflik değer görür. Erkeklere evlilik öncesi cinsel deneyim hoş görülür, hatta yüreklendirilir, bazen elinden tutulup deneyim kazanmaya götürülür. Doğal olarak kızlara göre daha deneyimli daha bilgililerdir (?). Böylece evlilik aşamasına gelinir. "İlk gece"ye ilişkin pek çok duyum alınmıştır: biraz acı olacaktır elbette, ne de olsa delinmesi, yırtılması, bozulması gereken bir kızlık zarı vardır ortada ve tabiki kan akacaktır. Pasif kalarak başına geleceklere anlamaya çalışan gelin ve "becerebilme" kaygısını iliklerine kadar duyumsayan damat adayı baş başadır ilk gece.. "Becerme" erkek lügatında bir kadınla cinsel ilişkiyi gerçekleştirebilmek ve "erkek olmak"la eş anlamıdır ve kanın akmasıyla kanıtlanan bekaret kadar önemlidir.

- 2) Ülkemizde her üç kişiden biri (%32) yaşamının herhangi bir döneminde en az bir cinsel sağlık ya da üreme sağlığı sorunu yaşadığını belirtmiştir. Yalnızca "cinsel sorun" tanımlayanların oranı %25'dir. Tüm bunlara karşın bugüne kadar CSÜS alanında herhangi bir tedavi gören/ilaç kullananların oranı %8'de kalmaktadır. Türkiye'de cinsel sorunların yaygınlığı ve halkımızın bu alanda yardım arama/tedaviye yönelme davranışları konusundaki düşüncelerinizi alabilir miyiz ?

Cinsel sorunu olanların profesyonel yardım alma oranlarındaki düşüklüğün iki temel nedeni vardır: İlki sorun yaşayan tarafla ilgili gönülsüzlük, çekinme, kaçınma, nasıl dile getireceğini bilememekten kaynaklanan durumlardır. Diğer neden ise tedavi sağlayıcılarla ilgilidir. Cinsel sorunlar ve tedavileriyle ilgili eğitimler pratisyen hekimlik ve uzmanlık veren eğitim kurumlarında da oldukça yetersizdir. Bilgi birikimi ve deneyimi olan uzman sayısı çok azdır. Dolayısıyla sorun yaşayanlar nereye başvuracaklarını bilememekte veya başvurdukları yerde doyurucu bir yaklaşımla karşılaşmamaktadırlar.

- 3) Türk toplumu, cinsel sorunlarının kaynağı olarak en yüksek oranda "eğitimsizlik ve bilgisizliği" görmektedir. "Psikolojik nedenler" ikinci, "stres" ise üçüncü sırayı paylaşmakta. Sizce cinsel sorunların kaynakları nelerdir ? Toplumun bu bakış açısını nasıl yorumluyorsunuz ?

Türkiye'de cinsel eğitimsizlik ve bilgisizlik o kadar belirgin düzeydedir ki araştırma deneklerinin eğitimsizlik ve bilgisizliği ilk sıraya koymaları kolayca anlaşılabilir. Eğitim ve bilgilenme arttıkça korkular azalır, kendine güven ve kontrol duygusu artar. Ancak önemli bir gerçek şudur ki; cinsel sorunu ortaya çıkaran tek bir neden yoktur. Nedenler ya da kaynaklar ortak bir işleyiş içindedirler. Eğitilmiş ve bilgili olup cinsel sorun yaşayan, örneğin, vajinismus olan kadın-doğum uzmanı ve sertleşme sorunu olan üroloji uzmanı, pek çok hastamız vardır.

- 4) Araştırmada toplumun cinsel sağlık hizmetleri temelinde beklentilerine bakıldığında, %38 ile en büyük talebi, “CSÜS alanında ilk soruyu soranın/konuyu açanın doktorların/uzmanların olması gerektiği” oluşturduğu görülmektedir. İkinci ve üçüncü sırayı ise CSÜS alanında uzmanlaşmış danışmanlık hizmetleri ile tedavi merkezleri almakta. Sizce ülkemizdeki cinsel sağlık hizmetleri bu talepleri karşılayabilecek kapasitede ve anlayışta mıdır ?

Cinsellik bedensel, ruhsal, ilişkisel yönleriyle çok boyutludur. Cinsel işlev ve davranış sorunlarının kaynakları da çoğuldur. Dolayısıyla bir cinsel sorunu ele almak tek bir uzmanlık alanının işi olamaz. İdeal olan cinsel tedavilerin çoğul disiplinli bir yapı içinde değerlendirilmesidir. Psikiyatri, psikoloji, jinekoloji, üroloji ve gerektiğinde endokrinoloji, dahiliye gibi disiplinler bu çoğul yapı içinde yer almalıdır. Günümüzde tüm dünyada “cinsel sorunlar ve tedavileri” ayrı bir uzmanlaşma alanı şeklindedir ve bu alanda çalışan uzmanların özel bilgi birikimi, donanımları ve deneyimleri oluşur. Bu uzmanlaşmanın gerekli olduğu kanısındayım. Böylelikle cinsel sorunların tedavisinde önemli bir mesafe katedilmiştir. Ancak bu yeterli olmaz, temel uzmanlık alanlarının eğitimlerinin, en azından cinsel sorunlara doğru tanı koyup danışmanlık ve yönlendirme yapacak düzeyde olması hedeflenmelidir. Hangi dalda olursa olsun hekim hastasını değerlendirirken cinselliği dışarıda bırakmamalıdır. Araştırma sonuçları da göstermektedir ki tüm dünyada olduğu gibi ülkemiz insanlarının da buna ihtiyacı vardır.

- 5) Cinsellikle ilgili haber ve yayınlar konusunda medyaya duyulan güven ise aynı oranda değil. Yani, ağırlıklı medyadan bilgileniyor ama güveni aynı oranda değil. Bunu hangi faktörlere bağlıyorsunuz?

Araştırmada insanların cinsellikle ilgili medya programlarını izleme oranlarındaki yüksekliğe karşın bu programlardan edindikleri bilgilerin güvenilirliği konusunda çekincelerinin ortaya çıkmış olması oldukça anlamlıdır. Öncelikle bu sonuç insanların medyadan gelen her şeyi olduğu gibi kabullenmediklerini göstermektedir. Genel anlamda medya güvenilirliğinin sorgulanmasıyla ilişkili olabilir. Yani bu alanda artmış “reyting” seçenezsizlikten kaynaklanıyor denilebilir. Bu nedenle derneğimizin üstlenmiş olduğu bu projenin önemi birkez daha artmaktadır. CETAD her şeyden önce bilimsel güvenilirliği olan bir kurumdur. Cinsellik alanında bilgilenmenin önemi ise projenin araştırmasında da gösterilmiştir. Dolayısıyla en yüksek oranda insana ulaşmanın yolu olan medya ile işbirliği yapmak belki de gelecekte güvenilirlikle ilgili bu sonucun değişmesini sağlayacaktır.

TÜRKİYE CİNSEL SAĞLIK & ÜREME SAĞLIĞI ARAŞTIRMASI

BU ANKET FORMU YALNIZCA 16 YAŞ VE + KİŞİLERLE UYGULANACAKTIR

MERHABA! BENİM ADIM TNS PİAR ARAŞTIRMA ŞİRKETİ ADINA ÇALIŞIYORUM VE TÜRKİYE'DE CİNSEL SAĞLIK & ÜREME SAĞLIĞINA İLİŞKİN BİLGİ DÜZEYİ, SAĞLIK HİZMET TALEBİNİ ETKİLEYEN UNSURLAR VE MEDYADAN ETKİLEŞİM AMACIYLA BİR ARAŞTIRMA YÜRÜTÜYÜRÜZ. BU KAPSAMDA SİZİNLE DE GÖRÜŞMEK İSTİYORUM. VERDİĞİNİZ TÜM CEVAPLAR GİZLİ KALACAKTIR VE ARZU EDERSENİZ BANA İLETİŞİM BİLGİLERİNİZİ VERMEYEBİLİRSİNİZ.

Görüşmenin Başlangıç Saati

Görüşmenin başladığı anda saatin kaç olduğunu saat ve dakika olarak (24 saat üzerinden), ilk kutuya saat, ikinci kutuya dakika gelecek şekilde yazınız.

K.1	K.2

Görüşmenin Yapıldığı Tarih

Gün	Ay	Yıl
K.3	K.4	K.5
	07	2006

Görüşmenin Gerçekleştiği İl

	K.6
Adana	1
Ankara	2
Antalya	3
Bursa	4
Diyarbakır	5
Manisa	6
Erzurum	7
Gaziantep	8
İstanbul	9
İzmir	10
Kayseri	11
Kırklareli	12
Konya	13
İçel	14
Samsun	15
Zonguldak	16
Denizli	17
Malatya	18
Trabzon	19

Anketör Kodu

İL KODU	ANKETÖR NUMARASI
K.7	K.8

Örnek Noktası Kodu

K.9

SÜPERVİZÖRLER TARAFINDAN DOLDURULACAKTIR!

Anket kontrolü yapıp yapılmadığı	K.10
Evet	1
Hayır	2

Anket kontrolünün nasıl yapıldığı	K.11
Anket sırasında saha süpervizyonu	1
Anket sonrası saha süpervizyonu	2
Telefon kontrolü	3
Kontrol tabi tutulmamıştır	4

İSTATİSTİK SORULARI

D1.CİNSİYET	K.300
KADIN	1
ERKEK	2

D2.YERLEŞİM YERİ	K.301
KENT	1
KIR	2

D3.YERLEŞİM YERİ BÜYÜKLÜĞÜ (Kodlamacılar Tarafından Kodlanacak)	K.302
-10,000	1
10,001-25,000	2
25,001-100,000	3
100,001-500,000	4
501,000-	5

D4.Görüştüğünüz kişinin yaşını sorunuz.

[Görüşülen kişinin doğum yılını sorunuz ve aşağıdaki kutucuğa yazınız.

DOĞUM YILI:K.302

K.303 (Açık Yaş)	[TEK CEVAP]	K.304
	16 – 17	1
	18 – 24	2
	25 – 34	3
	35 – 44	4
	45 – 54	5
	55 – 64	6
	65+	7

D5.15 yaşına kadar yaşadığınız yeri söyler misiniz? KART GÖSTERİNİZ.

	K.305
Anadolu'da kasaba / köy (Yazınız _____)	1
Küçük şehir merkezi (Yazınız _____)	2
Büyük şehir merkezi (Yazınız _____)	3
Metropol iller şehir merkezi	4
Metropol iller varoşlarda	5

D6. Görüştüğünüz kişinin medeni durumunu sorunuz.

[TEK CEVAP]	K.306	DEVAM EDİN
Evli	1	
Boşanmış/ayrı	2	
Dul/eşi ölmüş	3	
Bekar	4	
Nişanlı	5	D.10 sorusuna geçiniz

D7. Çocuğunuz var mı? Kaç tane?

[TEK CEVAP]	K.12
1 Çocuk	1
2 Çocuk	2
3 Çocuk	3
4 Çocuk	4
5 Çocuk	5
6 ve üstü çocuk	6
Çocuğum yok	7

ÇOCUĞU OLANLARA SORULACAK

D8. Çocuklarınızın yaşlarını söyler misiniz?

[ÇOK CEVAP OLABİLİR]	K.13
0-1 yaş	1
1.1 – 2 yaş	2
2.1 – 3 yaş	3
3.1 – 4 yaş	4
4.1 – 7 yaş	5
7.1 – 12 yaş	6
12.1-15 yaş	7
15.1 –17 yaş	8
17.1 – 17.9 yaş	9
18 ve üstü yaş	10

D9. Şu anda evli/dul/boşanmış olduğunuzu söylediniz; ilk evlendiğinizde kaç yaşında olduğunuzu öğrenebilir miyim ?

K.14	

D10. Şu anda bekar olduğunuzu söylediniz; şimdi size okuyacaklarımdan durumunuzu en iyi açıklayan şıkkı bana belirtir misiniz?

ANKETÖR DİKKAT! KART GÖSTERİN ve ŞIKLARI OKUYUN. TEK CEVAP ALIN. DİKKAT! BEKAR ve AİLESİ İLE BİRLİKTE YAŞAYANLARI, EĞER DAHA ÖNCE HİÇ PARTNER İLE BİRLİKTE YAŞAMAMIŞA 4'E KODLAYIN

TEK CEVAP	K.15-19	
Bekar, şu anda partneriyle (duygusal anlamda beraber olduğu biri) birlikte yaşıyor	3	D12'ye GEÇİN
Bekar, hiç bir partnerle (duygusal anlamda beraber olduğu biri) birlikte yaşamamış/ailesi ile yaşıyor	4	D11 ile DEVAM EDİN
Bekar, hiç bir partnerle (duygusal anlamda beraber olduğu biri) birlikte yaşamamış/yalnız yaşıyor		
Bekar, daha önce bir partnerle (duygusal anlamda beraber olduğu biri) birlikte yaşamış fakat şimdi yalnız yaşıyor	5	
Diger (Anketör Dikkat! Bu şıkkı okumayınız)	9	D12'ye GEÇİN
Cevap vermeyi reddetti (Anketör Dikkat! Bu şıkkı okumayınız)	10	

D11. Bekar olduğunuz söylediniz, partneriniz/sevgiliniz (duygusal bir ilişki içinde olduğunuz kız/erkek arkadaş) var mı?

	K.20
Evet, var	1
Hayır, yok	2

HERKESE SORULACAK

D12. Evinizde sizinle birlikte-varsa çocuklar da dahil olmak üzere kaç kişi oturuyor?

[TEK CEVAP]	K.21
1 kişi	1
2 kişi	2
3 kişi	3
4 kişi	4
5 kişi	5
6 kişi	6
7+kişi	7

D13. Hanenizin yapısını belirtir miniz?

[KART GÖSTERİNİZ ; TEK CEVAP]	K.22
Bekar evi/Öğrenci evi	1
Sadece eşlerden oluşan	2
Anne/baba çocuklardan oluşan çekirdek aile	3
Anne/baba/çocuklar/ve diğer akrabalar (aile büyükleri veya eşlerin kardeşleri vb. akrabalarından oluşan hane tipi)	4
Boşanmış/ayrı kişi çocuklu/çocuksuz hane	5
Dul/eşi ölmüş kişi çocuklu/çocuksuz hane	6
Diger (Yazınız _____)	7

D14. Yaşadığınız evin bulunduğu binada, başka bir hanede yaşayan akrabalarınız var mı? Anne/baba/kayınvalide/kayınpeder/eşinizin kardeşleri/eşleri/yeğenler kuzenler gibi herhangi birinin oturduğu sizinkinden ayrı en az bir haneyi kastediyoruz.

[KART GÖSTERİNİZ ; TEK CEVAP]	K.23
Evet	1
Hayır	2

D15. a) En son mezun olduğunuz okulu söyler misiniz?

b) Hane halkı reisi; evinize en çok gelir getiren kişiydir. En son mezun olduğu eğitim kurumunu söyler misiniz?

[Her kolona sadece tek cevap alın]	GÖRÜŞÜLEN KİŞİ K.24	HANEYE EN ÇOK GELİR GETİREN KİŞİ K.25
Okula gitmemiş (K.21'DE "1" VEYA "2" İŞARETLİ OLMASI DURUMUNDA)	1	1
İlkokul terk	2	2
İlkokul mezunu	3	3
Ortaokul terk	4	4
Ortaokul mezunu	5	5
Lise terk	6	6
Lise mezunu	7	7
Üniversite terk veya 2 senelik Yüksek okul mezunu	8	8
Üniversite mezunu (Lisans = 4 sene)	9	9
Yüksek lisans bitirmiş	10	10

D16a. Görüşülen Kişinin Yaptığı İş	K.26	D16b. Hane halkı Reisinin Yaptığı İş	K.27

D17.HERKES Manevi değerler, gelenekler söz konusu olduğunda insanlar kendilerini kimi zaman “muhafazakar” kimi zaman da “açık fikirli” gibi tanımlarla ifade ederler. Kendinizi bu ölçekte nereye koydunuz? **KART GÖSTERİN.**

LÜTFEN TEK CEVAP İŞARETLEYİNİZ	K.28
Çok açık fikirli –liberal	1
Açık fikirli -liberal	2
Ne liberal ne muhafazakar	3
Muhafazakar	4
Çok muhafazakar	5
Cevap vermeyi reddetti	6
Bilmiyor/Cevap yok (Anketör Dikkat! Bu sıkı okumayınız)	7

D18. SOSYAL SINIF	K.29
A	1
B	2
C1	3
C2	4
DE	5

D19. Hanenizde bilgisayar var mı? Eğer, bilgisayar varsa, türü nedir? Bu bilgisayarın sizin şahsınıza veya haneden başka birisine ait olması gerekmektedir. Lütfen yanıtınızı buna göre veriniz.

[ÇOK CEVAP OLABİLİR]	K.30
Hayır, yok	1
Evet, PC (masa üstü bilgisayar) var	2
Evet laptop (leptop-diz üstü) var	3
Bilgisayar var ama türünü bilmiyorum	4

HERKESE SORULACAK

D20. Bilgisayar kullanıyor musunuz? Nerede?

BİLGİSAYAR KULLANANLARA SORULACAK

D21. İnternet kullanıyor musunuz? Nerede?

[ÇOK CEVAP OLABİLİR]	Bilgisayar K.31	İnternet K.32
Evde	1	1
İş yerinde	2	2
Okulda	3	3
Arkadaşların evinde	4	4
İnternet kafelerde	5	5
Diğer	6	6
Bilgisayar kullanmıyorum	7	-
İnternet kullanmıyorum	-	8

D22. Genellikle interneti ne amaçla kullanıyorsunuz?

D23. Peki interneti en SIK hangi amaçla kullanıyorsunuz?

ÇOK CEVAP OLABİLİR	Genellikle K.33	En sık K.34
Oyun oynamak	1	1
Chat (çet)/arkadaşlar ile sohbet	2	2
Gezinti (sörf) yapmak	3	3
Ders/eğitim/ödev	4	4
Finansal hizmet/banka hizmetleri	5	5
Haberleri okumak	6	6
Hava durumunu öğrenmek	7	7
Genel bilgi edinmek	8	8
Alışveriş yapmak	9	9
İş aramak	10	10
Seyahat planı/organizasyonu yapmak	11	11

e-mail alma/gönderme	12	12
Program download etmek (indirmek)	13	13
Müzik download etmek (indirmek)	14	14
Radyo dinlemek/TV izlemek	15	15
Diğer YAZINIZ.....		

D24.Elinizde bulunan kartta yer alan sitelerden hangi site/siteleri genelde ziyaret ettiğinizi söyley misiniz?

ÇOK CEVAP OLABİLİR	K.35
Alışveriş siteleri	1
Arama siteleri	2
Astroloji siteleri	3
Bahis siteleri	4
Banka siteleri	5
Bilgisayar siteleri	6
Çocuk dünyasına yönelik siteler	7
E-mail siteleri	8
Finans/ekonomi siteleri	9
GSM operatörü siteleri	10
Haber siteleri	11
Kadın dünyasına yönelik siteler	12
Kariyer planlama siteleri	13
Mizah siteleri	14
Müzik/film indirme siteleri/programları	15
Otomobil siteleri	16
Oyun siteleri	17
Sağlık siteleri	18
Seks/pornografi siteleri	19
Sinema/Konser/Tiyatro siteleri	20
Spor siteleri	21
Şehir rehberi siteleri	22
Tatil/gezi siteleri	23
Diğer YAZINIZ.....	

EVDE BİLGİSAYARI OLANLARA SORULACAK

D25. Hanenizdeki bilgisayar cihazından internet erişimi sağlanabiliyor mu?

[ÇOK CEVAP]	K.36
Hayır, erişim sağlanmıyor	1
Evet, erişim sağlanıyor	

HERKESE SORULACAK

D26. Şahsınıza ait cep telefonunuz var mı? Varsa hattınız sabit hat mı kontrollü hat mı?

[TEK CEVAP]	K.37
Şahsıma ait cep telefonu yok	1
Sabit hatlı cep telefonum var	2
Kontrollü cep telefonum var	3

BÖLÜM 1:
CİNSEL BİLGİLENİM&-DEGERLER-TUTUM-DAVRANIŞ

İlk olarak cinsellik, üreme sağlığı gibi konularda genel bilgilere ilişkin bir kaç soru sormak istiyorum.

S1. Cinsel konularda ilk bilgileri nereden/kimlerden aldığınızı öğrenebilir miyim? Lütfen

a) çocukluk dönemi (9 yaşa kadar)

b) ergenlik döneminiz (9-19 yaş arası)

c) yetişkinlik döneminiz (20 yaş ve üzeri) için ayrı ayrı belirtin

[KART GÖSTERİN] [ÇOK CEVAP OLABİLİR]	a) Çocukluk K.38	b) Ergenlik K.39	b) Yetişkinlik K.40
Annem/babamdan	1	1	1
Abla/Ağabeyden	2	2	2
Eşimden	3	3	3
Diğer aile bireylerinden	4	4	4
Çevre/arkadaşlardan	5	5	5
Okul/öğretmenlerden	6	6	6
İnternette	7	7	7
Uzman/Doktordan	8	8	8
Genelev (erkekler)	9	9	9
Porno filmlerden	10	10	10
Porno dergi ve kitaplardan			
Dergi/Gazete/TV gibi medyadan	11	11	11
Kitaplardan	12	12	12
Kişisel Deneyimlerimle edindim	13	13	13
Diğer (Yazınız)			

S2. Cinsel ilişki hakkında ilk kez nereden ya da kimlerden bilgi edindiğinizi öğrenebilir miyim?

[KART GÖSTERİN] [TEK CEVAP]	K.41
Annem/babamdan	1
Abla/Ağabeyden	2
Eşimden	3
Yenge, sağdıç gibi diğer aile bireylerinden	4
Çevre/arkadaşlardan	5
Okul/öğretmenlerden	6
İnternette	7
Uzman/Doktordan	8
Genelevden (erkekler)	9
Porno filmlerden	10
Dergi/Gazete/TV gibi medyadan	11
Kitaplardan	12
Kişisel Deneyimlerimle edindim	13
Diğer (Yazınız)	
Kimseden bilgi ya da eğitim almadım	12

S3. Dönem dönem cinsel konularda–cinsel sağlık/üreme sağlığı da dahil olmak üzere-bilgilenme ihtiyacı duyduğunuz da

a) Kimden bilgi alırsınız? b) Sizce, bu konularda en güvenilir bilgi kaynağı kimdir?

[KART GÖSTERİN] [ÇOK CEVAP OLABİLİR]	a) İhtiyaç duyulduğunda başvuru bilgileri K.42(ÇOK CEVAP OLABİLİR)	b) En güvenilir bilgi kaynağı K.43 (TEK CEVAP)
Annem/babama sorarım	1	1
Abla/Ağabeyime sorarım	2	2
Eşime sorarım	3	3
Diğer aile bireylere sorarım	4	4
Çevreden/arkadaşlara sorarım	5	5
Okul/öğretmenlere sorarım	6	6
İnternette araştırırım	7	7
Uzman/Doktora başvururum	8	8
Porno filmler izlerim	9	9
Porno dergi ve kitaplara bakarım		
Dergi/Gazete/TV gibi medyadan bakarım	10	10
Kitaplara bakarım	11	11
Kişisel deneyimlerime başvururum	12	12
Diğer (Yazınız) _____	13	13
Bilgi ihtiyacı duymuyorum	14	14
Kimseye sormuyorum	15	15

S4. Okullarda cinsel eğitim verilmesi konusunda ne düşünüyorsunuz?

	K.44
Okullarda cinsel eğitim kesinlikle verilmeli	1
Okulda zorunlu olmadan tercihe bağlı olarak verilmeli	2
Okullarda cinsel eğitim verilmesine gerek yok	3

S5. [Soru 4'de -1-2 yanıtını verenlere] Okullarda cinsel eğitim, kız-erkek karma olarak mı verilmeli, yoksa ayrı ayrı mı verilmeli?

	K.45
Karma	1
Ayrı ayrı	2

S6. Şimdi de size, cinsellikle ilgili bazı yaygın söylem ya da kanaatlerin yer aldığı bir liste okuyacağım/göstereceğim; bunlardan bazıları doğru bazıları da yanlış olabilir. Bizim için önemli olan her bir ifade için sizin düşünceniz. Yanıtlarınızı size göstereceğim kartta yer alan cevaplardan birini (KARTTA ilk 4 şık yer alacak) seçerek belirtir misiniz?

[KART GÖSTERİN] [ÇOK CEVAP OLABİLİR]		Tamamen doğru	Kısmen doğru	Kısmen yanlış	Tamamen yanlış	Fikri Yok/Bilmiyor
1. Erkeklerde cinsel organın boyutu, cinsel gücün göstergesidir.	K.46	1	2	3	4	5
2. Erkekler cinsel ilişkide yalnız cinsel birleşme ve orgazm ile ilgilidir.Duygusal ve haz alma çoğunlukla kadınlarda görülür.	k.47					
3. Cinsel ilişkinin başlangıcında sertleşme (ereksiyon) güçlüğü olması, büyük olasılıkla iktidarsızlık geliştireceğini gösterir.	K.48					
4. Masturbasyonun cinsel güce zarar verici etkisi olabilir.	K.49					
5. Cinsel ilişkinin sorumluluğunu üstlenmek ve yönetmek erkeğin görevidir.	K.50					
6. Başka şeylerde olduğu gibi cinsellikte de başarıya ulaşmak çok önemlidir.	K.51					
7. Sevişme sırasında fantazi kurmak yanlıştır.	K.52					
8. Eşcinsellik, bir akıl hastalığı çeşididir.	K.53					
9. Cinsel birleşme için en doğal pozisyon erkeğin üstte olduğu pozisyonudur.	K.54					
10. Erkek cinsel ilişkiyi her zaman ister ve buna her zaman hazırdır.	K.55					
11. Sevişmeyi başlatan kadın ahlaksızdır.	K.56					

12. Sevişme her zaman doğal ve kendiliğinden olmalıdır, sevişme hakkında konuşmak ve düşünmek onu bozar.	K.57					
13. İstenmeyen gebelikleri önlemek, yalnız kadının sorumluluğundadır.	K.58					
14. Cinsel ilişki cinsel birleşme demektir.	K.59					
15. Tüm fiziksel yaklaşımlar cinsel birleşmeyle bitmelidir.	K.60					
16. Her erkek her kadına nasıl zevk vereceğini bilmelidir	K.61					
17. Erkeğin penisinde sertleşmenin kaybı eşini çekici bulmadığı anlamına gelir	K:62					
18. Bir çift için”aynı anda orgazm”gerçekleştirilmesi gereken en önemli amaç olmalıdır.	K.63					
19. Menstruasyon (adet dönemi) ve gebelik dönemlerinde cinsel ilişkiden kaçınılmalıdır.	K.64					
20. Kalp krizi ya da inme geçiren erkekler cinsel ilişkiden kaçınmalıdır.	K..65					
21. Erkeklik hormonu almak, cinsel gücü tümüyle artırır.	K.66					

BÖLÜM 2:
CİNSEL SORUNLAR/ SAĞLIK HİZMETLERİ

S7a. Şimdi de cinsel sağlık ve üreme sağlığı hizmetleri hakkında konuşmak istiyoruz. Yaşadığınız cinsel sorunlar neler; lütfen karta bakarak cevap şık numarası olarak belirtir misiniz? Sizin için önemli bir sorun burada yer almıyorsa, belirtebilir, ya da kendiniz soru formuna not edebilirsiniz? **Halen bir sorun yaşamıyor olabilirsiniz;** geçmişte yaşadığınız bir sorunda olabilir lütfen onu da belirtiniz. **KART GÖSTERİNİZ.**

S7b. LÜTFEN karta bir kez daha bakar mısınız? Biraz önce bahsettiğiniz cinsel sağlık/üreme sağlığı konularında doktor ya da uzman bir kişiden uzman sağlık yardımı/danışmanlık aldınız mı?

	[ÇOK CEVAP OLABİLİR]	Sorunlar K.67	Sağlık hizmeti alma K.68
Erken boşalma		1	1
Orgazm yaşayamama/boşalamama		2	2
Sertleşme/ereksiyon problemi		3	3
Tahrik olamama/cinselliğe istememe		4	4
Tahrik olmadan cinsel ilişki yaşama		5	5
Yeterince sık cinsel ilişki/cinsellik yaşayamama		6	6
Cinsel sıkıntıları eşimle/sevgiliyle konuşamama		7	7
Üreme organı/cinsel organlarımdaki rahatsızlıklar/sağlık sorunları		8	8
Eşimi sevmemem/eşle ilişkiden hoşlanmama		9	9
Cinsel isteksizlik		10	10
Cinselliği sevmemem/cinsellikten haz almamam		11	11
Cinsel fantezelerimi yaşayamamam		12	12
Cinsel birleşme kuramama		13	13
İlk ilişki korkusu		14	14
Cinsel birleşmede ağrı		15	15
Yaşlanmanın etkileri		16	16
Ergenlik dönemi ve cinsel sorunları		17	17
Menopoz/andropoz dönemi ve sorunları		18	18
Emzirme dönemi ve sorunları		19	19
Gebelik dönemi ve sorunları		20	20
Bilgi eksikliği nedeniyle korku		21	21
Aile planlaması		22	22
Cinsel yolla bulaşan hastalıklar		23	23
Cinsel organlarla ilgili kanserler (<i>Anketör dikkat: bu seçenekte meme, prostat, rahim kanserleri kastedilmektedir</i>)		24	24
Diğer _____		25	25
Belirtmek istemiyorum		26	26
Cinsel sorunum bulunmuyor		27	27
Aktif cinsel yaşamım yok		28	28
Herhangi bir sağlık yardımı ve danışmanlık hizmeti almadım.		29	29

S8. Peki; cinsel sağlık/üreme sağlığı konusunda herhangi bir ilaç kullandınız mı ya da tedavi uyguladınız mı?

	K.69
Evet aldım	1
Hayır almadım	2

S9.[S7b'de sağlık yardımı/danışmanlık almış olanlara sorulacaktır.] Yaşamınızın hangi dönem ya da dönemlerinde cinsel sağlık/üreme sağlığı konusunda doktor ya da uzman bir kişiden uzman sağlık yardımı/danışmanlığı aldığınızı öğrenebilir miyim?

KART GÖSTERİNİZ!	K.70
Ergenlik	1
İlk yetişkinlik yılları (20'li yaşlar)	2
Evlenmeden önceki 6 ay içinde	3
Yeni evli dönemlerde/Evliliğin ilk yıllarında	4
Gebelik/Emzirme dönemi	5
Doğum sonrası	6
Yetişkinlik yılları (30'lu yaşlar)	7
Yetişkinlik yılları (40'lı yaşlar)	8
Menopoz	9

Andropoz	10
Yaşlılık dönemi	11
Diğer	12

S10. Sizce, cinsel sorunların kaynakları nelerdir?

	[ÇOK CEVAP OLABİLİR]	K.71
Bilgisizlik/eğimsizlik		1
Psikolojik nedenler		2
Ön yargılar/tabular		3
Hastalıklar		4
İlaçlar		5
Eş		6
Aile sorunları		7
Gelenek ve görenekler		8
Stres		9
İş yaşamı		10
Toplumun cinselliğe yaklaşımı		11
Hormonlar		12
Diğer _____		13
Belirtmek İstemiyor		14
Cinsel sorunun bulunmuyor		15

S11. Cinsel organlarınızla ilgili geçmeyen bir sağlık sorunu hissetseniz, **İLK** ne yapacağımızı ya da kime başvuracağımızı belirtir misiniz? **KARTA** bakarak sizin durumunuza uyan seçeneği belirtin lütfen?

	K.72
Eşimle/erkek/kız arkadaşım ile konuşurum ,	1
Bir aile büyüğüne danışırım,	2
Tıp dışı uygulamalara başvururum	3
Bir tıp kurumuna/doktora giderim	4
Eczaneye sorarım	5
Çevremde/arkadaşlara başvururum	6
Kitaplara bakarım	7
İnternete bakarım	8
Kimseye, kendim halletmeye çalışırım	9

S12. Diyelim ki cinsellik ve üreme sağlığı ile ilgili bilgi almak üzere bir sağlık kurumuna/hekime başvurduunuz. Sağlık profesyonellerinden beklentileriniz ne yönde olurdu?

	K.73
İlk soruyu onların (sağlık kurumu/uzmanlar/hekimler) sorması–konunun ilk önce uzmanlar tarafından açılması	1
Standart soru formlarında cinsellik sorularının olması	2
Polikliniklerde/dispanserlerde CSÜS alanında ilgili broşürler/afişler olması	3
Özel danışmanlık yapmaları	4
Halka açık konferanslar	5
Bu alanda uzmanlaşmış merkezler olması	6
Kolay ulaşılabilir cinsel sorunlar danışma hatlarının bulunması	7
İnternet üzerinden danışmanlık verilmesi	8
Diğer	9

S13. Cinsel sağlık ve üreme sağlığı alanında sağlık hizmeti alındığında/tedavi için başvurulduğunda neler oluyor? **KARTA** bakarak Olumlu ve/veya olumsuz tüm deneyimlerinizi paylaşabilir misiniz?

	K.74
Danışacak kimse olmuyor	1
Bilgili değiller	2
İlgilenmiyorlar	3
Başkasına gönderiyorlar	4
Faydasız öneriler yapıyorlar	5
Çok tetkik istiyorlar	6
Uzun süre bağlanmak gerekiyor	7
Uzun terapiler oluyor	8
Soranlar olduğu için yararlı olmuyor	9

Sorunların çözümü için uğraşıyorlar	10
Çok yararlı oluyorlar	11
Yalnızca dinliyorlar	12
İlaç veriyorlar	13
Sormak için ortam olmuyor	14
Diğer (Yazınız) _____ K.75	15
Fikri yok/Bilmiyor	16

Şimdide cinsel yolla bulaşan hastalıklarla ilgili bir kaç soru sormak istiyorum.

S14 a). Size, okuyacağım hastalıkları duyup duymadığınızı söyler misiniz? **b)** Peki siz hiç bu rahatsızlığı yaşadınız mı?

[KART GÖSTERİN]	a)	Duydum	Duymadım	b)	Yaşadım	Yaşamadım
AIDS-Kazanılmış Bağışıklık Yetmezliği Sendromu	K.76	1	2	K.86	1	2
Bel Soğukluğu-Gonorrhoea	K.77	1	2	K.87	1	2
Cinsel Organ Sigilleri	K.78	1	2	K.88	1	2
Frengi-Sifiliz	K.79	1	2	K.89	1	2
Hepatit-B	K.80	1	2	K.90	1	2
Klamidyia/Chlamydia	K.81	1	2	K.91	1	2
Mantar-Candidiasis	K.82	1	2	K.92	1	2
Tricomonas/Trichomoniasis	K.83	1	2	K.93	1	2
Herpes-Uçuklar	K.84	1	2	K.94	1	2
Pamukçuk	K.85	1	2	K.95	1	2

S15. a) Peki şimdide cinsel organlarda olabilen ama bulaşıcı olmayan bazı hastalıkları soracağım. Bu hastalıkları duyup duymadığınızı söyler misiniz? **b)** Bu hastalıklara ilgili şimdiye kadar hiç kontrol yaptırдыңız mı? **c)** Bu hastalıkları şimdiye kadar hiç yaşadınız mı ya da hala yaşamakta mısınız?

[KART GÖSTERİN]	a)	Duydum	Duymadım	b)	Kontrol yaptırđım	Kontrol yaptırmadım	c)	Yaşadım /Yaşıyorum	Yaşamadım/ Yaşamıyorum
Meme kanseri	K.96	1	2	K.101	1	2	K.106	2	2
Rahim ve rahim boynu kanserleri	K.97	1	2	K.102 kadınlar	1	2	K.107 kadınlar	2	2
Prostat kanseri	K.98	1	2	K.103 erkekler	1	2	K.108 erkekler	2	2
Prostat hastalıkları	K.99	1	2	K.104 erkekler	1	2	K.109 erkekler	2	2
Çocuk sahibi olamama	K.100	1	2	K.105	1	2	K.110	2	2

S16. a) Bildiğiniz duyduğunuz aile planlaması/cinsel ilişkide korunma yöntemlerini söyler misiniz? **b)** Peki, siz bu yöntemlerden herhangi birini kullanıyor musunuz?

ÇOK CEVAP OLABİLİR	a) Bilinen K.111	b) Kullanılan K.112
Prezervatif	1	1
Doğum kontrol hapt	2	2
Acil durum hormonal hap/ertesı gün hapt	3	3
Gün sayma/adet günlerini sayma	4	4
Rahim içi araç/spiral	5	5
Diyafram	6	6
Sterilizasyon	7	7
Koruyucu enjeksiyon	8	8
Vazektomi (sperm yollarının "kesilerek" ve erkeğın kısırlaştırılması)	9	9
Kadında tüplerin bağlanması	10	10
Geri çekilme/Dışarı Boşalma	11	11
Bebek istiyoruz	12	12
Cinsel ilişkiye girmiyorum	13	13
Korunmuyorum	14	14

**BÖLÜM 3:
CİNSELLİKLE İLGİLİ DEĞERLER**

S17. Yine aşağıda okuyacağınız bekaret ile ilgili ifadelerin sizin için ne kadar geçerli olduğunu belirtmenizi rica ediyoruz.

		Kesinlikle katılıyorum	Biraz Katılıyorum	Ne katılıyorum Ne katılmıyorum	Pek katılmıyorum	Hiç katılmıyorum
Bekaret kadının namusunun simgesidir	K.113	1	2	3	4	5
Kadının bekareti ancak evlilikle bozulmalıdır	K.114	1	2	3	4	5
Erkekler bekareti bozulmamış kızlarla evlenmelidirler	K.115	1	2	3	4	5
Bekaret, kocanın/babanın namusudur	K.116	1	2	3	4	5

<u>Devam</u>		Kesinlikle katılıyorum	Biraz Katılıyorum	Ne katılıyorum Ne katılmıyorum	Pek katılmıyorum	Hiç katılmıyorum
Bir kadının namusu zihninde/beynindedir; bekaret hiçbir şeyin göstergesi değildir	K.117	1	2	3	4	5
Namus/ töre iddiası/söylemiyle işlenen cinayetler ülkemizin gelenek ve görenekleri çerçevesinde anlaşılabilir/kabul edilebilir bir konudur	K.118	1	2	3	4	5
Erkekler aynı anda birden fazla kadınla evlenebilmeli/ya da beraber olabilmelidir.	K.119	1	2	3	4	5
Ömür boyu tek eşle yaşamak insanın doğasına aykırıdır	K.120	1	2	3	4	5

S18. Sizce Türk toplumu cinsellik konusunda yeterli bilgi düzeyine sahip midir?

	K.121
Evet, çok	1
Evet, biraz	2
Hayır, hiç	3

S19. Kendinizi “cinsellik” konusunda ne kadar bilgili hissediyorsunuz? Çok ya da oldukça bilgili mi, pek ya da hiç bilgili değil mi?

	K.122
Çok bilgiliyim	1
Oldukça bilgiliyim	2
Pek bilgili değilim	3
Hiç bilgili değilim	4

BÖLÜM 4:
CİNSELLİK VE MEDYA

S20. Cinsellik konusunda medyada yer alan konulara ilginizle ilgili bir kaç soru sormak istiyorum.

a) Gazetelerde ya da eklerinde yer alan cinsel sağlık /üreme sağlığıyla ilgili yazı/haber/söyleşi vb. konuları takip edip okur musunuz?	K.126
Evet	1
Hayır	2
Gazete okumam	3

b) TV de yer alan cinsel sağlık/üreme sağlığıyla ilgili program/haber/söyleşi vb. yayınları takip edip izler misiniz?	K.127
Evet	1
Hayır	2
TV izlemem	3

c) Radyo da yer alan cinsel sağlık/üreme sağlığıyla ilgili program/haber/söyleşi vb. yayınları takip edip dinler misiniz?	K.128
Evet	1
Hayır	2
Radyo dinlemem	3

d) İnternette yer alan cinsel sağlık/üreme sağlığıyla ilgili yazı/haber/söyleşi vb. yayınları araştırır okur musunuz?	K.129
Evet	1
Hayır	2
İnternet kullanmam	3

d) Dergilerde ya da eklerinde yer alan cinsel sağlık/üreme sağlığıyla ilgili yazı/haber/söyleşi vb. konuları takip edip okur musunuz?	K.123
Evet	1
Hayır	2
Dergi okumam	3

S21. a) Cinsel sağlık/üreme sağlığıyla ilgili medyada yer alan yayınları düşünmenizi rica ediyorum. Son bir yıl içinde medyada bu konuda dikkatinizi çeken haberleri nerede gördüğünüzü/izlediğinizi söyler misiniz?

b) Peki bu alanlardan hangilerinde gördüğünüz haberleri/bilgileri daha güvenilir bulduğunuzu belirtir misiniz?

21 b sorusu için en fazla iki cevap alınır.	a) Nereden izlendiği K.124	b) En çok güvenilen medya K.125
Gazetelerdeki köşe yazıları/ makaleler		
Gazetelerdeki röportajlar		
Gazetelerdeki haberler		
Dergilerdeki köşe yazıları /makaleler		
Dergilerdeki röportajlar		
Dergilerdeki haberler		
Gazete ve dergilerdeki dert köşeleri		
TV 'deki magazin programları		
TV 'deki kadın programları		
TV 'deki röportajlar		
TV 'deki sağlık programları		
İnternet üzerinden erişilen makaleler / yazılar/ bilgiler		

Radyo röportajları		
Radyo programları		
Diğer		
Bu konuyu medyadan takip etmiyorum / bu konuda medyaya güvenmem (hatırlatmayınız, söylenirse işaretleyiniz)		

S22. Diyelim ki; medyadan bir cinsel sağlık ve üreme sağlığı konusunda yeni bir bilgi ya da sizi ilgilendiren bir bilgi edindiniz. **KARTTA** gördüğünüz cevaplardan hangisi sizin durumunuzu en iyi açıklar?

[Çok cevap olabilir]	K.130
Hiç bir şart altında ciddiye almam	1
Medya mecrasına/programına/yazarın niteliğine göre değişir, yeterli bulup uygulayabilirim	2
Konunun mahiyetine göre yeterli bulup uygulayabilirim	3
Daha ileri bilgi için bir doktora/hekime/sağlık kuruluşuna danışırım,	4
Daha ileri bilgi için arkadaşşıma/aileme/yakınımına danışırım	5

23. Şimdi de son bir yılı düşünmenizi istiyorum. Cinsel sağlık/üreme sağlığı konularında medyadan edindiğiniz bir bilgi, hayatınızda olumlu ya da olumsuz bir değişiklik yarattı mı?

	K.131
Olumlu bir değişiklik yarattı	1
Olumsuz bir değişiklik yarattı	2

S24. Yine son bir yılı düşünmenizi istiyorum. Cinsel sağlık/üreme sağlığı konularında medyadan edindiğiniz bir bilgi üzerine bir sağlık kuruluşuna ya da hekime başvurduunuz mu?

	K.132
Evet başvurudum	1
Hayır başvurmadım	2

S25. Zaman zaman medyada ünlü kişilerin evlilik, duygusal ilişkiler, aşk yaşamı, cinsel konularda çeşitli açıklamaları yer alıyor. Bu tip açıklamalara ne derece itibar ediyorsunuz/güveniyorsunuz?

	K.133
Oldukça itibar ediyorum/güveniyorum	1
Biraz ediyorum/güveniyorum	2
Pek itibar etmiyorum/güvenmiyorum	3
Hiç itibar etmiyorum/güvenmiyorum	4

S26. Sizce; medya namus/töre iddiası söylemiyle işlenen cinayetlerin önlenmesinde bir rol oynayabilir mi? Medya da bu yönde çıkan haber, bilgi ve bilinçlendirme kampanyaları bu tür cinayetleri önleme konusunda etki edebilir mi?

	K.134
Evet KESİNLİKLE etkili olur	1
Sanmıyorum	2
Hayır KESİNLİKLE etkili olmaz	3

S27. Medyadan izlediğiniz takip ettiğiniz rastladığınızda okuduğunuz / izlediğiniz cinsel konulu haberleri/yayımları düşünmenizi istiyorum. Size göstereceğim listede bu tür haber ve yayınlara konu olabilecek konu başlıklarından hangileri sizin dikkatinizi ya da ilginizi çeker?

	K.135
Cinsel ilişkide yaşanabilecek sorunlar	1
Masturbasyon	2
Bekaret	3
Orgazm	4
Eşcinsellik	5
Menopoz/Andropoz/yaşlanma dönemine ilişkin bilgi	6
Hamilelik/emzirme dönemi	7
Evlilik ve kadın-erkek ilişkilerinde yaşanabilecek sorunlar	8
Ergenlik dönemi ve sorunlarına ilişkin konular	9
Cinsel yolla bulaşan hastalıklar	10
Üreme organlarındaki kanserler	11
Aile planlaması/gebelikten korunma	12
Diğer	13
Bu konular ilgimi çekmez/ilgilenmem	14

**BÖLÜM 5 :
ÖZEL CİNSELLİK**

S28.Son olarak; şimdiye kadar tam bir cinsel birleşme yaşayıp yaşamadığınızı evet veya hayır şeklinde ifade eder misiniz? TAM cinsel birleşmeden kastedilen, eşiniz/sevgilinizle yaşadığınız tam birleşmeyle (duhul) sonuçlanmasıdır. Lütfen cevaplarınızı bu noktayı dikkate alarak veriniz.

	K.136
Evet yaşadım	1
Hayır yaşamadım	2

S29.Tam bir cinsel birleşmeyi ilk kaç yaşında yaşadığınızı öğrenebilir miyim ?

K.137	

S30.Cinsel birleşme konusunda var olan bilgilerim, ilk ilişki öncesinde

	K.138
Çok yardımcı oldu ?	1
Kısmen yardımcı oldu ?	2
Pek yardımcı olmadı ?	3
Hiç yardımcı olmadı ?	4
Cinsellikle ilgili herhangi bir bilgim yoktu	5

SON SORU; Türkiye de tıp alanında önemli bir bilgi ihtiyacı nedeniyle özel bir soru sormak istiyoruz.

S31.[SADECE KADINLARA sorulacaktır]. İlk cinsel birleşmeniz ya da birleşmeyi denemeniz sırasında korku, kasılma, acı hissi ya da kaçınma davranışınız nedeniyle cinsel birleşmenin gerçekleşmediği oldu mu?

	K.139
Evet oldu	1
Hayır olmadı	2
<u>Evet oldu diyenlere</u>	
Zaman zaman hala bu durumu yaşadığınız oluyor mu?	K.
Evet oluyor	1
Hayır olmuyor	2

S31.[SADECE ERKEKLERE sorulacaktır] Eşiniz/sevgilinizle İLK defa yaşadığımız bir cinsel birleşmede cinsel birleşme aşamasında eşinizin/sevgilinizin şiddetli korku; kasılma/ağrı kaçınma arayışı yaşaması nedeniyle birleşiminin gerçekleşmediği oldu mu?

	K.140
Evet oldu	1
Hayır olmadı	2
<u>Evet oldu diyenlere</u>	
Zaman zaman hala bu durumu yaşadığınız oluyor mu?	K.
Evet oluyor	1
Hayır olmuyor	2

GÖRÜŞÜLEN KİŞİNİN		
ADI:	_____	
SOYADI:	_____	
ADRES TÜRÜ : (_)	(1)_EV (3)_İŞ (3)_YOK	
ADRES :	_____	
YERLEŞİM :	(1)_MAHALLE (2)_KÖY	
MAHALLE/KÖY ADI :	_____	
İLÇE:	_____ POSTA KODU : (_____)	
ŞEHİR:	ŞEHİR : _____	
TELEFON: (_)	(1)_VAR (2)_YOK * Varsa Mutlaka alan kodu olmalı	
EV :	(_____) (_____)	
İŞ :	(_____) (_____)	
CEP:	(_____) (_____)	
E-MAIL ADRESİ:	_____@_____	
ANKETÖRÜN		
ADI-SOYADI:	_____	
KODU:	(_____)	
GÖRÜŞME TARİHİ:	(Gün/Ay/Yıl) __ / 06 / 2006	
ANKET KONTROLÜ: (_)	(1)_YAPILDI (2)_YAPILMADI	
ANKET KONTROL TARİHİ:	(Gün/Ay/Yıl) __ / 02 / 2006	
GA	NK	MK

103-İleride yapacağımız diğer anket çalışmalarına katılmak ister misiniz?

TEK CEVAP	KATILIM
Evet	1
Hayır	2

104-Size, anket yapmak ya da randevu almak amacı ile, vermiş olduğunuz bu cep ya da ev telefonundan ya da email adresinden ulaşabilir miyiz?

ÇOK CEVAP OLABİLİR	ULAŞIM
Ev tel	1
Cep tel	2
Email	3
Hiçbiri	4

ÇALIŞMAMIZA KATILDIĞINIZ İÇİN ÇOK TEŞEKKÜR EDERİZ.

G.A

N.K.

M.K

